

İş dünyası endişeli

ABD ve Türkiye'nin karşılıklı vize hizmetlerini askıya almasının ardından, iş dünyası krizin yapıcı diyalog eşliğinde çözülmesi gerektiği vurgulandı

Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan, "ABD ile gerilim endişe verici, ilişkiler normalleşmeli" dedi. Özilhan, Bloomberg'e yaptığı açıklamada ABD ile Türkiye arasında uzun zamandır biriken sorunlar olduğunu ifade etti.

TÜSİAD'dan da yapılan yazılı açıklamada şu görüşlere yer verildi:

■ ABD'nin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına yönelik seyahat vizesi işlemlerini durdurması kararı, son derece ta-

lihsiz bir gelişmedir. Türkiye ile ABD, siyasal, ekonomik ve tarihi açıdan güçlü ve köklü bağlara sahip. NATO müttefikliği çerçevesinde bölgesel ve küresel istikrar açısından iki ülke ilişkileri belirleyicidir.

■ Vize krizini itidal içinde çözecek diplomatik süreçler bir an evvel başlatılmalı. Anlaşmazlık ve farklılıklar, sağduyulu diplomasi ile çözüme kavuşturulmalı.

■ İki ülke arasındaki anlaşmazlıkların esas sorumlusu olmayan vatandaşlar ve de ülkeler arasındaki ekonomik, kültürel ve akademik ilişkiler zarar görecektir. Bu krizin, karşılıklı güven ve yapıcı diyalog eşliğinde hafifletilmesi, akabinde de yaşanan anlaşmazlıkların hızlı bir şekilde çözülmesi öncelikli beklentimiz.

TÜRKONFED: Telafisi zor olur

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Tarkan Kadooğlu, stratejik, siyasi ve ekonomik ilişkilerin zarar göreceğini ifade ederken, her iki ülke vatandaşları arasında seyahat özgürlüğü noktasında da telafi edilmesi zor sıkıntılar doğuracağını söyledi. Kadooğlu, "Diplomasiye şans tanımalıyız, iletişim kanallarını açık bırakmak da büyük yarar görüyoruz" dedi.

Vazgeçilmez ticari partner

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Murat Akyüz, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye 60 yılı aşan bir süreden beri stratejik ortak olmanın yanı sıra vazgeçilmez bir ticari partneri olduğunu söyledi. Akyüz, "Anlaşmazlık durumunda her iki ülke de zararlı çıkacaktır. Bir an önce diyalog yollarının açılmasını diliyoruz" dedi.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, "Sorunun diplomatik süreçlerle kısa sürede aşılabacağına inanıyoruz" dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi Başkanı Kamil Ekim Alptekin, "Sorunların ekonomik ilişkileri etkilemeyecek şekilde çözülmesini arzu ediyoruz" ifadesini kullandı.

YATIRIM FIRSATLARI FİLİBE'DE MASAYA YATIRILDI

"AB pazarına giriş için Bulgaristan lojistik üs olabilir"

SEREN GÖKÇE-ANKARA

Bulgar-Türk Ticaret Sanayi Odası (BULTİŞAD) ve Sofya Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, Bulgaristan'a ihracat ve bu ülkede yatırım imkanlarının tartışıldığı Bulgaristan'da Ticaret ve Yatırım Fırsatları konulu bir seminer gerçekleştirdi.

Ülkenin en büyük fuar organizasyonu olan Filibe Uluslararası Teknik Fuarı kapsamında düzenlenen seminerde konuşan BULTİŞAD Başkanı Fikret İnce, Bulgaristan'ın AB içinde düşük kurumlar ve gelir vergisi ile düşük işletme operasyonel maliyetleriyle AB pazarına giriş için lojistik üs potansiyeline sahip olduğunu söyledi.

"Vize kolaylığı sağlanırsa ticaret ve yatırım hız kazanır"

BULTİŞAD'ın iki ülke ilişkilerine değer yaratma vizyonuyla hareket ettiğini bildiren İnce, seminere katılan 350 firmayı dernek üyeliğine davet etti. AB sürecinde Bulgaristan mevzuatının büyük bir gelişim yaşadığını vurgulayan Fikret İnce, yatırımcılar için güvenli bir ortam sağladığının altını çizdi. Filibe Başkonsolosu Hüseyin Ergani, Türk vatandaşlarına ve özellikle işadamlarına vize kolaylığı sağlanmasının iki ülke arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerine ivme kazandıracaklarını bildirdi.

Sofya Ticaret Başmüsaviri Emrah Sazak, iki ülke arasındaki ticaret ve yatırımda pozitif ivme yakalandığını belirterek, işadamlarının mevcut imkanla-

Fikret
İnce

rı birlikte daha iyi değerlendirebileceğini dile getirdi.

DEİK Türkiye-Bulgaristan İş Konseyi Başkanı Osman Ak ise Kapıkule sınır kapısında zaman zaman 20-25 kilometreyi bulan TIR kuyruklarına değindi ve bu sorunun çözümü doğrultusunda iki ülke kurumları nezdinde çalışmalarına yoğun bir şekilde devam ettiklerini kaydetti.

Bulgaristan Ticaret ve Yatırım rehberi dağıtıldı

Seminere katılan Türk EXIM-BANK temsilcisi, Bulgaristan ve AB'ye ihracat yapmak isteyen ihracatçılara dış ticaret finansman enstrümanları hakkında bilgiler verdi.

Toplantı sırasında katılımcılara, Sofya Ticaret Müşavirliği tarafından hazırlanan 'Bulgaristan Ticaret ve Yatırım' rehberi dağıtıldı. Rehberde; Türk ihracatçılarının AB'ye ihracatında Bulgaristan'ın lojistik üs olarak sunduğu potansiyel ve avantajlar, Bulgaristan ve Türkiye arasındaki ticaret ve yatırım ilişkileri, Bulgar-Türk Ticaret ve Sanayi Odası ve Sofya Ticaret Müşavirliği'nin sunduğu hizmetler gibi konular yer alıyor.

Petrole bağımlılığı bitti Türk yatırımcı bekliyor

Ekonominin canlanması için yeni reformlar yaptıklarını bildiren Venezuela Devlet Başkanı Nicolás Maduro, Türk yatırımcıları ülkesine davet etti.

FİLİZ COŞKUN - ANKARA

Yaklaşık 100 yıldır ekonomisini petrol gelirleriyle yöneten Venezuela'da yeni bir dönem başlıyor. Devlet Başkanı Maduro, bu yeni dönemde Türk girişimcilere her türlü desteği vermeye hazır olduklarını belirterek ülkesine yatırıma davet etti. Resmi ziyaret için Türkiye'ye gelen Venezuela Devlet Başkanı Nicolás Maduro'nun katılımıyla düzenlenen Türkiye-Venezuela İş Forumu'nda iki ülke arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemin temelleri atıldı. TOBB ve DEİK/Türkiye-Venezuela İş Konseyi tarafından düzenlenen toplantıya, Venezuela Devlet Başkanı Nicolás Maduro, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkhoğlu ve DEİK/Türkiye-Venezuela İş Konseyi Başkanı Selim Bora katıldı.

İstanbul Afrika, Asya ve Ortadoğu'ya açılan kapı

Toplantının açılış konuşmasını yapan Venezuela Devlet Başkanı Nicolás Maduro, beraberindeki iş dünyası temsilcileriyle birlikte Ankara'da yoğun bir çalışma gerçekleştirdiklerini söyledi. Bu kapsamda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile de bir araya geldiklerini söyleyen Maduro, iki ülke arasındaki ilişkinin derinleştirilmesi

ve çeşitlendirilmesi için ticaretin canlandırılması konularını görüştiklerini belirtti. İstanbul'un Afrika, Asya ve Ortadoğu'ya açılan kapı olduğunun altını çizen Maduro, turizm, tarım, endüstri, güvenlik ve ekonomi olmak üzere beş alanda işbirliği anlaşması imzaladıkları bilgisini verdi. Ülkesinin yaklaşık 100 yıldır geçimini petrol üzerinden sağladığını dile getiren Maduro, petrole bağımlı dönemin sona erdiğini, ekonominin canlanması için yeni reformlar yapıldığını vurguladı. Türk iş dünyasına her türlü desteği vermeye hazır olduklarını söyleyen Maduro, Venezuela'daki ekonomik dönüşümün tüm sektörlerde bir parçası olmak üzere, Türk yatırımcıları ülkesine davet etti.

"Tarım, gıda ve ilaç acil ihtiyaç"

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkhoğlu ise Venezuela'nun efsanevi lider Hugo Chávez zamanında başlayan ve Maduro zamanında devam

Zeybekci: Okyanus dolusu fırsatlar

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci yakın dönemde güçlü bir ekonomik heyetle Venezuela'ya gideceklerini belirtti ve bu ziyarette şirket eşleşmelerinin yapılacağını söyledi. Bu ziyarette daha somut işbirliği yapılacağını vurgulayan Bakan Zeybekci, "İki ülke arasında mesafeler çok

uzun ancak bu uzaklığı 'okyanus dolusu fırsatlar' şeklinde değerlendiriyorum" diye konuştu. Önümüzdeki günlerde Venezuela'dan önemli bir ekibin daha geleceği bilgisini veren Nihat Zeybekci, iş dünyasına şöyle seslendi:

"Bütün platformu sizin için hazırlıyoruz. Çok hızlı bir şekilde iki ülke arasındaki ticaretin önündeki tüm engellerin kaldırılması, ticaretin serbest hale gelmesi ile ilgili adımları çok hızlı atıyoruz. Ayrıca, ticaret, finansman, bankacılık alanlarında da çok önemli kolaylıklar getirileceği atılan adımları hazırlıyoruz"

65.2

MİLYON DOLAR
**Türkiye'nin
Venezuela'dan
yaptığı
ithalat**

18

MİLYON DOLAR
**Türkiye'den
Venezuela'ya
yapılan ihracat**

VENEZUELA'DAN YAPTIĞIMIZ İTHALAT

Başlıca ithalat kalemleri: Petrol kökü, petrol bitümeni ve petrol yağları veya bitümenli maddelerden elde edilen yağlar, demir cevheri, tohum ve meyve, karbon.

BAŞLICA İHRAC ÜRÜNLERİMİZ

Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, antibiyotikler, mukarna, sabun, römorkörler ve itki gemiler, yontulmaya veya işçata elverişli işlenmiş taşlar.

eden kaynakların adil dağıtılması politikasını

yakından takip ettiklerini söyledi. Venezuela'da yaşanan sıkıntılar dolayısıyla son 5 yılda ikili ticaret hacminin 83 milyon dolara kadar indiğine dikkat çeken Hisarcıkhoğlu, Türk şirketlerinin Venezuela'nın tarım, gıda, ilaç ve temizlik malzemeleri konusundaki acil ihtiyaçlarını, en iyi kalitede en rekabetçi fiyatlarla karşılayabileceğini kaydetti. Venezuela'da kullanılan milyonlarca hektar tarım

arazisi olduğunun altını çizen Hisarcıkhoğlu, bu arazilerin Türk şirketleri ile ilgili kamu otoriteleri arasında yapılacak işbirlikleri ile ekonomiye kazandırılabilceğini dile getirdi. Hisarcıkhoğlu, dünyanın en iyi kakao aromasına sahip ülkesi olan Venezuela ile kahve ve çikolata üretiminde tecrübe sahibi olan Türk şirketlerinin işbirliği yapabileceğini bildirdi.

17,5 MİLYAR DOLARLIK HACİM

İki ülke ilişkilerinde bu gölge kaldırılmalı

İşte Türk-ABD ticareti

Yıl	İhracat (milyar \$)	İthalat (milyar \$)	Dış T.Hacmi (milyar \$)
2017 (8 AY)	5,78	-7,95	-13,73
2016	6,62	10,86	17,48
2015	6,40	11,14	17,80
2014	6,34	12,70	19,04
2013	5,64	12,60	18,24
2012	5,60	14,13	19,73
2011	4,60	16,00	20,60
2010	3,76	12,30	16,06
2009	3,24	8,60	11,84
2008	4,30	12,00	16,30
2007	4,20	8,20	12,40

Türkiye ile ABD arasında başlayan vize problemi, iki ülke arasındaki ticaret hacmini gündeme taşıdı. İki ülke arasında yaklaşık olarak yıllık 17,5 milyar dolarlık ticaret hacmi bulunuyor. Türkiye'nin ABD'ye ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33 artarak 4 milyar 318 milyon dolardan 5 milyar 782 milyon dolara yükseldi. Söz konusu dönemde Türkiye'nin ABD'den yaptığı ihracat değişmeyecek 7 milyar 950 milyon dolar oldu. İki ülke arasındaki ticaret hacmi en yüksek, 2011'de 20,6 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. İki müttefik ülke arasında gelişmekte olan ticari ilişkilerin zarar göreceğini söyleyen iki ülkenin iş adamları, karardan

vazgeçilmesini istedi. Türk-Amerikan İş Adamları Derneği (TABA) Başkanı Ali Osman Akat, iki ülke arasında sayısız iş birliği olduğunu belirterek "Vizelerin karşılıklı olarak askya alınması, iki ülke arasındaki köklü ilişkilere zarar verecektir. Bu karar sorunların çözümüne dönük değildir. İki ülke arasındaki ticarete de set vuracak olan bu karardan karşılıklı olarak vazgeçilmeli" dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi Başkanı Kamil Ekim Alptekin de meselelerin ekonomik ilişkilere etkilemeyecek şekilde çözülmesini arzu ettiklerini belirtirken "Ancak söz konusu millî güvenlik olduğunda hiçbir ülke taviz vermeyecektir." değerlendirmesi yaptı.

TIRMANAN GERİLİMİ ENDİŞE İLE İZLİYORUZ

sözcü
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 10.10.2017
Sayfa: 6
Tiraj: 281051
StxCm: 71

1/1

ABD ile Türkiye arasındaki vize işlemlerinin askıya alınmasına varan kriz, 'iki NATO müttefiki arasında yaşanan en büyük soğukluk' olarak yorumlanıyor. Türk iş dünyası iki ülke arasındaki stratejik, siyasi ve ekonomik ilişkilerin zarar görmemesi için ilişkilerin bir an evvel düzelmesini bekliyor. ABD ile Türkiye arasında uzun zamandır biriken sorunların artık bir 'sorunlar yumağına' dönüştüğünü ifade eden Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan, diplomatik kanalların devreye sokulmasıyla ilişkilerin normalleşmesi gerektiğini belirtti. Özilhan, "50 yıldır ABD ile ilişkileri izleyen biri olarak söyleyebilirim ki iki ülke çok az böyle sorun yaşadı" dedi.

VATANDAŞA ZARAR VERİR

Batı'da son dönemde Türkiye'nin Rusya, İran ve Venezuela temasları sonrasında "Türkiye eksen mi değiştiriyor?" sorusunun gündemde olduğunu aktaran Özilhan, "ABD ve Batı'ya da Türkiye ile ilişkileri normalleştirmek için görev düşüyor. Türkiye birkaç terör örgütüyle mücadele ederken müttefiklerini yanında görmek istiyor" değerlendirmesini yaptı.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nden (TÜSİAD) kararlı ilgili yapılan açıklamada ise vize krizini itidal içinde çözecek diplomatik süreçlerin bir an evvel başlatılması gerektiği vurgu-

landı. Açıklamada, bu kararın doğurduğu sonuçların vatandaşlara ve ülkeler arasındaki ekonomik, sosyal, kültürel ve akademik ilişkilere zarar vereceği belirtildi.

İki ülke arasında tırmanan gerilimin geldiği son noktayı endişe ile izlediklerini kaydeden Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Başkanı Tarkan Kadooğlu ise her iki ülke vatandaşları arasında seyahat özgürlüğü noktasında telafi edilmesi zor sıkıntılar doğuracağını söyledi.

İLİŞKİLERİ ETKİLEMEYEN ÇÖZÜLMELİ

TÜRKİYE Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, sorunun diplomatik süreçlerle kısa sürede aşılabacağına inandıklarını söyledi. Zorlu Holding Başkanı Ahmet Nazif Zorlu da ABD'nin Türkiye'den vize hizmetlerini askıya almasında art niyet bulunduğunu vurguladı. Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgenin istikrarsız olduğuna dikkati çeken **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi** Başkanı Kamil Ekim Alptekin ise sorunların ekonomik ilişkileri etkilemeyecek şekilde çözümlenmesini arzu ettiklerini bildirdi.

KİMSE TEPKİSİZ KALMAYACAK

VATAN
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 10.10.2017
Sayfa: 7
Tiraj: 103534
StxCm: 50

1/1

Kimse tepkisiz kalmayacak

Abdurrahman
Kaan

MÜSTAKİL Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan da yaşanan gerginlik sonrası "Ülkemiz, uluslararası arenada eşit bir şekilde varlığını sürdürüyor. Dolayısıyla kendisine yönelik yapılan yaptırımlara elbette tepkisiz kalmayacaktır" açıklamasını yaptı. Kaan, Türkiye ile ABD arasındaki vize krizinin ekonomiye yansımalarının olabileceğine dikkati çekerek, şunları ifade etti: "Yaklaşık 18.5 trilyon dolarlık büyüklüğüyle ABD ekonomisi, Türkiye gibi ihracatını sürekli geliştiren ve hedeflerini yüksek tutan bir ülke için çok değerli bir pazar konumunda yer alıyor. Nitekim 2016'da en çok ihracat yaptığımız 5. ülke olan ABD ile ikili ticaret hacmimiz

17.5 milyar dolara kadar yükselmişti. Bu bağlamda ABD ile olan ticari ilişkilerimizi rasyonel bir şekilde sürdürmemiz ve daha ileri seviyelere taşımamız gerekiyor."

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi Başkanı Kamil Ekim Alptekin de, iki ülkenin ekonomik ve siyasi olarak birbirine ihtiyacı olduğunu vurguladı. Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgenin istikrarsız olduğuna dikkati çeken Alptekin, "Sorunların ekonomik ilişkileri etkilemeyecek şekilde çözülmesini arzu ediyoruz ancak söz konusu milli güvenlik olduğu zaman hiçbir ülkenin taviz vermeyeceğini belirtmek isterim" değerlendirmesinde bulundu.

İŞ DÜNYASI ABD İLE YAŞANAN VİZE KRİZİNİ YORUMLADI

Diyalog şart, acil çözüm gerekiyor

İş dünyası temsilcileri, Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınmasının, iki ülke arasındaki ilişkilere zarar vermesinden endişe ediyor. İş dünyası, sorunların diyalogla ve ekonomik ilişkilere bir zarar verilmeden çözülmesi çağrısında bulunuyor

'50 yıldır' böyle sorun görülmedi

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan, "ABD ile birlikte gelen sorunlar 'sorunlar yumağına' dönüştü. 50 yıldır ABD ile ilişkileri izleyen biri olarak söyleyebilirim ki iki ülke çok az böyle sorun yaşadı. Batı'da Türkiye'nin Rusya, İran ve Venezuela teması sonrasında, 'Türkiye eksen mi değiştiriyor' sorusu var. ABD ve Batı'ya da Türkiye ile ilişkileri normalleştirmek için görev düşüyor. Türkiye terörle mücadelede müttefiklerini yanında görmek istiyor" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınması, iki ülke arasındaki yaklaşık 17.5 milyar dolarlık dış ticaret hacmine sahip köklü ekonomik ilişkilerin durumunu gündeme taşıdı.

Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracat tutarı ocak-ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33 artarak 4 milyar 318 milyon dolardan, 5 milyar 782 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde Türkiye'nin ABD'den yaptığı ithalat ise değişim göstermeyerek 7 milyar 950 milyon dolarda kaldı.

Türk işadamları, sorunların ekonomik ilişkilere zarar verilmeden çözülmesini bekliyor

KISA SÜREDE ADIM ATILMASI ŞART!

Diyalogla aşılacaktır

RİFAT HISARCIKLIOĞLU
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı

"NATO'nun en güçlü üyeleri olan Türkiye ve ABD ilişkileri köklüdür. Sağlam iktisadi, sosyal ve siyasi temelleri vardır. İlişkilerin güçlü oluşu, yaşanan sorunun da diyalogla aşılacağı yönünde bize ümit vermektedir. Biz sorunun diplomatik süreçlerle kısa sürede aşılacağına inanıyoruz."

Tepkisiz kalamayız

ABDURRAHMAN KAAN
Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği Bşk

"Ülkemiz, kendisine yönelik yapılan yaptırımlara elbette tepkisiz kalmayacaktır. Devletlerarası ilişkiler, maruz kalınan davranışa aynı şekilde karşılık verme prensibini gerektirir. Temennimiz, bu gerilimin iki ülke arasındaki ekonomik ilişki ve işbirliğine asgari düzeyde etki etmesidir."

Vatandaşlar zarar görür

EROL BİLECİK
Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği Bşk.

"Vize kararı, son derece talihsiz bir gelişmedir. İki ülke arasındaki anlaşmazlıkların esas sorumlusu olmayan vatandaşlar ve de ülkeler arasındaki ekonomik, sosyal, kültürel ve akademik ilişkiler zarar görecektir. Krizin, karşılıklı güven ve yapıcı diyalog eşliğinde hafifletilmesi, akabinde de hızlı şekilde çözülmesi öncelikli beklentimizdir."

Güvenlikten taviz olmaz

KAMİL EKİM ALPTEKİN
Türkiye-ABD İş Konseyi Başkanı

"İki ülkenin ekonomik ve siyasi olarak birbirine ihtiyacı var. Türkiye'nin içinde bulunduğu bölge istikrarsız bir bölge. Sorunların ekonomik ilişkileri etkilemeyecek şekilde çözülmesini arzu ediyoruz ancak söz konusu milli güvenlik olduğu zaman hiçbir ülkenin taviz vermeyeceğini belirtmek isterim."

ABD PİRE İÇİN YORGAN YAKIYOR

STAR
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 10.10.2017
Sayfa: 5
Tiraj: 102527
StxCm: 306

ABD, pire için yorgan yakıyor

ABD'nin vizeleri askıya almasına tepki gösteren iş dünyası temsilcileri "ABD tarafında art niyet var. ABD pire için yorgan yakıyor" dediler. İş adamları, ilişkileri; ticari, siyasi, askeri ve sosyal temellere dayanan iki ülkenin krizi diplomatik süreçle çözmesini bekliyor.

ABD'YE İHRACAT 8 AYDA UÇTU

TÜRKİYE DE ABD arasında dış ticaretin en hızlı arttığı dönem 1970'li yıllarda yaşanmıştı. O dönem Türkiye'nin ABD'ye ihracatı 8 ayda 10 kat artmıştı. Bu artışın nedeni ise Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıydı. Türkiye'nin ABD'ye ihracatı 8 ayda 10 kat artmıştı. Bu artışın nedeni ise Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıydı.

İLİŞKİLER GEÇİCİ ETKİLENİR

TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİ Başbakan Kemal Dönem Akdoğan: İki ülkenin ekonomik ve siyasi olarak birbirine yakın olması Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili.

TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİ Başbakan Kemal Dönem Akdoğan: İki ülkenin ekonomik ve siyasi olarak birbirine yakın olması Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili.

TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİ Başbakan Kemal Dönem Akdoğan: İki ülkenin ekonomik ve siyasi olarak birbirine yakın olması Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışmasıyla ilgili.

TMMOB Başkanı M. Rıdvan Kızılcıkçılar

ABD'nin vizeleri askıya alması Türkiye'de ABD ile ilişkileri olumsuz etkileyecek. Ticaret ve siyasi temellere dayanarak ilişkilerin geliştirilmesi için Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor.

MÜSAD Başkanı Abdurrahman Koşar

İki ülke arasındaki ilişkilerin artması için Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor.

ASİGEM Başkanı Hasan Ali Çesur

ABD'nin vizeleri askıya alması Türkiye'de ABD ile ilişkileri olumsuz etkileyecek. Ticaret ve siyasi temellere dayanarak ilişkilerin geliştirilmesi için Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor.

FİDAD Başkanı Erat Bilezik

ABD'nin vizeleri askıya alması Türkiye'de ABD ile ilişkileri olumsuz etkileyecek. Ticaret ve siyasi temellere dayanarak ilişkilerin geliştirilmesi için Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor.

İVY Başkanı Ayhan Zeyneloğlu

Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor. Türkiye'nin ABD'ye ihracatını hızlandırmaya çalışması gerekiyor.

OYUN YİNE TUTMADI

Türkiye ye diz çöktürmek için sergilenen yeni oyunun adı bu kez 'vize' oldu. Fakat döviz mevduatı rekor kuran vatandaş yine paniklemedi. Kısa vadede dövizde artıda olan reel sektör de sakin kaldı. Borsa toparlandı

ŞİRKETLER KISA VADEDE ARTIDA

DÖVİZ MEVDUATLARI TARİHİ ZİRVEDE

Tarih	2017	2016	2015
25 Temmuz	181,7	181,7	181,7
21 Temmuz	181,7	181,7	181,7
14 Temmuz	181,7	181,7	181,7
14 Temmuz	181,7	181,7	181,7
25 Ağustos	201,8	201,8	201,8
22 Eylül	202,9	202,9	202,9

BORSADA "ACIK" OPERASYON

İstanbul'da son günün kapanışta borsanın rekor seviyeye ulaştığı ve borsanın rekor seviyeye ulaştığı...
THY BİLETLERİ ÜCRETSİZ DEĞİŞTİRECEK

Genel Müdür Yardımcısı...
ABD püre için yorgan yakıyor

ABD'nin...
Türkiye'nin endişeleri giderilmeli

ABD'nin...
Skandala karşı 'ticari akıl' devrede

ABD'nin...
17,5 MİLYAR DOLARLIK TİCARİET RİSKİ

İS	Borsal	Statüs	Kazan
1	100	100	100
2	100	100	100
3	100	100	100
4	100	100	100
5	100	100	100
6	100	100	100
7	100	100	100
8	100	100	100
9	100	100	100
10	100	100	100

ALİ KUBAN...
ALİ ANIRAN...
İSMET AKIN...
AMİT ERDOĞAN...

EKONOMİ YÖNETİMİNDE PANİK YOK

ABD krizi geçici

İş dünyası vize krizinde hükûmete arka çıktı ve "Bunu da aşarız" dedi

ABD, vize başvurularını askıya alınca Ankara aynı şekilde karşılık verdi. Krizden olumsuz etkilenecek iş dünyası ABD'nin tavrını eleştirdi. TÜSİAD "Bu kriz sağduyulu diplomasi ile çözülür" dedi. MÜSİAD "ABD'ye tepkisiz kalamazdık" açıklamasını yaptı. Başbakan Yardımcısı Şimşek de "Birçok badireyi atlattık, bunu da atlattınız" dedi. 6-7'DE

Mehmet Şimşek

Abdurrahman Kaan

Erol Bilecik

OKYANUS ÖTESİNDEN ALINAN VİZE AMBARGOSU KARARI, SPEKÜLASYONU KÖRÜKLEDİ

PANIĞE GEREK YOK BUNU DA ATLATIRIZ

GEZİ olayları, 17-25 Aralık operasyonları, 15 Temmuz hain darbe girişimi, not indirimleri gibi saldırıların hepsinden güçlenerek çıkan Türkiye ekonomisi, ABD'den gelen yeni bir şokta maruz kaldı

Mehmet Şimşek

BÜYÜMEDE yüzde 7'ye koşarken gelen vize yasağı kararı, dolar ve borsada dayanaksız hareketlere sebep oldu. Ekonomi yönetimi "Temeller sağlam, gerilim geçici, sakin olun" mesajı verdi

Türkiye ekonomisi, özellikle son 1 yılın en hızlı büyüme dönemiyle uluslararası yatırımcıların ilgisini çekti. Özgüvenli hareket eden Türkiye AB ile ilişkilerde başlıca sorun, vize yasağı ve diğer konularla ilgili oldu. Yeni hükümetin ABD ile ilişkilerde pozitif yaklaşımını, ABD'nin Türkiye'ye vize yasağı kararıyla gösterdiği tepkiyle karşılaştı. Ancak Türkiye'nin ABD ile ilişkilerde pozitif yaklaşımını sürdürmesi, ABD ile ilişkilerde pozitif yaklaşımını sürdürmesi, ABD ile ilişkilerde pozitif yaklaşımını sürdürmesi...

Rıza güvenen kazanır
Türkiye ekonomisi daha önce "Gezi Parkı" olaylarında, "17-25 Aralık" operasyonlarında ve "15 Temmuz" hain darbe girişimi sırasında da büyük operasyonlarla ayağa kalktı. Halkın güveniyle Türkiye'nin ayağa kalktığı ve güvenle ilerlediği bir süreçte, Türkiye'nin ayağa kalktığı ve güvenle ilerlediği bir süreçte...

DOLAR 3,85'TEN DÖNÜMÜ, BORSADA 1,00 BİRLİK ALTINA DÜŞÜKÜLÜK FAZLA SAĞIN SEYRETTİ, GÖSTERGE TAYYİN, YÜZDE 11'İN, 12'YE YUKSELDİ

Merkez Bankası: Hareket geçici

Merkez Bankası Başkanı Torun, doların değerlenmesi ve doların artması ile ilgili sorulara yanıt verirken, doların artması ile ilgili sorulara yanıt verirken, doların artması ile ilgili sorulara yanıt verirken...

Kriz tellallarına prim vermeyin

Canlı piyasaların teminatsız hareketleri, doların artması ve doların artması ile ilgili sorulara yanıt verirken, doların artması ile ilgili sorulara yanıt verirken...

RUSYA ÖRNEĞİ
Dünyanın sonu değil
Dünyanın sonu değil, Rusya örneği... Dünyanın sonu değil, Rusya örneği... Dünyanın sonu değil, Rusya örneği...

Yabancı satarken yerli aldı
Yabancı satarken yerli aldı... Yabancı satarken yerli aldı... Yabancı satarken yerli aldı...

GRAMI 155,7 ALTIN tarihi zirvede
Altın tarihi zirvede... Gramı 155,7... Altın tarihi zirvede...

THY ücretleri iade edecek

Vize krizi nedeniyle Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin... THY'nin yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin...

THY'nin yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin...

"15 TEMMUZ İÇİN DAHA FAZLA USTURUZE GELMEYİN" DEMEK İSTEDİKLER

Prof. Dr. İsmail Akın, Amerika'da bir konuşma... 15 Temmuz tarihinde ülke için...

İŞ DÜNYASI 'SAĞDUYU GALİP GELİR' DİYOR Her sektör etkilenir gerilim kısa sürer

ABD'ye eğitim, sağlık ve turizmden, ticarete kadar birçok sektörde etkileyen restorasyonun sağduyuyu ile kısa sürede biteceği tahmin ediliyor...

Amerika'daki Demokratlar, Türkiye'ye karşı...

17,5 MİLYAR DOLARLIK HACİM

İki ülke ilişkilerinde bu gölge kaldırılmalı

Table with 4 columns: Yıl, İhracat (Milyar \$), İthalat (Milyar \$), Denge (Milyar \$)

Türkiye ile ABD arasında ticaretin yeni problemi... İki ülke arasında ticaret hacmi...

ÇİPLİ AĞABA

İlk yapılacak şey Meclis'teki Tütün Yasası'nı çekmek

Çifti Genel Başkan Mustafa Yılmaz, Amerika'da...

Kimler etkilenecek?

Türkiye'deki ABD vatandaşları... ABD'ye gidenler...

Amerikan'daki ABD vatandaşları... ABD'ye gidenler...

TÜSİAD Bölgesel istikrar için iki ülke belirleyicidir

Türkiye ekonomisi ve iş dünyası... Bölgesel istikrar için...

MOSKVA Tepkisiz kalamazdık ama böyle sürmez

MOSKVA Tepkisiz kalamazdık ama böyle sürmez... Rusya ile ilişkiler...

ASKER Kriz baronlarına prim vermemeliyiz

ASKER Kriz baronlarına prim vermemeliyiz... Askerlere prim...

BRV Türkiye'nin talepleri dükkate alınmalıydı

BRV Türkiye'nin talepleri dükkate alınmalıydı... BRV'nin talepleri...

TÜRKİYELETİŞİM İletişim kanalları ve diplomasi çok önemli

TÜRKİYELETİŞİM İletişim kanalları ve diplomasi çok önemli... İletişim kanalları...

ZORLU Teröre destek ver sonra da böyle yap

ZORLU Teröre destek ver sonra da böyle yap... Teröre destek...

ALİ HIRBAK İş ilişkilerimiz var işler hızla iyileşir

ALİ HIRBAK İş ilişkilerimiz var işler hızla iyileşir... İş ilişkileri...

ÖMER BOLAT Türkiye'ye geç zoddaki vermek istiyorlar

ÖMER BOLAT Türkiye'ye geç zoddaki vermek istiyorlar... Zoddaki vermek...

İŞ DÜNYASINA GÖRE 'BOŞ SÖYLEMLE PİRE İÇİN YORGAN YAKIYORLAR'

ABD TÜRKİYE'NİN GÜVEN DUYGUSUNU 'ZEDELİYOR'

17,5 milyar dolarlık dış ticaret hacmi ile Türkiye'nin önemli partnerlerinden biri olan ABD'nin son gelişmelerden sonra takındığı tutum iş dünyası tarafından yadırgandı, aradaki sorunun kısa sürede ve normal yollarla çözülmesini temenni eden Türk iş dünyası, ABD'yi güven yıkımı konusunda uyardı

Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınması, iki ülke arasındaki yaklaşık 17,5 milyar dolarlık dış ticaret hacmine sahip köklü ekonomik ilişkilerin durumunu gündeme taşıdı.

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Hasan Ali Cesur da ABD'nin vize hizmetlerini askıya alması kapsamında öne sürdüğü "personel güvenliğimiz yok" şeklindeki açıklamasının, tatmin etmediğini ve tutarsız olduğunu ifade etti.

Cesur, "ABD ise içi boş bir söylemle adeta bir pire için yorgan yakmaktadır. ABD'nin bu içi boş gerekçesi Türk halkı tarafından umutlanmaz. ABD açıkçası Türk halkının güven duygusunu tamamen yıkmaktadır" açıklamasında bulundu.

'TAVİZ VERMEYECEĞİZ'

Konuya ilişkin değerlendirmede bulunan **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi** Başkanı Kamil Ekim Alptekin, "Sorunların ekonomik ilişkileri etkilemeyecek şekilde çözülmesini arzu ediyoruz ancak söz konusu milli güvenlik olduğu zaman hiçbir ülkenin taviz vermeyeceğini belirtmek isterim" dedi.

Türk-Amerikan İş Adamları Derneği (TABA) Başkanı Ali Os-

man Akat da, "ABD'nin Türkiye'de bulunan diplomatik temsilciliklerinde göçmen olmayan vize hizmetlerinin askıya alındığı yolundaki açıklamanın iki ülke arasındaki köklü ilişkilere zarar vereceği düşüncesindeyiz. Vize hizmetlerinin süre belirtilmeden askıya alınmış olması özellikle iki ülke arasındaki ticarete de set vuracaktır" diye konuştu.

İktisadi Kalkınma Vakfı (İKVV) Başkanı Ayhan Zeytinoğlu ise ABD'nin Türkiye'den göçmen olmayan vize başvurularını askıya almasının, ilişkilerde ciddi bir krize işaret ettiğini kaydetti. Zeytinoğlu, Türkiye'nin de benzer bir karar almasının, uluslararası ilişkilerde

mütekabiliyet ilkesi açısından bakıldığında haklı bir tutum olduğunu vurguladı.

TÜRKÖNFED Başkanı Tarkan Kadooğlu ise söz konusu gelişmeyle ABD ve Türkiye arasında stratejik, siyasi ve ekonomik ilişkilerin zarar göreceğini ifade etti. Kadooğlu, "İş dünyası olarak bizleri üzen bu sürecin, iki ülke hükümeti arasında sağduyu ile sağlanacak uzlaşılı bir an önce normale dönmesini bekliyoruz. Diplomasiye şans tanımalıyız. İletişim kanallarını açık bırakmak da büyük yarar görüyoruz" dedi.

Hasan Ali Cesur

Tarkan Kadooğlu

ECONOMIC CONSEQUENCES OF VISA DISPUTE WITH US TO BE EPHEMERAL, MILD, ANALYSTS SAY

DAILY SABAH

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 10.10.2017

Sayfa: 4

Tiraj: 8640

StxCm: 190

1/1

Economic consequences of visa dispute with US to be ephemeral, mild, analysts say

The visa dispute between Turkey and the U.S. that broke out due to the arrest of a U.S. Consulate employee over alleged FETÖ links are not deemed to yield significant economic impacts and the dollar spike is considered temporary, as markets react very quickly to the political crises

The U.S. dollar rose to 3.72 against the Turkish lira yesterday, shortly after the suspension of nonimmigrant visa applications for Turkish citizens by the U.S.

» **AFTER** the mutual suspension of visa procedures by Turkey and the U.S. following the arrest of a U.S. employee because of his alleged affiliation with the Gülenist Terror Group (FETÖ), markets and the business world started to discuss possible economic consequences. The business world thinks that the economic impact of this diplomatic row would be temporary and minimal, as markets slow down after a quick reaction.

According to the information obtained from the Turkish Statistical Institute (Türkiye İstatistik Kurumu), Turkey's exports to the U.S. have recorded a 33 percent increase during the first eight months of the year and stood at \$5.7 billion. The country's imports from the U.S., however, have remained stable and were recorded at \$7.9 billion.

Because of the financial meltdown in 2008, the bilateral trade volume fell below \$12 billion and then gained momentum in 2011, reaching \$20.6 billion.

Last year, the bilateral trade volume again fell to \$17.5 billion and the share of exports to the U.S. was 4.6 percent, while imports from the U.S. accounted for 5.5 percent of Turkey's total imports.

Following the breakout of the recent visa dispute, Turkish businesspeople ex-

pressed hope for a settlement of the issue with common sense in a way that would yield the least harm for both sides.

Turkey-U.S. Business Council Foreign Economic Relations Board (TEEB) Chairman Kamil Ekim Alptekin told Anadolu Agency (AA) that both countries are politically independent and the problems should be resolved in a way that will not impact the business environment.

Kibar Holding Chairman Ali Kibar drew attention to the fact that many U.S.-based companies run very lucrative businesses in Turkey and Turkish business people also have investments in the U.S. In that regard, the business world, he said, expects the sound management of the current situation and it must be dealt with common sense. "Markets quickly react with panic, but the momentary and ephemeral reaction does not last long. After a while, the markets will also calm down once the details of the situations are undisclosed," Kibar said.

Analysts also consider that the quick rise in the dollar against the Turkish lira is circumstantial and the markets will soothe soon, therefore they emphasize that the economic impact and the depreciation of the lira is ephemeral. **ISTANBUL / DAILY SABAH WITH AA**

TÜRK-İRAN İŞ KONSEYİ

'Ticaret yetmez, birlikte üretelim'

Türk-İran İş Konseyi toplantısında iki ülke arasındaki ticaretin yakın zamanda 30 milyar dolarlık hacme çıkarılabileceği belirtildi. Aras Serbest Bölge Genel Müdü-

rü Muhsin Hadim Arabbağı, Türkiye'nin İran'a sadece ürün satma çabası içinde olmaması gerektiğini, ortak üretim için güçlü olanakların bulunduğunu kaydetti. **/16**

DEİK TÜRK-İRAN İŞ KONSEYİ TOPLANTISINDA İRAN'IN TALEBİ:

Sadece ürün satmaya çalışmayın, birlikte üretelim

İranda iş adamları, İranda mal satmak isteyen çok sayıda rakip bulunduğuna dikkat çekerek, Türkiye ile birlikte üretim yapabilmek için çok imkân olduğunu söyledi.

BEKLEN GÖNCE - TETANUL

DEİK Türk-İran İş Konseyi toplantısında ülke arasındaki ticaret hacminin ilk etapta 30 milyar dolara ulaşırna çıkarılabileceğini bildiren **DEİK** Türk-İran İş Konseyi Başkanı Bilgin Akgül, 10 milyar dolara kadar gireliyen Ticaret hacminin 30 milyar dolara çıkması için bir senaryo hazırladığını belirtti. Ambargolar süresince Türkiye'nin İran'ı yasma barakmadığını hatırlatan, Aras Serbest Bölge Genel Müdürü Muhittin Hatipoğlu, İran'ı mal satmak isteyen çok sayıda rakip bulunduğuna dikkat çekerek, Türkiye'nin sadece ürün satmaya çalışmamasına, birlikte üretim yapabilmek için çok imkân bulunduğuna söyledi. Doğu Azerbaycan Eyaleti Ulaştırma ve Lojistik Genel Müdürü Manoucheh Salmaszadeh, de 30 milyar dolarlık ticaret hedefine ulaşabilmek için özellikle lojistik altyapısı problemlerinin çözümlenmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Çalıştı aydın, Erivan'dan, Nakhçıvan, Azerbaycan ve Türkiye ile ortak ticaret yapan, İran büyük pazarı açıyor. Başkentteki Aras Serbest Ticaret Bölgesi de yatırım için fırsatlar sunuyor.

İRAN TÜRKİYE İŞ KONSEYİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI REZA KARİMİ
MİLLİ PARALARLA TİCARET SORUNU BÜYÜK KÖRÜM ÇÖZER
Cantuarbağın İranda İran'ı yapıp, ihracat ekonomisi alanında çok iyi fırsatlar verdiğini belirtiyor. Özellikle iki ülkenin milli paraları üzerinden ticaret yapması bu kez daha çok ön plana çıkıyor. İranda ticaret yapmak, serbest ticaretin önemli bir kısmını ortadan kaldıracaktır. İranda ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir, bunun da ülke arasında ticaretin yeni bir sayfa açılır.

ARAS TİCARİ EKONOMİ SERBEST BÖLGE GENEL MÜDÜRÜ MEHMET HACİM ARABBAĞI:
TÜRKİYE'DEN YATIRIM YAPAN TÜM İŞADAMLARI BAŞARILI OLDU
Her 30 yılda Türkiye ile ticaret ilişkilerini sürdürüyor. Başkentteki ilk yıllarda fazla rakibin olmaması nedeniyle, bugün gelene noktada rakipleri zorlanmaya başlamış, çok iyi ticaret yapabiliyor. Birçok ekonomik konuyla ilgili her iki ülkenin mevzuatındaki değişiklikler sayesinde ticaretin geliştiğini belirtiyor. Türkiye'deki arkadaşlarımızın çok sayıda ülkeye İran'ı satmak için çok çalışıyorlar. Fakat birçoğu İran'ın ve ortak yatırım alanında daha büyük adımlar atmasını bekliyor. Çirkin bugün artık Türkiye için İranda satış alanında ve ihracat alanında çok büyük rakipler oluşmuş durumda. Bu rakipler içinde birincilik için rekabet edenler artık önemli parçaları yapıyor geliyor. İran İranda Cantuarbağın özellikle Doğu Azerbaycan Bölgesi yatırım alanında çok büyük bir yatırım potansiyeli sunuyor. Aras Serbest Bölgesi, yatırım için çok uygun bir bölgedir. Sadece yatırım yapmakla kalmayıp, İran'ın mal satmakla ilgili bir yatırım gerçekleştirilebilir. Başkentte ticaretin Türkiye'den yatırım yapan bir çok parçaları bulunabilir.

DOĞU AZERBAJAN YE EKONOMİ İŞLER BÜYÜK GENEL MÜDÜRÜ REZA HESEYEVİ
25 YILA KADAR VERGİ MUAFFİYETİ
Türkiye'yi ekonomik ve ticaret alanlarında en büyük rakip için çok sayıda rakibimiz var. Doğu Azerbaycan Eyaleti, ticaret, üretim ve hizmet sektöründe kalite sağlar. İran ticaretine yüzde 10'a kadar vergi çekilebilir ve ülke genelinde İran'a sadece yer alabiliriz. Birçok yabancı yatırımcı yatırım alanına yatırım için İran'ı tercih ediyor. Ancak İran'da ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

SAHLAN GÜZEL EKONOMİ BÖLGE GENEL MÜDÜRÜ REZA NAZARI
DIŞ YATIRIM İÇİN 2 DİN DÖNÜM ARAZI AYRILDI
Genel Müdürü Akgül ve Doğu Azerbaycan Eyaleti Genel Müdürü Reza Nazari, 17 yıldır faaliyet gösteren Sahlan Güneşli Alanında 17 dönümlük alanı 2 din dönüme ayırdığını belirtti. Ayrıca Sahlan Güneşli Alanında 2 din dönümlük alanı ayırmayı planladığını söyledi.

DOĞU AZERBAJAN EYALETİ ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK GENEL MÜDÜRÜ MANOUCHEH SALMASZADEH:
LOJİSTİK MERKEZİ TALEMİ
Büyük 30 milyar dolarlık ticaret hacmini desteklemek için Aras Serbest Bölgesi'nde lojistik alanı ayırdığını belirtti. Bu alanın Türkiye ile ticaret hacmini desteklemek için Aras Serbest Bölgesi'nde lojistik alanı ayırdığını belirtti. Bu alanın Türkiye ile ticaret hacmini desteklemek için Aras Serbest Bölgesi'nde lojistik alanı ayırdığını belirtti.

İRAN DIŞ İŞLER BAKANLIĞI KÜLTÜR-BATİ BÖLGE TEMSİLCİSİ ESMAEL BARAKETİ:
DOĞULU BAKANLIĞI DESTEKLİYOR
Doğu Azerbaycan Eyaleti, Aras Serbest Bölgesi ve ihracat alanlarında çok iyi yatırım potansiyeli sunuyor. Aras Serbest Bölgesi, yatırım için çok uygun bir bölgedir. Sadece yatırım yapmakla kalmayıp, İran'ın mal satmakla ilgili bir yatırım gerçekleştirilebilir. Başkentte ticaretin Türkiye'den yatırım yapan bir çok parçaları bulunabilir.

DOĞU AZERBAJAN GENEL MÜDÜRÜNDEN SORUMLU BAŞKAN ALIĞAR AHMADZADEH:
GÖRÜMLER İÇİN 4 ANLAŞMA
Bu alanın ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir. Çözüm, Aras'ta ticaretin önünü açan bir diğer önemli sorunu ise gümrük alanındaki engellerdir.

DEİK/TÜRKİYE-KANADA İŞ KONSEYİ KONFERANSI YAPILDI OLPAK'TAN KANADA'YA 'STA İÇİN SÜRECİ HIZLANDIRIN' ÇAĞRISI

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 11.10.2017

Sayfa: 16

Tiraj: 26055

StxCm: 108

1/1

OLPAK'TAN KANADA'YA 'STA İÇİN SÜRECİ HIZLANDIRIN' ÇAĞRISI

İş Konseyi High Level Kurulu (OLPAK) Başkanı Nevil Olpak, AB ve Kanada'nın çok yakın bir geçmişte kapsamlı ticaret ve ekonomi anlaşmasına imza atacağına hatırlatarak, "Böylece gümrük tarifeleri yüzde 98 kaldırılıyor. Ticaret hacminde 11 milyar euro'luk bir artış bekleniyor. İki taraf için heyecan verici bir gelişme söyleyebiliriz. Öte yandan Türkiye ve AB Gümrük Birliği'nin iki tarafı, Türkiye'nin kabul ettiği anlaşmaya veya TTIP anlaşmasına paralel görüşme yapmasını istiyoruz. Eğer Türkiye benzeri anlaşmaları diğer tarafla görüşüyorlarsa, bu konuda sorun olmaz, ancak bu tür anlaşmaların yavaş ki Türkiye ile neticeye ulaşmadı" dedi.

OLPAK, Türkiye-Kanada İş Konseyi'nin 14. Ortak Yıllık Konferansı'nın açılışında konuşan Olpak, "Türk tarafı olarak bizlere inanıyoruz ki Türkiye ve Kanada arasındaki güçlü ekonomik ilişkilerimizin birini başlatırız daha da güçlendirecektir. Kanadalı meslektaşlarımızın bu süreci hızlandırmasını rica ediyoruz" diye konuştu.

Alt sektör öne çıkıyor

OLPAK, Türkiye-Kanada İş Konseyi Başkanı Osman Okyay ise havacılık, yenilenebilir enerji, elektrikli araçlar, bilgi teknolojileri ve diğer ileri imalat sektörlerinde fırsatların sürdüğünü söyledi.

14th JOINT ANNUAL MEETING
Series, Energy, Advance

YATIRIMLARA OHAL ENGELİ

Kanada'nın Ankara Büyükelçisi Chris Cusack, son yıllarda Türkiye'ye gelen yatırımların hızla arttığını ve Türkiye'nin ekonomik potansiyelini artırdığını belirtti. Cusack, Türkiye'nin Kanada açısından önemli bir potansiyel taşıdığına ve Türkiye'nin Kanada'ya yatırım yapmak isteyenler için önemli bir rol oynadığını söyledi.

İstanbul'da düzenlenen konferansta konuşan Cusack, Türkiye'nin Kanada'ya yatırım yapmak isteyenler için önemli bir rol oynadığını söyledi. Cusack, Türkiye'nin Kanada'ya yatırım yapmak isteyenler için önemli bir rol oynadığını söyledi.

'Türkiye ile Kanada'nın bağları daha da güçlenecek'

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı **Nail Olpak**, "Türkiye ile Kanada arasındaki güçlü doğrudan yabancı yatırım bizim bağlarımızı daha da güçlendirecektir. Kanadalı meslektaşlarımızdan bu süreci hızlandırmalarını rica ediyoruz." dedi.

Olpak, **DEİK** tarafından düzenlenen **DEİK/Türkiye-Kanada İş Konseyi**'nin 14. Ortak Yıllık Konferansında yaptığı konuşmada, **DEİK** Başkanlığı görevindeki ilk resmi hitabeti olduğunu söyledi. Olpak, şunları kaydetti: "Bu da şunu gösteriyor; sürdürülebilirlik şimdiye kadar gerçekleştirilmiş. Bunu daha ileriye taşımak için bizler Türk tarafı olarak başka şeyler bekliyoruz. Çok yakın bir geçmişte AB ve Kanada kapsamlı ticaret ve ekonomi anlaşmasına imza attılar ve böylece gümrük tarifeleri yüzde 98 kaldırılıyor. Ticaret hacminde 11 milyar avroluk bir artış bekleniyor. İki taraf için heyecan verici olduğunu söyleyebilirim. Öte yandan Türkiye ve AB Gümrük Birliği'nin iki tarafı.

Türkiye'nin bahsi geçen anlaşmaya veya TTIP anlaşmasına paralel görüşme yapmasına izin verilmemekte. Eğer Türkiye benzeri anlaşmaları üçüncü taraflarla gerçekleştirebilseydi, bu aslında sorun olmazdı, ancak bu tür anlaşmalar ne yazık ki Türkiye ile neticeye ulaşmadı. Türk tarafı olarak bizler şuna inanıyoruz ki Türkiye ve Kanada arasındaki güçlü doğrudan yabancı yatırım bizim bağlarımızı daha da güçlendirecektir."

Erdoğan, sorunun faili ABD'nin kendisi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic ile ortak basın toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınmasıyla ilgili, "Bu sorunu biz başlatmadık. Bu sorunun faili Amerika Birleşik Devletleri'nin tâ kendisidir" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan önceki gün Ukrayna'daki temaslarının ardından dün Sırbistan'a geldi. Erdoğan, Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic tarafından resmi törenle karşılandı. Baş başa ve heyetler arası görüşmelerden sonra iki ülke arasında bazı anlaşmaların imza töreni gerçekleşti. Daha sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic ortak basın toplantısı düzenledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan basın toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınmasıyla ilgili açıklamalarda bulundu.

Erdoğan, "Öncelikle şunu söyleyeyim, bu sorunu biz başlatmadık. Bu sorunun faili Amerika Birleşik Devletleri'nin tâ kendisidir ve üst düzey yöneticilerin, özellikle Dışişleri Bakanımızla herhangi bir görüşme yapmaması yadırgadığımız bir konudur. Ankara'daki bir büyükelçinin kalıp da böyle bir karar almış, daha sonra da 'Ben bunu devletim adına aldım' gibi bir ifadeyi kullanması düşündürücüdür" dedi.

"ABD ÜST YÖNETİMİNİN BÜYÜKELÇİYİ BİR DAKIKA TUTMAMASI GEREK"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Büyükelçi bunu kendi kafasından aldıysa, o zaman Amerikan üst yönetiminin bu büyükelçiyi orada bir dakika tutmaması gerekir. Sen Türkiye-Amerika ilişkilerini nasıl bozarsın, sana böyle bir yetkiyi kim verdi?" demeleri gerekir. Benim büyükelçimi böyle

Vucic: Türkiye'ye MINNETTARIZ

■ Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic de konuşmasında, Krupa, Leskovac, Aleksinac, Nis, Leban ve Vradicin Han'daki Türk yatırımları için minnettar olduğunu belirterek, özellikle son 20 yılda nüfusunun yarısını kaybeden Leban'da birkaç gün sonra olacak Türk yatırımın, bölge halkı için bir kurtuluş olduğuna dikkati çekti.

bir şey yapsa biz orada onu bir saat tutmaz" dedi.

"BU AJANLAR AMERİKAN BAKONSOLOSLUĞUNA NASIL SIZDI?"

Erdoğan, başkonsolosluştaki ajanlar ile ilgili yaptığı açıklamada ise, "Bu ajanlar Amerikan Başkonsolosluğuna nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar Amerikan Başkonsolosluğuna sızmadıysa, o zaman bunları buraya kim soktu? Bunların üzerinde durulması lazım. Hiçbir devlet kendisini içeriden tehdit edecek bu tür ajanlara müsaade etmez" diye konuştu.

"VEDA ZİYARETLERİNİ KABUL ETMİYORUZ"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD'nin Ankara Büyükelçisi John Bass hakkında, "Veda ziyaretlerinde bulunuyor büyükelçi ve şu anda da bu büyükelçinin, gerek başkanlarımız gerek parlamento başkanımız ve gerekse şahsım, veda ziyaretini de kabul etmedik, kabul etmiyoruz. Çünkü onu Amerika Birleşik Devletlerinin Türkiye'deki bir temsilcisi olarak da görmüyoruz bunu da çok açıkça söyleyeyim" ifadelerini kullandı.

KANAL İSTANBUL İÇİN TARİH VERDİ

■ Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye-Sırbistan ilişkilerine de katıldı. Erdoğan burada yaptığı konuşmada, "İstanbul Boğazı'na paralel yeni bir kanal açılması baste olmak üzere, K Kanal İstanbul'da karar verdik. Bu benim bir hayalimdi. İnşallah bunun da büyük ihtimalle bu yıl sonu veya 2018 başı gibi temelini atacağız" dedi.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: BU MESELENİN FAİLİ ABD'DİR

Konsolosluğa bu ajanlar nasıl sızdı?

Cumhurbaşkanı, Türkiye ve ABD arasında vizelerin askıya alınmasına sebep olan FETÖ'cülerle ilgili "Bunlar İstanbul Başkonsolosluğunda bir şeylerin döndüğünü gösteriyor" dedi.

İSMAİL KAPAN
BELGRAD

■ İsvetli temsilatör için Ukrayna'nın ardından Sırbistan'a geçen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın mevkidaşı Aleksandar Vučić de iki ve birleşik olarak görüşme gerçekleştirdi. İki ülke arasında bu görüşmelerin izni üzerine somutlaştırılan iki lider ortak basın toplantısına düzenledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınmasına ilişkin görüşmeler dönüştürülmesinde, görüşme görüşleri nasıl bir yol izlenmesini isteniyoruz yarımla sana sorularından söyledi. "Özellikle kamu söyleyebilir, bu sorulara bir cevap verilmeli. Bu meselelerin faili Amerika Birleşik Devletleri'nin ta kendisi ve üst düzey yöneticilerin, özellikle Dışişleri Bakanlarıyla beraber bir görüşme yapmasını istediğimiz bir konudur. Arızanın da bu büyüklüğün kabulü de böyle bir karar almaya, daha sonra da 'Ben bunu derlerim adına sizleri gibi bir ülkeyi kullanmasınlar' diye düşünürüz. Eğer durum böyleyse o zaman bizim Amerika'daki üst düzey yöneticilerle bütün konuşabiliriz hiçbir şeyimiz yok. Ama durum böyle değil de böylece bu sorulara cevap veriyoruz. Sen Türkiye Amerika ilişkilerini nasıl görüyorsun, sana böyle bir soruyu yöneltti" diyecekti. Bunun karşılığında bir cevap veriyordu ki orada onu bir saat tutuyoruz."

Belgrad, diplomatik bir yılın ortasında, Amerika Konsolosluğunda çalışan bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının, FETÖ ile ilişkilerinin Türk polisi tarafından tespit edildiği ve bunun da belgelenerek yargıya sunulduğu anı. Bunun sonrasında de şu sorulara karşılık önce gözaltına alındığı ve sonra yargılandığı sanıldığı tutuklanıp tutuklanıp tutulmadığı sorularına, bu iki tutuklanandan sonra karşılık, örneği bir belgenin daha aydın bir şekilde açıklanması bekleniyor diye geldi.

VEDA ZİYARETİNİ KABUL ETMİYÖRÜZ

Bütün bunların, ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğunda bir şeylerin döndüğünü gösterdiğini söyledi Erdoğan, şundan kaydetti: "Amerikanın burada bir de faili değil kendisi değil. Bu ajanlar Amerikan Başkonsolosluğuna nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar Amerikan Başkonsolosluğuna sızmadıysa o zaman bunları buraya kim soktu? Bunların izinde durmaya lazım. Eğer devlet, bunların izinden haberi edemez o zaman bu ajanlara ilişkin devlet, Türkiye Cumhuriyeti de bu konuda değil. Anlatın vatan Türkiye Cumhuriyeti'nin bir devlet değildir, bir devlet tecrübesi vardır. Dolayısıyla böyle bir şey bizim ilişkilerde etmemiz mümkün değildir. Bizim vatan ziyaretlerinde bulunuyor bu bu büyüklük ve sorular da bu büyüklükten, genel bakıldığında genel yedeklerin bakıldığında ve genelle olarak, vatan ziyaretinde kabul etmemiz, kabul etmiyoruz. Çünkü onu Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye'deki bir temsilcisi olarak da görüyoruz bunu da açık açık söyleyebiliriz."

KANAL İSTANBUL İÇİN TARİH VERDİ

Türkiye Sırbistan ile Belgrad'da koruyucu Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kanal İstanbul Projesi'nin temeli için tarih verdi. Erdoğan "İstanbul Boğazı'na paralel yeni bir kanal açılması büyük bir adım olacaktır. Kanal İstanbul dediğimiz, bu boğazın bir huzurlu, huzurlu, huzurlu büyük bir şekilde bu yıl sonuna veya 2018 bu yıl temeli olacaktır" dediğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, eşi Emine Erdoğan ile Belgrad'daki tarihi Kalemegdan'da bulunan Damot Ali Paşa Türbesi'nde dua okudu, çıkışta insanlarla sohbet etti. Erdoğan'ı ziyaretlerinde Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić de yalnız bırakmadı.

Erdoğan, Sırbistan'ın başkenti Belgrad'daki tek cami olan tarihi Beğraski Camii'ni ziyaret etti.

Vize krizini ABD'nin mevcut yönetiminin vahim bir hatası olarak gören iş adamları, ABD'nin bir an önce bu hatalı tasarrufundan vazgeçmesi gerektiğini düşünüyor.

TASAM Başkanı Süleyman Şensoy vize uygulamasındaki yeni pozisyonun öncelikle moral değerler olarak iki ülke ilişkilerini etkileyebileceğini, ardından karşılıklı ticaret anlamında risk almayı zorlaştıracağını söyledi.

Model ortaklık zarar görebilir

Türkiye ile ABD arasında ortaya çıkan karşılıklı vize restleşmesinin uzun vadede iki ülke arasında dünyada hiçbir ülke ile isimlendirilmeyen 'model ortaklık'a zarar verebileceğine dikkat çekildi. Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) Başkanı Süleyman Şensoy, vize uygulamasında-

daki durumun öncelikle moral değerler olarak iki ülke ilişkilerini etkileyebileceğini, ardından karşılıklı ticaret anlamında risk almayı zorlaştıracağını söyledi. Yeni Şafak'a değerlendirmelerde bulunan Şensoy, kısa vadede bir yansımasının olmayacağını belirtti. Ancak orta ve uzun vadede etki edebileceğine dikkat çekti.

HİCBİR ÜLKE İLE BİR OLMAYAN MODELDEYİZ

İki ülke arasında 'model ortaklık' olarak ifade edilen bir ilişki biçimini olduğunu hatırlatan Şensoy, "Model ortaklık, ABD ile başka hiçbir

ülke ile kullanılan bir ibare değildi. Dolayısıyla böyle özel anlamlandırılmış ilişki biçiminin yara alması elbette ekonomik aktörleri karşılıklı olarak etkileyecektir. Model ortaklık Türk-ABD ilişkileri olarak belirlenmişti. Model olması diğer ülkeler için de bir ilişki biçimiydi. Bu kapsamda iki ülke ilişkilerinin ne olduğu ya da ne olacağı özellikle bizim bölgemizdeki diğer ülkeler için çok belirleyicidir. O anlamda bu modelin nasıl yönetileceği önemli. Bunun vize ile ilgili yaşanan süreçle ilgili anlamı olacağını düşünüyorum" değerlendirmesi yaptı.

■ CAHİT SARACIOĞLU / ANKARA

Hükümetin yanındayız

■ DEİK Başkanı Bekir Baskın ise ABD'nin başlatmış uygulamanın siyasi bir hamle olarak algılanması gerektiğini açıkladı. Bu hamlenin ekonomik boyuta taşınmaması için ekonomik aktörlerin gerektiğini belirten Baskın, "Türkiye'nin her türlü gelişmeyi diplomatik diyalog ile çözümleneceğine inancımız tamdır. Millî önceliklerimizi değerlendiren kararlarda biz de Türk iş dünyası olarak hükümetimizle yanındayız" dedi.

ABD vahim bir hata yaptı

■ ABD'nin tavırna tepki gösteren Batı Anadolu Sanayici ve İş Adamları Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Levent Akerman, "Vize krizi, ABD'nin mevcut yönetiminin vahim bir hatası. Bunun sabırsızca ve düşünülmeden alınması bir karar olduğunu düşünüyorum. Yeni dünya düzeninde eski ortaklıkların yığılmasından bir ekonomik bedeli olacaktır. Ancak hatalar da geçici olacaktır" diye konuştu.

ŞİMŞEK:ABD İLE SORUNLARI DİYALOGLA ÇÖZECEĞİZ

KARAR
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 11.10.2017
Sayfa: 1
Tiraj: 51885
StxCm: 279

Piyasada bekleyiş hakim

Tarihçe ile ABD arasında ki vize krizi sonrası ilk gününde piyasalar çalkalanan Cuma günü dolar 2,77'nin üzerine, euro 4,80 altına, dolar ise 4,80'e ulaşarak rekor kırdı. Dövizde yaşanan sert yükselişler BIST 100 endeksinde de önümüzde yansdı. Güne 99 bin 280 puan seviyesinden başlayan BIST 100 endeksi günün ilerleyen saatlerinde kaygılanan bir kesime telafi etme adı altında 2,75 kapıda 101 bin 298 puanından kapandı. Geçmiş günün ardından alan ise piyasalar daha etkin bir günün ardından 101 bin 298 puanından kapandı. Güne 99 bin 280 puan seviyesinden başlayan BIST 100 endeksi günün ilerleyen saatlerinde kaygılanan bir kesime telafi etme adı altında 2,75 kapıda 101 bin 298 puanından kapandı.

Geçmiş günün ardından alan ise piyasalar daha etkin bir günün ardından 101 bin 298 puanından kapandı. Güne 99 bin 280 puan seviyesinden başlayan BIST 100 endeksi günün ilerleyen saatlerinde kaygılanan bir kesime telafi etme adı altında 2,75 kapıda 101 bin 298 puanından kapandı.

Geçmiş günün ardından alan ise piyasalar daha etkin bir günün ardından 101 bin 298 puanından kapandı. Güne 99 bin 280 puan seviyesinden başlayan BIST 100 endeksi günün ilerleyen saatlerinde kaygılanan bir kesime telafi etme adı altında 2,75 kapıda 101 bin 298 puanından kapandı.

DIYALOG ENDEŞELERİ AZALTI

Diğer Ekonomik Endişeler Azaldı **EMG** Başkara **İsmail Çiçek**, ABD'nin Türkiye'ye yapılan vize başvurularını durdurmasını aynı zamanda algılanması ve bunun ekonomik boyutu tartışılması için ekonomik aktörlerin yoğun çaba göstermesini gerektiğini belirtti. "ABD ile gerçek bir perspektifte diyalog sürdürülürse endişelerin boyutu azalacaktır" ifadesini kullanan Çiçek, yakın açıklamasında şunları kaydetti: "Türk iş dünyası olarak, ekonomik bir krize karşılık beklentileri oluşturmaması, hükümetimizin önemle üzerinde durduğu ve ekonomik politikalara hükümetimiz ve çaba olarak alınan ekonomik kararlara uygun bir tavır alınmasını önemliyoruz. Türkiye'nin her türlü jeostratejik, diplomatik, dışişleri ile çözümlenmeye hazır olduğunu ABD ile gerçek bir perspektifte diyalog sürdürülürse endişelerin boyutu azalacaktır."

KURDA HENÜZ DENGE YOK

Döviz cephesindeki geniş çalkınlara deni İntegral Yatırım Anlayışına Direktörü Tuncay Turhan, şu açıklamayı yaptı: "Kur henüz dengeye oturmadığı için bu anda bir destek önereceğimizi düşünmüyoruz. 3,6710 altı seviyelerin altına düşen doların geçici olarak

güçlenmesi bakımından önemli olabilir" Şeker Yatırım analitiğine şunları ekledi: "Bu noktada, Türkiye'nin dışişleri açısından, Türkiye ile ABD arasındaki vize sorununu çözümlenmeye hazır olduğunu düşünmüyoruz. Türkiye'nin her türlü jeostratejik, diplomatik, dışişleri ile çözümlenmeye hazır olduğunu ABD ile gerçek bir perspektifte diyalog sürdürülürse endişelerin boyutu azalacaktır."

Dolar/TL kuru dünki seviyesinde 3,75 seviyesine ulaştı. Yeni güne 3,88'den başlayan doların 3,6600 seviyesinde tutulması halinde 3,62-3,66 bandı önem kazanabilir. Kurun telafi 3,70 üzerine çıkması durumunda 3,75 dencine çekilebilir" dedi.

ABD ile yaşanan vize krizi sonrası çalkalanan piyasalar dün gelen ılımlı açıklamaların etkisiyle sakinleşti. Dolar ve euro gerilerken borsa haftanın ilk iş gününde oluşan kayıpların bir kısmını telafi etti. Uzmanların ortak görüşü ise gelecek açıklamaların piyasaya yön vereceği yönünde.

Borsa İstanbul, Pazartesi günü oluşan kayıpların bir kısmını telafi ederek 101,304 puana yükseldi.

MEHMET ŞİMŞEK ABD'YE GİTTİ

Ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, 11-15 Ekim'de ABD'de düzenlenecek Uluslararası Para Fonu Dünya Bankası Yılı Toplantılarında, Türkiye'yi temsil etmek üzere Washington'a hareket etti. Şimşek, söz konusu toplantılar kapsamında, 12-13 Ekim'de gerçekleştirilecek G20 Maliye Bakanları Toplantısına da iştirak edecek. ABD temasları arasında

uluslararası kuruluşların başkanları, bakanlar ve merkez bankası başkanları ile görüşmeler yapacak olan Şimşek, iş dünyası temsilcileriyle bir araya gelecek. Şimşek, sosyal medyadan yaptığı paylaşımlarda ise IMF Dünya Bankası toplantılarına katılmaya istişne bakanların Washington'u ziyaretini ABD ile sorunlarını diyalog ile çözeceği" dedi.

Cumhurbaşkanı, vize adımına en sert tepkiyi gösterdi: Bir büyükelçinin 'Devlet adına karar aldım' demesi düşündürücü. Durum böyleyse ABD'li üst düzey yöneticilerle konuşacak hiçbir şeyimiz yok.

WASHINGTON HABERDARSA KONUŞACAK BİR ŞEY YOK

Kanal İstanbul'da ilk keçe bu yıl Belgrad'da Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić ile bir araya gelen Erdoğan Kanal İstanbul için tarih verdi. "Bu benim bir hayalim, hülyamdır. Bu yıl sonu veya 2018 başı temelini atacağız" dedi.

KONSOLOSLUKTA BİRTAKİM İŞLER DÖNÜYOR

■ Diplomatik yetkisi olmayan bir Türk vatandaşının FETÖ düşüklerinin tespiti, ikinci kişinin bu noktada olmasa konsoloslukta bir şey döndüğünü gösteriyor.

BU AJANLAR KONSOLOSLUĞA NASIL SIZDI

■ Bu ajanlar ABD Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Sema-dıysa kim sızdı. Hiçbir devlet tehdit oluşturacak ajanlara izin vermez. Buna misimaba gösteremeyiz.

JOHN BASS

ORADA BİR DAKIKA TUTULMAMALI

■ ABD'nin Ankara Büyükelçisini kafasına göre bu kararı alıyorsa orada tutulmamalı. Bizim ekimiz böyle bir şey yapma bir dakika bile beklemeyiz.

VEDA ZİYARETİNİ KABUL ETMİYORUZ

■ Bu büyükelçi veda ziyaretlerinde bulunuyor. Biz bu ziyaretleri kabul etmiyoruz. Bass' ABD'nin Türkiye'deki temsilcisi olarak da gör-müyoruz. 59

ABD'DEN İLK AÇIKLAMA

Beyaz Saray ve Dışişleri'nin ortak kararı

■ Washington-Ankara arasındaki vize kriziyle ilgili ABD Dışişleri Bakanlı-ğında açıklama geldi. Bakanlık sözcüsü Heather Nauert, kararın Beyaz Saray, Dışişleri ve NSA koordinasyonunda alındığını söyledi. "Çalışmamızın tutulmasından dolayı hayal kırıklığına uğradık" diyen Nauert, tutuklu çalışanın avukatıyla bir an önce görüşürölmesi gerektiğini söyledi. Pentagon ise krizden askeri operasyonları etkilemeyeceğini duyurdu. 59

KARAR
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 11.10.2017
Sayfa: 1
Tiraj: 51885
StxCm: 385

Bu ajanlar konsolosluga nasıl sızdı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD'nin skandal vize yasasına sert tepki gösterdi. Tutuklanan konsolosluk çalışanları için 'ajan' diyen Erdoğan "Bu başkonsoloslukta bir şeyler dönüyor" ifadelerini kullandı. Ankara Büyükelçisi Bass'ın görevden alınması gerektiğini söyleyen Erdoğan "Bu karar 'devleti adına' aldığını söylüyor. Durum buysa konuşacak bir şeyimiz yok" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD ile vize krizi nedeniyle sert açıklamalar yaptı. Kızıl Yel açan konsolosluk çalışanlarına 'ajan' olarak nitelendiren Erdoğan, ABD Ankara Büyükelçisi John Bass için ise "ABD bir dahaki seferde tutuklanacak" ifadesini kullandı. Ultrasınırın ardından Serbinin görevi Cumhurbaşkanı Erdoğan Serp mevladaş Alıoğlu'na Vizec de bir arada geldi. Bu kararın görüşmelerinden ardından yapılan basın toplantısında Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD'nin aldığı skandal vize yasası kararını sertlikle eleştirdi. Erdoğan'ın ABD'ye yazdığı mektubun ardından Ankara Büyükelçisi John Bass'a tepkisi net oldu. Sözcüleri: "Bu sorunu bu hususla ilgili olarak başbakan Erdoğan'ın itirazları dışında değerlendirilmeye çalışılmıyor."

■ KONUŞACAK BİR ŞEYİMİZ YOK: Bu sorunu tüm Amerika Birleşik Devlet-

leri ile ta köşesinde ve bir diğer yandan, ABD'nin Dışişleri Bakanlığı ile herhangi bir görüşme yapmasını istediğini de belirtti. Ankara'daki bir büyükelçinin katlip da böyle bir karar alınmaz, daha önce de. Bu kararın alınması adına sızdıran gibi bir iftihar kalmaması istenmektedir. Durum böyleyse ABD'li tutulmuş kişilerle bizim konuşacak hiçbir şeyimiz yok. Büyükelçi Bass'ın kendi kafasından aldığı, o zaman Amerikan için yasa dışı olan bir iftiharla ilgili bir dahaki seferde tutuklanacak. Son Türkiye-Amerika ilişkileri nasıl buradan, nasıl böyle bir vizeye köşe verdi? demeleri gerekir. Benim büyükelçim böyle bir şey yapmaz bu orada ona bir vize vermeziz."

■ BAŞKONSOLOSLUKTA BİR ŞEYLER DÖNÜYOR: ABD konsolosluk çalışanı Metin Toprak'ın tutuklanması nedeniyle bir konuşma daha ilerde yapılabilir. FETÖ ile

ilgili diplomatik yetkileri olmayan ABD konsolosluklarındaki bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının öldürülmesi raporu oğlunu ve yarı ve yarısı olmayan bir insanı öldürdü. Bu kararın alınması istenmektedir. Durum böyleyse ABD'li tutulmuş kişilerle bizim konuşacak hiçbir şeyimiz yok. Büyükelçi Bass'ın kendi kafasından aldığı, o zaman Amerikan için yasa dışı olan bir iftiharla ilgili bir dahaki seferde tutuklanacak. Son Türkiye-Amerika ilişkileri nasıl buradan, nasıl böyle bir vizeye köşe verdi? demeleri gerekir. Benim büyükelçim böyle bir şey yapmaz bu orada ona bir vize vermeziz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Ankara Büyükelçisi John Bass'ın Ankara'da bir görüşme sonrasında bir fotoğrafı çekildi. (FOTOĞRAF.AA)

KANAL İSTANBUL'UN TEMELİ 2018'İN BAŞINDA ATILACAK

Cumhurbaşkanı Erdoğan, basın toplantısının ardından Türkiye-Serbinin ilişkilerinde önemli bir adım atıldı. Erdoğan, Kanal İstanbul projesi için tarih verdi. "İstanbul Boğazı'na paralel yeni bir kanal açılmasına başta olmak üzere, ki Kanal İstanbul dediğimiz, bu benim bir hayalim, hayalimde. İslahat bunun da büyük ihtimalle bu yıl sonu veya 2018 başı gibi temeli atılacak." Türkiye'nin ekonomik gelişiminde son 15 yılda yaşadığı değişimin tam bir bapan olduğunu vurgulayan Erdoğan "Balkanların bu ülkeleri karada arka bahçesi gibi görmek istemeyiz ve kargı okulumuzu ifade etmek isterim" değerlendirmesi yaptı.

ABD'NİN TEMSİLCİSİ OLARAK GÖRMÜYÖRÜZ.

ABD'nin Ankara Büyükelçisi John Bass'ın vize yasasının kabulüne ilişkin konuşması. Bass'ın vize yasasının kabulüne ilişkin konuşması. Bass'ın vize yasasının kabulüne ilişkin konuşması. Bass'ın vize yasasının kabulüne ilişkin konuşması.

BU AJANLAR KONSOLOSLUĞA NASIL SIZDI ?

AKŞAM
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 11.10.2017
Sayfa: 1
Tiraj: 102636
StxCm: 675

1/3

BU AJANLAR KONSOLOSLUĞA NASIL SIZDI?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan ABD'ye zor soru: Bu ajanlar Amerikan Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Sonradıyla, bunları buraya kim soktu?

BU SORUNUN FAJLI AMERİKA

"Hiçbir devlet, kendisini koruyan tehdit edebilecek ajanlara misafire etmez" diye Erdoğan, vizitörüne askıya alınmasıyla ilgili konuştu: "Bunu biz hesaplamadık. Bu sorunun failli ABD'nin kendisidir. Devlet adına karar aldığını söyleyen bürokrasiye cezai işlem."

VEDA ZİYARETİNİ KABUL ETMEDİK

"Bu kezan devlet adına aldığını bilinen zaten ABD yetkilileri konuşacak bir payımı yok. Doğru, ABD'nin onu arada tutmaması lazım. Veda ziyareti talebini de kabul etmedik. Oysa ABD'nin temsilçisi olarak da göreviyorsa, 9 KASIM SAĞIŞ 10 TE."

KANAL İSTANBUL'A TEMEL YIL SONUNDA

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Belgrad'daki Türkiye-Balkanlar Forumu'nda aldığı görüşme sonrası Sırbistan'da Kanal İstanbul projesiyle ilgili tartıştı. Bu hemin bir hayfime, bilyonlarca dolarlık bütçe ile inşaat bu yıl sonu veya 2018 başı gibi tamamlanacaktır. 9 KASIM SAĞIŞ 10 TE

Kanal İstanbul'da temel bu yıl sonu atılacak

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bir hayalim, hülyam olan Kanal İstanbul'un inşallah bu yıl sonu veya 2018 başı gibi temelini atacağız" dedi.

Yakında temeli atılacak Kanal İstanbul'un Boğaz'daki gemi trafiğini rahatlatması ve ek gelir yaratması hedefleniyor.

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan, "hayalim, hülyamdır" dediği Kanal İstanbul projesinde temelin bu yıl sonu veya 2018 başı gibi atılacağını söyledi. Sırbistan İş Forumu'nda dün iş dünyasına hitap eden Erdoğan, "İstanbul'da dünyanın en büyük havalimamının ilk etabını önümüzdeki yıl sonuna kadar hizmete alınması için çalışmalar devam ediyor. Tamamlandığında 150 milyon yıl yolcu kapasitesine ulaşacak. Gerekirse 200 milyon yolcu

kapasitesine ulaşma imkanı da var. Bu devletin bir havalimamı da değil. Biz, devletçiliği bir tarafa koyduk, özelleştirme dedik. Bizden önce tıkanmıştı önünü açtık ve şimdi bu mesafeleri aldık, alıyoruz" dedi.

İhracat hedefi 500 milyar \$

► 2002 yılında 230 milyar dolar olan Türkiye'nin gayrisafi yurtiçi hasasının 860 milyar dolara tımandığına dikkat çeken Erdoğan, "Kişi başı gelirimizi 3500 dolardan 11 bin dolara çıkardık. Son 15 yılda ihracatımız 5 kat artarak 153 milyar dolar seviyesine çıktı. Bu rakamı 2023 hedefleri bağlamında 500 milyar seviyelerine taşımak istiyoruz" şeklinde konuştu.

PROJELER SÜRÜYOR

Kanal İstanbul gibi projelerin de devam ettiğinin altını çizen Erdoğan şunları söyledi: "İstanbul Boğazı'na paralel yeni bir kanal açılması başta olmak üzere, ki Kanal İstanbul dediğimiz, bu benim bir hayalim, hülyamdır. İnşallah bunun da büyük ihtimalle bu yıl sonu veya 2018 başı gibi temelini atacağız."

15 yılda yaşananlar bir başarı

► **İMPİN** Türkiye'nin büyüme tahmini yüzde 5,1'e yükselmesine de değinen Erdoğan, son 15 yılda yaşananların tam bir başarı hikayesi olduğunu vurguladı. Erdoğan, "Türkiye darbe girişimi nedeniyle karşı karşıya kaldığı tehlikeyi geride bırakmış ve ekonomisinin güçlü temeller üzerine kurulu olduğunu dünyaya ispat etmiştir" dedi.

Hacim 3 milyar dolara çıkmalı

► **SIRBİSTAN** ile ticaret hacminin potansiyeli yansıtmadığını ifade eden Erdoğan, "İkili ticaret hacmimiz 2016 yılı itibarıyla 870 milyon dolar oldu. Potansiyelimizi yansıtmadığını biliyoruz. Yıl sonuna kadar 1,2 milyar dolara bu potansiyel ulaşabilir. En kısa zamanda bu ticaret hacmini 3 milyar dolara çıkaralım" dedi.

► SİRBİSTAN'A TARİHİ BİR ZİYARET YAPAN ERDOĞAN, ABD'Yİ SERT SÖZLERLE ELEŞTİRDİ ABD BAŞKONSOLOSLUĞU'NA BU AJANLARI KİM SOKTU?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD Büyükelçiliği'nin aldığı vize kararına Washington'ın izin vermemesi gerektiğini belirterek, "Benim büyükelçim böyle bir şey yapsa biz orada onu bir saat tutmayız" dedi.

Türkiye ile Sırbistan arasında 12 anlaşma imzalandı. Enerji ile ilgili anlaşma imzalayan Bakan Berat Albayrak ile Serp mevkidaşı oturdu.

KATILANNO ABD Ankara Büyükelçiliği'nin Türkiye vize başvurularına yönelik vize kararının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, Washington'ın yetersizce çıktığı, Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić ile görüşme yaptığı basın toplantısında konuşarak Erdoğan, "Büyükelçi bunu kendisi istediğinden dolayı, zaman zaman Amerikan dış politikasının bu büyükelçiye nasıl bir destek sağladığını görmek. Sen Türkiye-Amerika ilişkilerini nasıl yönettiğini, nasıl böyle bir şeyi yapıyor olduğunu görmek. Benim büyükelçim böyle bir şey yapsa biz orada onu bir saat tutmayız" dedi.

Bass'ın veda ziyaretini reddettilik

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, Belçikalı Jans Bass'ın veda ziyaretini kabul etmediklerini açıkladı. Bass'ın veda ziyaretini kabul etmediklerini belirterek, "Türk hükümetimiz paralı parlamentolarla ilgilenmez ve görüşürüz."

Erdoğan (sağda) Bass'ı kabul etmedi.

FETÖ BURADA İŞBİRLİĞİ BULAMAZ

► SİRBİSTAN Cumhurbaşkanı Vučić, Türkiye ile FETÖ ile mücadele konusunda tam destek verileceğine vurgu yaptı. Türkiye'de geçen yıl 15 Temmuz'da yapılan darbe girişiminde, Serp mevkidaşının girişimi ile Türkiye ile arasında etkileşim sağladığını ifade eden Vučić, o dönemde Türkiye ile yaptığı görüşmelerin ve anlaşmaların sayesinde darbe önlenmiş olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Serp mevkidaşı Vučić, Belgrad'da bir saat görüşme gerçekleştirdi.

HİÇBİR DEVLET MÜSAADE ETMEZ

AİD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'ndaki FETÖ bağlantısı soruşturması hakkında konuşan Erdoğan, "Hiçbir devlet Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmez" dedi. Erdoğan, "Bu ajanslar Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmezler. Çünkü bu ajanslar Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmezler. Çünkü bu ajanslar Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmezler."

VİZE KRİZİNİN FAİLİ AMERİKA

Vize krizini başlatan tarafın Türkiye olmadığını belirten Erdoğan, "Bu sorunun faili Amerika Başkonsolosluğu'ndaki FETÖ bağlantısı soruşturmasıdır. Çünkü bu ajanslar Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmezler. Çünkü bu ajanslar Amerikan Başkonsolosluğu'na müdahale etmezler."

Türk halkının ve devletinin dostunuz

SİRBİSTAN Cumhurbaşkanı Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu. Bu konuda Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu.

TOPLAM 16 ANLAŞMA
İki ülke arasında imzalanan anlaşmaların toplam sayısı 16 oldu. Anlaşmaların 12'si enerji, 2'si ticaret ve 2'si diğer alanlardadır. Anlaşmaların imzalanmasıyla iki ülke arasındaki ticaret ve ekonomik ilişkiler güçlenecektir.

Prekazi ve Simovic forma hediye etti

► SİRBİSTAN Cumhurbaşkanı Vučić, Belgrad'da bir saat görüşme gerçekleştirdi. Erdoğan ile görüşme gerçekleştiren Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu.

Duble yollara hayran oldum

► SİRBİSTAN Cumhurbaşkanı Vučić, Türkiye ile FETÖ ile mücadele konusunda tam destek verileceğine vurgu yaptı. Türkiye'de geçen yıl 15 Temmuz'da yapılan darbe girişiminde, Serp mevkidaşının girişimi ile Türkiye ile arasında etkileşim sağladığını ifade eden Vučić, o dönemde Türkiye ile yaptığı görüşmelerin ve anlaşmaların sayesinde darbe önlenmiş olduğunu belirtti.

Ceketi bile malzeme yaptılar

Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić'in katıldığı bazı programlarda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile aynı ceketi giymesi Almanları aşırı derecede rahatsız etti. Almanlar, Vučić'in giydiği ceketin malzemesinin Türkiye'den geldiğini öğrenince, "Ceketi bile malzeme yaptılar" diye konuştu.

Novi Pazarlılar SABIRSIZLIKLA BEKLİYOR

► SİRBİSTAN Cumhurbaşkanı Vučić, Novi Pazar'da bir saat görüşme gerçekleştirdi. Erdoğan ile görüşme gerçekleştiren Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu.

Havalimanında da Vučić karşıladı

► Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Belgrad'da bir saat görüşme gerçekleştirdi. Erdoğan ile görüşme gerçekleştiren Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu.

TİKA'nın çocuk yurduna ziyaret

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan, Sırbistan'ın Novi Pazar'da bir saat görüşme gerçekleştirdi. Erdoğan ile görüşme gerçekleştiren Vučić, "Ben Türk halkının ve devletinin dostuyum. Her zaman bu şekilde davranacağım ve bu şekilde davranmaya devam edeceğim" diye konuştu.

Erdoğan ve Vučić Novi Pazar'da.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan ABD Büyükelçisi'ne çok sert sözler

1 DAKİKA BİLE DURMA GİT

ABD Ankara Büyükelçisi John Bass, Türkiye'de istenmeyen adam ilan edildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Amerikan üst yönetiminin bu büyükelçiyi orada bir dakika tutmaması gerekir. Sen 'Türkiye - Amerika ilişkilerini nasıl bozarsın, sana böyle bir yetkiyi kim verdi' demeleri gerekir" diye konuştu.

KRİZİ ABD MI ELCİ MI ÇIKARDI?

■ Belgrad'da Serbistan Cumhurbaşkanı Vučić ile görüşen Erdoğan, vizeyi askıya alan Bass için sert mesaj verdi. Krizi ABD'nin çıkardığını belirten Erdoğan, "Elçinin kalkıp böyle bir karar almaması, sonra da 'Bunu devletin adına aldım' demesi dışarıdır. Durum böyleyse ABD'deki yönetimle konuşacak hiçbir şeyimiz yok" dedi.

BU AJANLARI ORAYA KİM SOKTU?

■ İki elçilik çalışanının FETO şüphelisi olduğunu hatırlatan Erdoğan sunları söyledi: Bu ajanlar baskı ortamına nasıl sızdı? Sızmadıysa kim soktu? Nitekim gerek bakanlarımız, gerek parlamento başkanımız ve şahsen bu elçinin veda ziyaretini kabul etmedik. Çünkü ABD'nin Türkiye'deki bir temsilcisi olarak görmüyoruz. ■

Kabine karşıladı

■ Cumhurbaşkanı Erdoğan ile beraberindeki 10 bakanı öncelikle gece 00.30'da indirdiği Belgrad Nikola Tesla Havalimanı'nda, Serbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić ve kabine üyeleri karşıladı. Erdoğan "İlk heyet toplantısını havalimanında karşılama sırasında yaptık" şeklinde eseri yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vize sorununa ilişkin ABD oylarını söyledi. Erdoğan, "Bu ajanlar ABD Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar sızmadıysa o zaman bunları buraya kim soktu? Hiçbir devlet bu tür ajanlara müsaade etmez" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vize sorununa ilişkin ABD oylarını söyledi. Erdoğan, "Bu ajanlar ABD Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar sızmadıysa o zaman bunları buraya kim soktu? Hiçbir devlet bu tür ajanlara müsaade etmez" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vize sorununa ilişkin ABD oylarını söyledi. Erdoğan, "Bu ajanlar ABD Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar sızmadıysa o zaman bunları buraya kim soktu? Hiçbir devlet bu tür ajanlara müsaade etmez" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vize sorununa ilişkin ABD oylarını söyledi. Erdoğan, "Bu ajanlar ABD Başkonsolosluğu'na nasıl sızdı? Eğer bu ajanlar sızmadıysa o zaman bunları buraya kim soktu? Hiçbir devlet bu tür ajanlara müsaade etmez" dedi.

1389 yılında değiliz

Yeni Pazar'a gidecekler

BİRİLERİ kışkanacak

Kabine karşıladı

Yeni Pazar'a hoşgeldiniz

KANADA'DAN TÜRKİYE ÇIKARMASI

STAR
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 11.10.2017
Sayfa: 8
Tiraj: 102527
StxCm: 17

1/1

Kanada'dan Türkiye çıkarması

JUSTIN Trudeau'nun Kanada Başbakanı seçildiği 2015 yılından bu yana iki ülke arasında en önemli ticari toplantılardan biri gerçekleştiriliyor. Canada Turkey Business Council ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Türkiye-Kanada İş Konseyi işbirliğiyle organize edilen toplantılar İstanbul'da başladı. Konferansta **DEİK** Başkanı **Nail Olpak** ve

Türkiye-Kanada İş Konseyi Başkanı Osman Okyay birer konuşma yaparken, konferansta Kanada heyetinden önemli isimler yer aldı.

Toplantıların amacı her iki ülke arasındaki ticari ilişkileri geliştirmek olarak açıklandı. İkinci toplantı ise Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin (TOBB) organizasyonuyla bugün Ankara'da gerçekleştirilecek.

'Kanal İstanbul 2018'in başında hazır'

Erdoğan'ın Belgrad ziyaretinin ardından gideceği Yeni Pazar sokakları Cumhurbaşkanlığı'nın ve Türkiye'nin afişleriyle donatıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kanal İstanbul projesinin yılsonu veya 2018 yılı başında temelini atılacağını açıkladı.

Erdoğan dün Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandr Vučić ile birlikte Türkiye-Sırbistan İşbirliği Forumu'na da katıldı. Erdoğan konuşmasında şunları söyledi:

BÜYÜME ORANLARINI ANLATTI: 2011-2015 yılları arasında yüzde 7,1 büyüyen ekonomimiz bu yılın ilk yarısında yüzde 5,1'lik bir büyüme oranına ulaşarak yeniden hedeflerimize uygun bir yere gelmiştir. İşte bugün IMF yaptığı açıklamayla Türkiye'nin bu yıl içerisinde yüzde 5,1'lik büyüme oranını yakalayacağını açıklamıştır. Daha önceki açıklama 2,5 gibi bir orandı.

3. HAVALİMANI İLK ETABI DEVREYE GİRECEK: Büyük çaplı proje ve yatırımlarımızı iç ve dış çalkantılardan etkilenmesine müsaade etmeden kararlılıkla sürdürüyoruz. Nitekim geçtiğimiz sene her biri kendi alanlarında dünya çapında yatırımlar olan Osmangazi Köprüsü'nü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü ve Avrasya Tüneli'nin açılışlarını yaptık. Mart ayında dünyanın en uzun asma köprüsü olacak Çanakkale 1915 Köprüsü'nün temelini attık. İstanbul'da dünyanın en büyük havalimanını ilk etabı-

Cumhurbaşkanı Erdoğan Sırbistan'da Bayraklı Camii'nin açılışına da katıldı.

'Erdoğan'ın değerini bilin'

Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı övdü. Cumhurbaşkanı Erdoğan için kötü şeyler söyleyenlerin de çıkabileceğini belirten Vučić, "Fakat ben hiçbir zaman bu kadar yoğun programı kabul eden, yoğun programa kendini veren, adayın böyle bir kişi görmedim. Ben Türklere de bunu söylüyorum. Çünkü onun değerini bilmeniz gerekiyor. Ben çok Cumhurbaşkanı ve devlet adamı gördüm ama böyle yoğun çalışana göremedim bugüne kadar" diye konuştu.

nı önümüzdeki yılsonuna kadar hizmete alınması için çalışmalar devam ediyor. İlk etapta yılda 90 milyon yolcu kapasitesine sahip olacak havalimanımız, 2023'te bittiğinde yılda 150 milyon yolcu kapasitesine ulaşacak.

TIKANMALARIN ÖNÜNÜ AÇTIK: Bu devletin bir havalimanı değil. Özel teşebbüsün bir konsorsiyum olarak inşa ettiği bir havalimanı. Bu da yap-işlet-devret. Yıllar yılı ülkemiz devletçilik mantığıyla maalesef tıkanmıştı. Biz devletçiliği bir kenara koyduk. Özelleştirme dedik. Tıkanmaların önünü açtık. Ayrıca İstanbul Boğazı'na paralel yeni bir kanal açılması başta olmak üzere ki, Kanal İstanbul dedikimiz, bu benim

bir hayalim, rüyamdır. İnşallah buna da büyük ihtimalle bu yıl sonu veya 2018 başı temelini atacağız. Bu tür projeler devam ediyor. Dünyada Süveyş var, Panama kanalı var, şimdi bir de Kanal İstanbul olacak.

BALKANLARDA BÖLÜNME İSTEMİYORUZ: Biz Balkanlar'da ayrılık, bölünme, parçalanma istemiyoruz. Birilerinin adeta bu ülkeleri kendi arka bahçeleri olarak görmelerine de karşı olduğumuzu ifade etmek isterim. Sırbistan ile Türkiye'nin bu bir araya gelişini kıskananlar olabilir. Varsın, olsun. Biz kendi işimize bakacağız. Kazan-kazan esasına göre bu çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

● ABDULLAH KARAKUŞ Belgrad

19 bin kilometre duble yol Sırp lideri hayran bıraktı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Sırp lider ile görüşmesine Türkiye'deki bölünmüş yollar damga vurdu. Vucic 15 yılda yapılan 19 bin kilometre yolu öğrenince, buna inanmadığını belirterek, "Hayran kaldım" dedi

BİRİLERİ KISKANIR AMA...

TÜRKİYE'DE ulaşım, enerji, sermaye ve su işleri alanlarında ciddi başarılar yakalandığını, bunlarla beraber dış politika-daki gelişmelerin de ciddi mahsul-ler verdiğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti: "Fakat birle-ri de kiskanacaktır, onu da söyleyeyim. Özellikle Türkiye-Sırbistan yakınlaşmasını iyi görmeyenler olacaktır. Ama bizim onların inadına dayanışma-mızı artırmamız lazım."

PUTİN DE OLUMLU BAKACAKTIR

ERDOĞAN, bir gazetecinin, "Türk Akam Projesi ne zaman gerçekleştirilecek? Sırbistan'ın Türkiye'ye gaz akımı bağlantısını destekleyecek misiniz?" soru-ları üzerine, "Sırbistan gibi dostlarımızın bu doğa-guca ulaşması bizim temennimizdir. Sayın Putin'in de olumlu yaklaşacağını düşünüyorum" dedi.

Cumhuriyet tarihi boyunca 2002 yılına kadar geçen 79 yıllık dönem-de 6 bin 100 kilometre olan bölünmüş yol uzunluğunun, son 15 yılda 25 bin 100 kilometreye çıkarılması, Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic'te büyük şaşkınlık ve hayranlık yarattı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Sırbistan ziyareti sırasında iki ülke arasında Yüksek Düzeyli İşbirliği

Konseyi kurulması kararı alındı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, iki ülke arasındaki 870 milyon dolarlık ticaret hacminin istenilen noktaya yansıtmadığını belirterek, "En kısa zamanda bunu 3-5 milyar dolara çıkarma şansımız var" dedi.

RAKAMLARA ŞAŞIRDI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic ile "Türkiye-Sırbistan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin Tesisi Edilmesi İlişkin Ortak Bildiri"yi imzaladı.

Ayrıca, iki ülke arasında yenilenmiş serbest ticaret anlaşması başta olmak üzere eğitim, enerji, kültür, restorasyon alanlarında toplam 12 anlaşma imzalandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, baş başa ve heyetler arası görüşmelerde Vucic'e

bölünmüş yol ve havalimanı projelerini anlattı. Erdoğan, "79 senede 6 bin 100 kilometre bölünmüş yolumuz vardı, 15 senede bunun üzerine 19 bin kilometre daha ilave ettik. 25 havalimanımız varken bu rakam 57 oldu" dedi. Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic, görüşme-de Türkiye'de 19 bin kilometre bölünmüş yol yapıldığını öğrenince buna inanmadığını belirterek, "Türkiye bize göre büyük bir ülke ama böyle bir rakam çok büyük. Buna hayran kaldım. Biz de benzer bir iş yapmayı hedefliyoruz. Havalimanları yapımı konusunda işbirliğini konuştuk. Bu konuda bembere çalış-mak istiyoruz" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da "Belgrad-Sarajbosna yolunu süratle yapmamız lazım. Benim hep bir sözüm var. İki şey; yol medeniyettir, su medeniyettir" dedi.

KANAL İSTANBUL'UN TEMELİ ATILYOR

KANAL İstanbul Projesi'ni, benim hayalim, hül-yamı olarak değerlendiren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "İnsallah bunun da temetini bu yıl sonu veya 2018 başı gibi atacağız" dedi. Türkiye-Sırbistan İşbirliği Konseyi'nde konuşan Erdoğan, "Türkiye'nin genel görünümün-

de geçtiğimiz 15 yılda aldığı yol tam bir başarı hikâyesidir. Yatırımlarımızı dış çalkantılardan etkilenmeden kararlılıkla sürdürüyoruz."

ERDOĞAN'IN DEĞERİNİ BİLİN Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic, Cumhurbaşkanı Erdoğan için kölü şeyler söy-

leyenlerin de çıkabileceğini belirterek, "Fakat ben hiçbir zaman bu kadar yoğun programı kendisi veren böyle bir kişi görmemişim. Türkler onun değerini bilmeli. Ben çok Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı gördüm ama böyle yoğun çalışarak görmedim" dedi.

Erdoğan: Büyükelçinin veda ziyaretlerini kabul etmiyoruz

CUMHURBAŞKANI Tayyip Erdoğan dün Sırbistan'ın başkenti Belgrad'ı ziyaret etti. Burada Sırp mevkidaşı Aleksandar Vučić ile görüşen Erdoğan, ortak basın toplantısında, görevinden ayrılmaya hazırlanan ABD'nin Ankara Büyükelçisi John Bass'ı suçladı. Cumhurbaşkanı şu ifadeleri kullandı:

■ Bu sorunu biz başlatmadık. Faili ABD'nin kendisidir.

■ Ankara'da bir büyükelçinin böyle bir karar alması düşündürücüdür. ABD'deki yöneticilerle konuşarak veriyse diyecek bir şeyimiz yok ama büyükelçi bunu kendi kafasından aldıysa o büyükelçiyi ABD'nin bir dakika tutmaması lazım. Bizim büyükelçimiz böyle yapsa biz bir saat tutmayız.

■ Türk yargısının kararını ve polisin FETÖ ile ilgili bir Türkiye vatandaşının ilişkilerini

“KANAL İSTANBUL'UN TEMELİ 2018'DE ATILACAK”

Sırbistan'da İş Forumu'nda konuşan Erdoğan, “Kanal İstanbul Projesi'nin temelini büyük ihtimalle 2018 yılı başı gibi atacağız” dedi.

tespit etmesi ve yargıyla paylaşması bunu belgelemesi, bu kişinin tutuklanması ikinci bir kişinin daha aynı noktada olduğunun bildirilmesi İstanbul Başkonsoloslugu'nda bir şeylerin döndüğünü gösteriyor.

■ Bu ajanlar ABD Başkonso-

losluğu'na nasıl sızdı? Sızmadıysa kim soktu?

■ Veda ziyaretleri yapıyor bu büyükelçi. Bakanlarımız, parlamento başkanımız ve şahsım veda ziyaretini kabul etmedik, kabul etmiyoruz. Onu ABD'nin temsilcisi görmüyoruz. (DHA)

YERLİ UÇAK İÇİN YENİ İHTİMAL

Kanadalı Bombardier iş birliği fırsatı arıyor

■ Bölgesel uçuşlarda kullanılmak üzere üretilmesi planlanan bölgesel jet için Alman Domier şirketiyle iş birliğinden vazgeçilmesinin ardından yeni bir iş birliği ihtimali be-

lirdi. Yeni ortaklıklar peşinde koşan Kanadalı Bombardier şirketi ile iş birliği yapılabileceği ifade edildi. **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu** (DEİK) Türkiye-Kanada **İş Konseyi** Başkanı Osman Okyay, "Kanadalı Bombardier ile iş birliği söz konusu olabilir. Bu bir satın alma değil, muhtemel bir ortaklık, beraber üretim vesaire... Uzay, nükleer gibi alanlarda da iş birliği yapılabilir. Dış ticaretinin yüzde 70'den fazlası ABD ile olan Kanada, başka ülkelerle iş birliğini artırmak zorunda. Kanada ile iş yapan Türk şirketler memnun. Bunlar geliştirilebilir" dedi.

TÜRKİYE-KANADA İŞ KONSEYİNDE KANADALI UÇAK ÜRETİCİSİ İLE ORTAK ÜRETİM KONUŞULDU

DEİK'TEN BOMBARDIER İLE ORTAKLIK MÜJDESİ

DEİK Türkiye-Kanada İş Konseyi Başkanı Osman Okyay, "Havacılık sanayisinde enteresan bir işbirliği olabilir. 'Bombardier' diye Kanadalıların çok önemli bir sivil uçak üreticisi var. Onlarla işbirliği söz konusu olabilir. Bu işbirliği satın alma değil, olası bir ortaklık, beraber üretim vesaire" açıklamasında bulundu.

De Ekonomik İşler Kurulu (DEİK) Türkiye-Kanada İş Konseyi Başkanı Osman Okyay, havacılık sanayisinde enteresan bir işbirliği olabileceğini belirterek, "Bombardier" diye Kanadalıların çok önemli bir sivil uçak üreticisi var. Onlarla işbirliği söz konusu olabilir. Bu işbirliği satın alma değil, olası bir ortaklık, beraber üretim vesaire..." dedi.

Okyay, uzay, nükleer gibi alanlarda da iş birlikleri olabileceğini bildirdi.

Osman Okyay, gündemdeki gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

KONFERANSA KONUSULDU

Türkiye ile ABD arasında vize işlemlerinin askıya alınmasının ardından gündeme gelen Kanada'nın da Türkiye'ye karşı aynı tutumu sergileyeceği iddialarına ilişkin Okyay, Türkiye ve ABD'nin eskije dayanan müttefikliği bulunduğunu ifade ederek, "Bu tip krizlerin geçici olduğunu düşünüyorum. Yakın zamanda bir çözüme ulaşacağını

tahmin ediyorum" dedi.

Okyay, diğer ülkelerin de aynı tutumu sergileyeceğine yönelik bir duyum almadığını belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dün konferansımıza katılan Kanada'nın Ankara Büyükelçisi (Chris Cooter), yaptığı konuşmada son derece pozitif mesajlar verdi. Hatta Türkiye'yi bizden daha çok metfetti. Bunlar önemli sinyaller ve Kanada gibi bir ülke Türkiye'nin geleceğine güveniyorsa bu son derece olumlu bir gelişme. Kanada ve Türkiye bir araya gelerek çok güzel işler yapabilecek ülkeler. Coğrafi uzaklık etkili oluyor. Kanada'nın dış ticaretinin yüzde 70'den fazlası ABD ile oluyor. Herkes sınırında dünyanın en büyük ekonomisi var. O ekonomi ile ticaret yapmak işlerine geliyor. Aslında Kanada'nın bu noktada tek ülkeye bağımlılık gibi ciddi sıkıntısı bulunuyor. Kanada dışarıda başka ülkelerle iş birliklerini artırmak zorunda, bunu biliyorlar."

Osman Okyay, Kanada'nın, yizirini başka ülkelere çevirdi-

ğinde, ticaret yapacağı ülkelerden birinin de Türkiye olduğunu, Türkiye'nin önemli bir potansiyeli bulunduğunu, bu potansiyelin dışarıdan bakıldığında daha iyi görüldüğünü söyledi.

İLİŞKİLER DAHA İYİ OLACAK

Türkiye ile Kanada ilişkilerinin daha iyi olacağına inandığını ifade eden Okyay, şunları kaydetti:

"Kanada'daki toplum çok hijyenik. Hiçbir sosyal problemi olmayan, terörün görülmemesi... O ortama o kadar alışmışlar ki bir terör olayının, patlamanın ismi bile geçtiğinde hemen çok negatif etkileniyorlar ve işlerine kapanıyorlar. Ama artık böyle bir lüksleri yok. ABD'nin son yapmış olduğu hareketler, sinyaller Kanadalıların fevkalade tedirgin etmiş vaziyette. Kanadalılar üçüncü ülkelerde iş birlikleri üzerine çalışıyorlar."

Kanadalıların Türkiye'de yatırım yaptığı en büyük sektörün madencilik olduğunu vurgulayan Okyay, "Şu anda Kanadalı şirketler Türkiye'de çok memnun

ve hepsi işlerini büyütmeyi düşünüyor" ifadesini kullandı.

Türkiye-Kanada İş Konseyi

Başkanı Okyay, havacılık sanayisinde enteresan bir işbirliği olabileceğini belirterek, "Bombardier" diye Kanadalıların çok önemli bir sivil uçak üreticisi var. Onlarla işbirliği söz konusu olabilir. Bu işbirliği satın alma değil, olası bir ortaklık, beraber üretim vesaire... Ayrıca, uzay, nükleer gibi alanlarda da iş birlikleri olabilir. Burada her iki ülkenin iş dünyasının ne kadar aktif olacağı çok önemli. Birlikte üçüncü ülkelerle iş birlikleri yapılabilir. Biz bunu başka ülkelere yapıyoruz" şeklinde konuştu.

Kanada'nın dünyanın en iyi eğitim sistemlerinden birine sahip olduğunu vurgulayan Okyay, Türkiye'deki eğitim sistemi açısından fikir alışverişini yapabileceğini söyledi.

Okyay, Kanada'dan ithalattın yüksek olmadığını ancak serbest ticaret anlaşmalarının her zaman ikili ilişkilerin güçlenmesine fayda sağladığını da kaydetti.

Prekazi ve Simović ile AÇILIS

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Serbistan ziyareti kapsamında Halkbank'ın Belgrad'daki yeni genel müdürlük binasının açılışı yapıldı. Açılış, Ekonomik İşleri Bakanı Nihat Zeynepioğlu, Hazine Müsteşarı

Ozkan Çelik, Halk Bankası Genel Müdürü Osman Arslan ile Galatasaray'ın fihriane eski futbolcuları Cevat Prekazi ve Zoran Simović bir araya geldi. İki yıl önce Cacakabank'ın içinde 70'ye

akarak Serbistan pazarında yerli ve yabancı bankası, tutkulan ülkelerden finansman için ciddi finansal destekler sunuyor. Cacakabank'ın Serbistan'daki faaliyetleri Zeynepioğlu'nun kabini düzenliyor.

Her ziyaret daha fazla ticaret demek

“Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ukrayna ve Serbistan ziyaretleri, iş adamlarına yeni ticaret kapılarını açtı. Her iki ülkeyle yapılan anlaşmaların ikili ticareti arttırmayı bekleniyor. Ukrayna'da savunma, müteahhitlik, yeşil enerji ve tekstil-hazır giyim ve otomotiv ticareti öne çıkıyor. Serbistan'da ise daha çok tarım, finans, lojistik ve alt yapı alanlarında işbirliği yapıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ukrayna ziyaretinde iki ülke ticaretini 20 milyar dolara taşıyacak önemli anlaşmalar imzalandı. Savunma ve enerji işbirliği başta olmak üzere birçok konuda adım atıldı. Siyasal ve ekonomik ilişkilerin eklemlendiği ziyaretleri Yeni Şafak'a değerlendiren Türkiye Ukrayna İş Konseyi Başkanı Ruşen Çetin, havacılık, uzay sanayi, enerji gibi alanlarda imzalanan anlaşmaların etkisinin önümüzdeki yıllarda görüleceğini ifade etti.

“2017-2014 yıllarında 7-8 milyar dolara çıktı Ukrayna ile ticaretimizi. Daha sonra hem dünyadaki ekonomik kriz hem de Ukrayna-Türkiye ilişkileri Rusya ile olan problemlerden dolayı geriledi. Ancak ikili ticaretimiz toplanma sürecine girmiş durumda” diye konuştu. Ukrayna'dan tahıl, buğday, arpa, mısır, ay çekirdeği, sam yağ, hurda demir, demir çelik ürünleri, orman ürünleri ve birtakım kimyevi maddeler ithal ettiğimizin bilgisini veren Çetin, Türkiye'nin de bu ülkelere makine ve aksesuarlar, tekstil, hazır giyim kumaş, plastik malzeme, araba ve yedek parçalarıyla yüksek miktarda narenciye ihracat ettiği belirtti.

MUTEAHHİTLİK VE YEŞİL ENERJİ YATIRIMLARI

Ukrayna'nın nükleer enerjiye derin bir bilgi ve tecrübeye sahip olduğuna dikkat çeken Ruşen Çetin, “Yeşil enerji ve müteahhitlik imaat işlerinde de ciddi yatırımları oluyor. Lojistik ve konteyner yatırımları ilerledi. Özellikle Odessa Limanı ve etrafında önemli yatırımlar ve işbirlikleri geldi. Turizm ile ilgili de çok yol alındı. Kimlikle giriş çıkış yapıldığı için böyle bir rahatlıktan dolayı her iki ülkeden gelen giden sayı çoğaldı. Gerek turizm gerek işle ilgili olarak problemsiz şekilde giriş çıkış yapılması memnuniyetle karşılanıyor” dedi.

TİCARETİMİZ YÜZDE 20 ARTTI

Bu yılın ilk altı ayında iki ülke arasındaki ticaret hacminin yüzde 20 arttığını belirten Çetin, karşılıklı ticaretin 20 milyara çıkmasının hedeflendiğini aktardı. “Bu kolay bir hedef değil” diyen Çetin, en yüksek ticaret hacminin Ukrayna'daki olaylar olmadan önce ortaya çıktığını belirtti. Çetin,

12 anlaşmaya imza

Türk-Ukrayna göre Türkiye'nin Serbistan ve Ukrayna ile arasında son 10 yılda gerçekleştirilen ticareti iki katı veriyor

Türk Hattları Restorasyonu Hükümleri ile Birlikte Anlaşma, ormanlık ve su alanında işbirliği anlaşmaları, turizm konusunda mutabakat zaptı, ulaştırma alanlarında iyi niyet mektubu, eğitim alanında işbirliği protokolü, Bayraklı Camii'nin restorasyonu, Belgrad Osman Vakıfı Hanım'ın restorasyonu hakkında işbirliğine yönelik mutabakat zaptı ve enerji alanında da işbirliği anlaşmaları vardı.

Yıl	İhracat	İthalat	Ticaret hacmi (milyon dolar)
2007	475	70	545
2008	458	61	519
2009	306	55	362
2010	306	109	415
2011	354	213	567
2012	380	205	586
2013	440	251	692
2014	506	275	780
2015	492	238	730
2016	581	288	869

Yıl	İhracat	İthalat	Ticaret hacmi (milyon dolar)
2007	1.481	4.519	6.000
2008	2.188	6.106	8.294
2009	1.033	3.257	4.290
2010	1.262	3.830	5.092
2011	1.731	4.831	6.542
2012	1.830	4.392	6.223
2013	2.391	4.325	6.706
2014	1.730	4.272	6.002
2015	1.121	3.448	4.569
2016	1.254	1.307	1.992

Serbistan'la yeni sayfa

Cumhurbaşkanı Erdoğan Belgrad'daki heyetin gerçekleştireceği Serbistan ziyaretini, iki ülke arasındaki ticarete yeni bir ivme kazandırması ve yatırımların artırılması için yeni bir sayfa açılması aradığını söyledi. Türkiye-Serbistan İş Konseyi Başkanı Aleksandar Medjedovic, “Dölgesinde, en yüksek miktarda yabancı doğrudan yatırım çeken Serbistan, üretim açısından da oldukça verimli koşullar sağlanmakta” dedi. Serbistan'da 2010'a kadar neredeyse hiç Türk yatırımı olmadıkça hatırlatan Medjedovic, söz konusunu tarihte bir Türk tekstil şirketinin yaptığı yatırımı “öncelikli nokta” haline geldiğini ve bunun ilkinin Türk şirketleri için iyi bir örnek olduğunu görebileceğini gösterdiğini aktardı.

GÜNEŞİZ ÜLKENİN GÜNEŞ PANELLERİ

Dünyada rekor büyüklükte bir güneş termal enerji santrali yerinde görüldü. Flem de İspanya veya İtalya gibi güneşli bir Akdeniz ülkesi değil, kuzey ülkelerinden Danimarka'da. Danimarka, bu gibi santralleri bölgesel ısıtma sistemlerine bağlayarak, ülkedeki konutların üçte ikisinin ısı ihtiyacını karşılayacak.

DANİMARKA'da yerleşik insanlar için de gelen yerlerden biri güneş ışınlarıdır. Bu ışınlar insanların doğaya karşıyken olduğu kadar, güneş ışınları da güneş ışınlarıdır. Bu ışınlar insanların doğaya karşıyken olduğu kadar, güneş ışınları da güneş ışınlarıdır. Bu ışınlar insanların doğaya karşıyken olduğu kadar, güneş ışınları da güneş ışınlarıdır.

...yapıldı. İspanya, İtalya, Almanya gibi güneşli ülkelere göre daha az güneşli bir bölge. Ancak, güneş ışınları insanların doğaya karşıyken olduğu kadar, güneş ışınları da güneş ışınlarıdır.

DÜNYANIN EN BÜYÜĞÜ

Danimarka'da yeni Sibirya güneş termal santrali, 12 bin MW güçte bir enerji santrali olarak inşa edildi. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor.

Rusya'ya gaz parası vermek yerine

...Rusya'ya gaz parası vermek yerine, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor.

ilk uygulama Türkiye'den çıkıyor

...ilk uygulama Türkiye'den çıkıyor. Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor.

Soma'da 10 bin konut ısınacak

...Soma'da 10 bin konut ısınacak. Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor. Santral, Danimarka'nın doğusunda, Roskilde bölgesinde yer alıyor.

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 16.10.2017

Sayfa: 3

Tiraj: 26055

StxCm: 36

1/1

GEZİYE İŞADAMLARI DA KATILYOR

Cumhurbaşkanı Erdoğan bugün Polonya'ya gidiyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2 günlük resmi ziyaret için iş adamlarıyla birlikte bugün Polonya'ya gidiyor.

Geziye ilişkin değerlendirilmede bulunan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-Polonya İş Konseyi Başkanı Kemal Güler, Polonya'nın Türkiye için Orta Avrupa'daki en önemli ticaret ortağı konusunda olduğunu ve iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2000 yılından bu yana düzenli olarak arttığını belirtti.

Polonya'da yerleşik Türk firmalarından birçoğunun tekstil-giyim, gayrimenkul,

perakende ve toptancılık sektöründe faaliyet gösterdiğini anlatan Güler, şöyle devam etti: "Polonya'da konut projeleri, telekomünikasyon, otel, hastane ve iş merkezi gibi büyük ölçekli inşaat projelerinde önemli fırsatlar bulunuyor.

AB kaynaklarından Polonya'ya 2020'ye kadar tahsis edilen mali desteklerin bir kısmı da insan kaynakları,

teknolojik yenilik geliştirme, çevre koruma ve tarımın modernizasyonu için kullanılacak. Ülkedeki bu tip yenileme ve geliştirme faaliyetleri Türk firmaları için önemli fırsatlar oluşturmaktadır."

GİDİLEN HER 1 KM'DE TİCARET 8 MİLYON \$ ARTACAK

AKŞAM
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 16.10.2017
Sayfa: 5
Tiraj: 102137
StxCm: 165

1/1

GİDİLEN HER 1 KM'DE ticaret 8 milyon \$ artacak

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan; İran, Ukrayna ve Sırbistan'dan sonra bu hafta Polonya'yı ziyaret edecek. Türkiye'nin söz konusu 4 ülkele 20 milyar dolar olan ticaret hacminin 65 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor.

Ticaret üçe katlanacak

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, Polonya ile birlikte bu ay ziyaret ettiği 4 ülkele Türkiye'nin toplam ticaret hacmi 20 milyar dolar seviyelerinde. Yapılacak işbirlikleriyle bu rakamın 65 milyar dolara ulaştırılması hedefleniyor. 4 ülke ile Türkiye'nin arasındaki toplam mesafe 5684 km. Yani bu ay katedilen her 1 kilometre Türkiye'nin 4 ülkele olan ticaret hacmine 78 milyon dolar katkı sağlayacak.

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın ekim ayı başından bu yana ziyaret ettiği ülkelerle ekonomik ilişkileri yularına taşıyacak çok önemli anlaşmalara imza atıldı. İlk ziyaretin gerçekleştirildiği İran ile 10 milyar dolar olan ticaret hacminin 30 milyar dolara yükseltilmesi hedefleniyor. Erdoğan'ın İran'dan sonra ziyaret ettiği Ukrayna'da da ikili ve heyetler arası görüşmeler ardından 9 farklı alanda anlaşma imzalandı. İki ülke 4 milyar dolar civarında olan dış ticaret hacmini orta vadede 20 milyar dolara çıkarma hedefinde. Ukrayna ziyaretinin hemen ardından Cumhurbaşka-

nı Erdoğan, Sırbistan'a hareket etti. İki ülke arasında 1 milyar dolara yakın olan dış ticaret hacminin 3 milyar dolara çıkarılması öngörülüyor.

10 KATTAN FAZLA ARTTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 3 ülkenin ardından bu hafta bakanlar ve şadamlarıyla Polonya'ya bir ziyaret gerçekleştirecek. Ziyaretin iki ülke arasındaki ticari ilişkilere yeni bir ivme kazandırması bekleniyor. İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2000 yılından bu yana düzenli olarak artıyor. 2000'de 339 milyon dolar ticaret hacmi geçen sürede 10 kattan fazla artarak geçen yıl 6 milyar dolara dayandı. Uzmanlar, söz konusu ticaretin yakın zamanda 10-12 milyar dolara ulaşmasının mümkün olduğunu söylüyor.

Önemli ticaret ortaklarından

DTİŞ Ekonomik İşler Kurulu Türkiye-Polonya İş Konseyi Başkanı Kemal Gülerüz, Polonya'nın Türkiye için Orta Avrupa'daki en önemli ticaret ortağı konumunda olduğunu söyledi. Gülerüz, "Ülkemizdeki yenilme ve geliştirme faaliyetleri Türk firmaları için önemli fırsatlar oluşturmaktadır" dedi.

Dış ticarete atılım (milyar \$)

Ülke	Ticaret hacmi	Hedef hacim	Mesafe (km)	Km başına atılım (milyar \$)
İran	10	30	1700	11,7
Ukrayna	3,8	20	1187	13,6
Sırbistan	1	3	1154	1,7
Polonya	5,9	12	1643	3,7
TOPLAM	20,7	65	5684	7,8

İŞ DÜNYASI GÖZÜNÜ POLONYA'YA ÇEVİRDİ

Türk iş dünyası Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın YARIN yapacağı Polonya ziyaretine odaklandı. Polonya'nın yatırım açısından büyük potansiyel barındırdığını söyleyen **DEİK** Türkiye-Polonya İş Konseyi Başkanı Gülerüz, "Ülkede konut projeleri, telekomünikasyon, otel, hastane ve iş merkezi gibi büyük ölçekli inşaat projelerinde önemli fırsatlar bulunuyor" dedi.

TESVİKLER YATIRIM İÇİN FIRSAT SUNUYOR

POLONYA ekonomisi yaklaşık 500 milyar dolarlık büyüğe sahip AB'deki 6. büyük ekonomi olan ülke, 14 özel ekonomik bölge ve sağlanan teşviklerle Türk şirketleri için çeşitli fırsatlar sunuyor. Polonya, 2007'den bu yana toplamda yaklaşık 123 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım çekti. Yaklaşık 40 milyonluk nüfusa sahip ülkede, kişi başına düşen milli gelir 12 bin 500 dolar seviyesinde seyrediyor. Polonya'da büyüme oranı yüzde 3'ün üzerinde görünürken, enflasyon oranı yüzde 1, istihlak ise yüzde 8 civarında kayıtlarda yer alıyor. Polonya'nın gayrisafi yurt içi hasılasında hizmetler sektörünün yüzde 62,9, sanayi sektörünün yüzde 34,5, tarım ve hayvancılık sektörünün ise yüzde 2,6'lık payı bulunuyor. Geçen yıldı toplam dış ticaret hacmi yaklaşık 400 milyar dolar olan Polonya, bunun yaklaşık 6 milyar dolarını Türkiye ile gerçekleştirdi. İki ülke arasındaki ticaret hacmi, 2006'ya göre iki kat artış gösterdi.

CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYIP
ERDOĞAN, YARIN
POLONYA'YA GİDİYOR

İTHALAT VE İHRACAT BAŞA BAS GİDİYOR

GEÇEN yıl Türkiye'nin Polonya'ya ihracatı, bir önceki yıla oranla yüzde 13,8 oranında arttı. 2,6 milyar dolara çıktı. İthalat ise geçen yıl, 2015'e göre yüzde 9 artısla 3,2 milyar dolara yükseldi. Polonya'ya, yılın dokuz aylık döneminde ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11'ik azalışla 1,9 milyar dolara geriledi. Türkiye'nin Polonya'dan ithal ettiği ise yüzde 10 azalışla

2,1 milyar dolar olarak geriledi. Türkiye'nin Polonya'ya yaptığı ihracatta başlıca kalemler; tekstil ve hazır giyim, motorlu kara taşıtları, makine ve cihazlar, yaş meyve ve sebze, muşambur, tuvalet ve beyaz eşya oldu. Türkiye'nin ithal ettiği ise motorlu kara taşıtları, tekstil ürünleri, makineler, kimyasallar, kozmetik, mobilya, çikolata ve şekerleme ana kalemleri olarak.

TÜRK iş dünyası güncel, son yıllarda hızla gelişen ekonomisi ve artan harcama talebi ile dikkat çeken Polonya'ya çevirdi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, 16-17 Ekim'de bakanlar ve iş adamlarıyla gerçekleştireceği Polonya ziyaretinin başta inşaat olmak üzere birçok alanda yeni yatırım fırsatları oluşturması bekleniyor. **İş Ekonomik İşletmeler Kurumu (DEİK)** Türkiye-Polonya İş Konseyi Başkanı Kemal Gülerüz, Polonya'nın Türkiye için Orta Avrupa'daki en önemli ticaret ortağı konumunda olduğunu söyledi. Polonya'da yerleşik Türk firmalarından birçoğusunun tekstil-giyim, gayrimenkul, perakende ve toptancılık sektöründe faaliyet gösterdiğini anlatan Gülerüz, "Polonya'da konut projeleri, telekomünikasyon, otel, hastane ve iş merkezi gibi büyük ölçekli inşaat projelerinde önemli fırsatlar bulunuyor" dedi.

HEDEF 10 MİLYAR EURO TİCARET

Polonya-Türkiye İş Konseyi Eş Başkanı Dariusz Oleśczuk da Türkiye ekonomisinin dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olduğunu, bunun da Polonyalı iş adamları için fırsat oluşturduğunu söyledi. Yaptığı değerlendirmelerin, "Türk ekonomisinin gelecek dönemde yolda en az 3-4 aralığında istikrarlı bir büyüme göstereceği yönünde olduğunu vurgulayan Oleśczuk, "Türkiye dünyanın en büyük 20 ekonomisinden birine sahip ve 2023 yılına kadar ilk 10'a girme hedefi var. Bu hedef ihracatın büyüülmesi ve yabancı ortaklarla iş birliğine dayanıyor. Bu durum, Polonya'daki firmalara da önemli fırsatlar sunacak. Polonya-Türkiye ticareti oldukça hızlı bir şekilde büyüyor. Uzmanlar, söz konusu ticaretin yakın zamanda 10 milyar Euro'ya ulaşmasının mümkün olduğunu söylüyor" dedi.

ERDOGAN HEADS TO POLAND TRADE TIES

HÜRRİYET DAILY NEWS Tarih: 16.10.2017

HAFTADA 6 GÜN Sayfa: 1

GAZETE Tiraj: 6087

ULUSAL StxCm: 219

2/2

Turkish President Recep Tayyip Erdoğan will pay a visit to Poland tomorrow to talk on boosting an annual \$6 billion bilateral trade volume.

Erdoğan to visit Poland to boost trade relations

Businesses from both Turkey and Poland are hopeful of President Erdoğan's scheduled visit to Warsaw tomorrow, where trade and investments will be in the focus

ANHA - Anadn Agency

President Recep Tayyip Erdoğan's upcoming visit to Poland will boost trade and investment between the two countries, business leaders from both countries have said.

"Poland is the most important trading partner for Turkey in Central Europe, with bilateral trade reaching nearly \$6 billion last year," Kemal Gülerüz, president of the Turkish-Poland Business Council of the Foreign Economic Relations Board (TİM), told state-run Anadolu Agency.

The trade volume has more than doubled over the last 10 years, shooting up from \$2.49 billion in 2006 to nearly \$6 billion in 2016, according to Economy Ministry data.

"Bilateral trade is in favor of Poland, with Turkey's exports to Poland standing at \$1.9 billion while its imports from the country at more than \$2.1 billion in January-September 2017, according to official data.

Polish exports to Turkey hit a high of \$3.24 billion last year, up from \$1.43 billion in 2006, while Turkish exports stood at

\$2.65 billion, up from \$1.06 billion in 2006.

"I strongly believe the volume of trade will reach higher levels in the coming period with experts and investment support by Turkey's Economy Ministry," Gülerüz said.

He also argued that Poland has potential for Turkish investors as the country attracts foreign capital investments and has EU financial support.

"There are significant opportunities for Turkish firms in large-scale construction projects in Poland, such as housing, telecommunications, hotels, hospitals and business centers," Gülerüz said.

Poland a 'well positioned big market'

"With a population of 40 million, Poland is a large market and well-positioned to facilitate easy access to other regional markets. This makes it an ideal location for Turkish companies," he added.

The Polish-Turkish Business Forum, to be held tomorrow during Erdoğan's visit to Warsaw, will help increase trade and investment relations between the two countries, he added.

Erdoğan will be visiting Poland on Oct. 17 to discuss bilateral relations including trade. He is scheduled to meet his Polish counterpart Andrzej Duda, and the leaders are expected to attend the Polish-Turkish Business Forum, according to the Turkish Presidency's press office on Oct. 14.

The one-day visit will also include talks with Polish Prime Minister Beata Szydło, as well as speakers of both houses of the Polish parliament, the Senate and Sejm, the press office added.

Turkey's Foreign Ministry stresses that Ankara and Warsaw have no political problems between them and they "share similar approaches to regional and international issues."

Turkey's support for Poland's accession to NATO in 1999, as well as Poland's support for Turkey's EU accession process, boosted political relations.

"Turkey is the world's 18th biggest economy and one of the fastest-growing economies. The goal of Turkey's economic strategy is to reach the top 10 by 2023," said Dariusz Oleszczuk, co-chairman of Polish-Turkish Business Council

at the Polish Chamber of Commerce in Poland.

"Polish exports from Turkey are just 1.5 percent of total Polish exports, which are around \$200 billion... The potential is much greater. Some Polish and Turkish experts estimate the potential to be 10 billion euros [\$11.82 billion] in the near future," Oleszczuk added.

He also said Poland's strategic location is a critical factor for any country seeking a gateway to the EU.

The Polish government believes that the country can be competitive and have a leading role in the global economy in aviation, arms industry, car components, shipbuilding industry, IT, chemical industry, furniture and food processing.

"Clearly these sectors present many potential opportunities for Turkish companies. The Turkish president's visit will help us to boost trade ties between two countries," Oleszczuk stated.

Tourist arrivals in Turkey from Poland rose annually by over 33 percent to 204,834 in the first eight months of this year, according to Culture and Tourism Ministry data.

İŞ DÜNYASININ GÖZÜ ERDOĞAN'IN ZİYARETİNDE

Polonya'ya 10 milyar avroluk çıkarma

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Polonya'ya gerçekleştireceği ziyarette hedef, iki ülke arasındaki ticareti yakın dönemde iki katına çıkarmak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Srubistan'ın ardından bugün de bakanlar ve iş adamlarıyla Polonya'ya gerçekleştireceği ziyaretin, iki ülke arasındaki ticari ilişkileri daha da güçlendirmesi bekleniyor. Polonya-Türkiye ticareti oldukça hızlı bir şekilde büyürken, yakın dönemde 10 milyar avroluk iş yapılması hedefleniyor. **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** Türkiye-Polonya İş Konseyi Başkanı Kemal Güleriyüz, yaptığı açıklamada, Polonya'nın Türkiye için Orta Avrupa'daki en önemli ticaret ortağı konumunda olduğunu söyledi. Polonya'nın yabancı sermaye yatırımları ve Avrupa Birliği'nin (AB) destekleriyle Türk firmaları ve yatırımcıları için önemli potansiyel taşıdığına işaret eden Güleriyüz, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2000 yılından bu yana düzenli olarak arttığını belirtti. Güleriyüz "Ekonomi Bakanlığımızın ihracat ve yatırım destekleriyle ileriki dönemde ticaret hacminin daha da yüksek seviyelere ulaşacağına inanıyorum" dedi. Polonya'da yerleşik Türk firmalarından buçukunun teke-tildiğini, gayrimenkul, perakende ve toptancılık sektöründe faaliyet gösterdiğini anlatan Güleriyüz, ziyaret kapsamında düzenlenecek iş forumlarında ticaret ve yatırım ilişkilerinin artırılmasını ve iş ilişkilerinin güçlendirilmesini hedeflediğini dile getirdi.

İKİ ÜLKE İÇİN ÖNEMLİ FIRSAT

Polonya-Türkiye İş Konseyi Başkanı Dariusz Cieszczyk da Türkiye ekonomisinin dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olduğunu, bunun da Polonya iş adamları için fırsat oluşturduğunu kaydetti. Yapılan değerlendirmelerin, Türk ekonomisinin gelecek dönemde yılda en az 3-4 aralığında istikrarlı bir büyüme göstereceği yönünde olduğunu vurgulayan Cieszczyk, "Türkiye dünyanın en büyük 20 ekonomisinden birine sahip ve 2023 yılına kadar ilk 10'a girme hedefi var. Bu hedef ihracatın büyütülmesi ve yabancı ortaklarla iş birliğine dayanıyor. Bu durum, Polonya'daki firmalara da önemli fırsatlar sunacak" diye konuştu.

Dış ticaret hacmi 10 yılda iki kat arttı

AB'nin kriz yaşadığı dönem istikrarını korumayı başaran Polonya ekonomisi yaklaşık 500 milyar dolarlık büyüdüğüne sahip. AB'deki 6. büyük ekonomi olan ülke, 14 özel ekonomik bölgesi ve sağlanan teşviklerle Türk şirketleri için çeşitli fırsatlar sunuyor.

Geçen yıl Türkiye'nin Polonya'ya ihracatı, bir önceki yıla oranla yüzde 13,8 oranında artışla 2,6 milyar dolara çıktı. İthalat ise geçen yıl, 2015'e göre yüzde 9 artışla 3,2 milyar dolara yükseldi. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi son 10 yılda üç kat arttı.

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 18.10.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26055

StxCm: 189

2/2

'Minderden kaçmayacağız AB'nin kararını bekliyoruz'

Polonya'da konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin AB tarafından oyalandığını söyledi ve "Minderden kaçan biz olmayacağız, onların kararını bekliyoruz" dedi.

Resmi temaslarda bulunmak üzere dün Polonya'ya giden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, mevkidaşı Andrzej Duda ile bir araya geldi. İki lider görüşme ortak basın toplantısı düzenledi. Toplantıda konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, ikili ilişkileri ele alma imkanı bulduklarını, dayanışmalarının tam olduğunu söyledi. Erdoğan, Türkiye'nin 80 milyon, Polonya'nın da 38.5 milyonluk nüfusu dikate alındığı iki ülke ticaret hacminin 6 milyardan 10 milyar dolara çıkarılması gerektiğini kaydetti.

Erdoğan, özellikle Türkiye'nin enerjide tedarikçi değil, transit bir ülke olduğunu, Polonya'nın da özellikle doğalgazdaki tüketici olma sıfatının yanında kömür madenleri noktasında ciddi bir potansiyeli bulunduğunu belirterek, "Termik santraller konusunda enerjisinin büyük bir kısmını buradan sağlama imkanına sahip. Hidroelektrik santrallerde çaplı adımlar attık" değerlendirmesinde bulundu.

Polonya'nın AB üyesi olduğunu ama Türkiye'nin sokulmadı-

'Ticaret hacmini 10 milyar dolara çıkarmalıyız'

Türkiye-Polonya İş Forumu'nda da konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2016'da 6 milyar dolara ulaştığını belirterek, şunları söyledi: "2017 Ağustos ayında 4 milyar dolar aşmıştı. Şu an itibarıyla ticaret hacminde 5 yıl içinde bunu 10 milyar dolara çıkarma hedefini hep birlikte teminat altına almalıyız. Her iki ülkenin işadamları buntan hayata geçirebilecek güce sahiptir. Ülkelerimizin

ğini dile getiren Erdoğan, "Polonya bizi destekliyor. Sene 63 sene 2017... Türkiye hala AB'ye almıyor. Bizim müracaatımızdan sonraki süreçte alınan ülkelerin bizimle mukayese edilecek yanı

yöneticileri olarak gerekli kolaylığı gösterilmesi için elimizden geleni yapmayı sürdüreceğiz. Stratejik coğrafi konumu, AB üyeliği ve nitelikli işgücü ile Polonya Türk işadamlarına eşsiz fırsatlar sunuyor. İşadamlarımızı Polonya'da daha fazla yatırım yapmaya davet ediyoruz. Çok daha kapsamlı projeleri hayata geçireceğimizin ümit ediyorum. Türkiye-Polonya ekonomik işijare toplantısını bir an önce gerçekleştirmeyi umut ediyorum."

yok. Fasaları artırma nedenleri Türkiye'nin AB'ye girmesinin mümkün olmaması. Ben hep şunu söylüyorum; Diyorum ki 'Almayacaksanız açıklayın şu işi, bilelim. Ne biz sizi meğgul edelim

ne'de siz bizi meğgul edin. İş bağlayalım.' Bunun da kararını vermiyorlar. Biz de 'Minderden kaçan biz olmayacağız' diyoruz. Onların kararını bekliyoruz."

'Vizeler 2013'te kalkacaktı o günden beri oyalıyorlar'

Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasında Türkiye'ye vize uygulamasının kaldırılmamasını da eleştirerek, "Latin Amerika ülkeleri için vize yok. Türkiye müzakereci ülke ama Türkiye gelemiyor. Böyle saçma şey olur mu? AB'li dostlarımızdan bunları dile getirmesini istiyoruz. 2013'te vizeler kalkacaktı, o günden bu güne bizi oyalıyorlar. Biz 3.5 milyona yakın insanı ülkemizde ağır ediyoruz. Şu ana kadar 30 milyar doların üzerinde harcama yaptık. Avrupa'dan 885 milyon euro gibi bir destek geldi. Bize verilecek rakam toplam 6 milyar euroydü. Türkiye kendi imkanlarıyla hepsini sağlıyor" dedi.

THY'nin sefer sayılarının artırılması için izin talebi

Erdoğan, THY'nin Polonya'ya haftada 5 seferi olduğunu ancak talep yoğunluğu nedeniyle seferlerin artırılması için izne ihtiyaç duyduklarını belirterek, "Talebimizi iletтік. Hafta sonu itibarıyla THY'den bir heyet gelecek. Buna izin verilirse karşılıklı gidip geliş çok olacaktır" açıklamasını yaptı.

interpress®

medya takip merkezi 1940

www.interpress.com

Karşılıklı yatırım yapılan ülkelerde dostluk pekişir

Portekiz'deki Türk yatırımcıları Dışişleri Bakanı Silva ile DEİK'te buluştu. Türkiye ve Portekiz arasında diyalogun giderek arttığını söyleyen Silva, farklılıkların tamamlayıcı nitelikte olduğunu kaydetti.

Portekiz Dışişleri Bakanı Augusto Santos Silva, Avrupa Birliği çerçevesinde ve ekonomik konjonktür dahilinde ticaret yapan ülkelerin savaşmadığını ve çatışmadığını hatırlattı. DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi ev sahipliğinde düzenlenen ve 40 kadar Türk ve Portekizli iş dünyasını temsilcisinin katıldığı Yuvarlak Masa Toplantısı'nda konuşan Portekiz Dışişleri Bakanı Augusto Santos Silva, karşılıklı yatırım yapan iş insanlarının ülkeler arasında dostluğu pekiştirdiğini belirtti. Silva, Türkiye ve Portekiz arasında diyalogun giderek arttığını, ilişkilerin her gün geliştiğini, Türk Hükümeti'nden Avrupa Birliği Bakanı'nun ve Dışişleri Bakanı'nun yakın zamanda gerçekleştirdikleri ziyaretleri memnuniyetle karşıladıklarını söyledi. Silva, Türkiye'den bakıldığında ihracat ve yatırım anlamında Portekiz'in avantajlı bir destinasyon olduğunu hatırlattı. Silva, AB içerisinde birbirinden çok farklı ancak tamamlayıcı ülkelerin bir araya geldiğini, bunun bir avantaj oluşturduğunu belirtti.

Ekonomik ilişkilerin özellikle de ticaretin doğru bir dengede hareket ettiğini ve geliştiğini

"Türkiye; Avrupa'nın Asya'ya bakan yüzü"

Portekiz Dışişleri Bakanı Silva, Türkiye'nin, Avrupa nezdinde, 'Avrupa'nın Asya'ya bakan yüzü' olarak kabul edildiğini vurguladı. Silva, Asyalı iş çevreleri ile kalıcı dostluklar geliştirmek istediklerini söyledi. Silva,

Avrupa'nın tek başına dünyanın merkezi olmadığını, Avrupa'nın güvenliğinin ve ekonomik gelişiminin sürekliliği adına Rusya, Çin, Afrika ve Ortadoğu'nun güvenliğinin de dikkate alınması gerektiğini hatırlattı.

İthal ve ihrac ettiklerimiz

Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, Türkiye Portekiz'e motorlu taşıtlar, pamuk ipliği, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, demir-çelik, ve çeşitli balık türleri ihrac ederken, Portekiz'den ise sıvanmamış kağıt ve karton ve her

boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kağıt, sodalı veya süfatlı odun hamuru, radyo yayınlarını alıcı cihazlar, karayolu taşıtları için aksesuarlar, etilen polimerleri ithal etmekte.

belirten Silva, Türk ekonomi yönetiminin yabancı yatırımlara ilişkin verdiği teşviklerin Portekiz menşeli yatırımlarda rehberlik görevi üstlendiğini vurguladı. Silva, jeopolitik konjonktürün de Türkiye'ye yapılan yatırımlarda belirleyici olduğunu söyledi. Portekiz'in start-up şirketler

için son derece elverişli bir yatırım ortamı sağladığını hatırlatan Silva, enerji güvenliği anlamında kaynak aktarımına önem verildiğini de belirtti. Silva, farklılıkların tamamlayıcı nitelikte olduğunu, bunu ekonomik ve siyasi ilişkilerde doğru kullanmak gerektiğini vurguladı.

DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi Başkanı Berna İter, toplantıya Portekiz'de halihazırda yatırım yapmış ve ülkede iş yapan büyük ölçekli Türk firmalarının yöneticilerinin katılımından memnuniyet duyduklarını belirtti. Ülkede iş yapmakta olan Türk özel sektör temsilcilerinin sıkıntılarını ve önerilerini dile getireceklerini dile getiren İter, yeni yatırım fırsatlarının da toplantı kapsamında dile getirileceğini umduklarını belirtti. 1991 yılında kurulan DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi'nin iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla çalışmaları sürdürdüğünü belirten İter, her sektörde üçüncü ülkelerde ortak yatırımları ve işbirliğini geliştirmek istediklerini vurguladı.

Türk şirketleri önerilerini ilettiler

İter, her geçen gün iki ülkede karşılıklı faaliyet gösteren firmaların sayısının artışıyla memnuniyet duyduklarını, özel sektörün ekonomik ilişkilerde belirleyici rol üstlendiğini hatırlattı. İter, 2016 yılında gerçekleşen 1,3 milyar ABD dolarlık ikili ticaret hacminin potansiyelin altında olduğunu, iki ülke arasında sosyal, politik ve kültürel ilişkilerin ileri düzeyde olduğunu, bu potansiyelin ekonomik ilişkilere de yansımaları beklediklerini belirtti. Toplantı kapsamında Portekiz özelinde potansiyel yatırım fırsatları, halihazırda Portekiz'de faaliyet gösteren Türk özel sektör temsilcilerinin önerileri dile getirildi.

İSTANBUL - DÜNYA

MİNDERDEN KAÇAN BİZ OLMAYACAĞIZ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Polonya'dan AB'ye çağrı yaparak, "Yahu almayacaksınız açıklayın şu işi. Bilelim. Ne biz sizi mesgul edelim, ne de siz bizi mesgul edin, işi bağlayalım" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki akşamki konuşmasını Polonya'da yaptığı basın toplantısında yaptı.

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan, Polonya Cumhurbaşkanı Duda ile yaptığı görüşmenin ardından bir basın toplantısında konuştu. Erdoğan, "Polonya'nın başka işi olmayacağına inanmıyorum. Türkiye'nin AB'ye alınmadığına inanmıyorum. Polonya'nın başka işi olmayacağına inanmıyorum. Biz de bu işi bağlayalım" dedi.

30 milyar liranın üzerinde mültecilere para harcadık

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AB'nin size verdiği paraları popülasyonun büyüterek, "Biz şu anda 35 milyona yakın insanı ağırlıyoruz" ifadelerini kullandı.

Avrupa Birliği'nde Türkiye'ye karşı uyguladığı diğer standartlara aykırı şekilde mültecilere para harcandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Lütfen Avrupa Birliği'nde herhangi bir ülke için, kabul kabul Avrupa ülkelerine göçlü gelmeyin. Türkiye mültecilerimiz için para harcadık. Bizim her yıl bir milyar dolar mülteciler için harcadık. Bu para bizim değil, Avrupa'nın parasıdır. Biz şu anda 35 milyona yakın insanı ağırlıyoruz. Bu para bizim paramızdır. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

FASILLARI KASTEN ARTTIRILAR

Türkiye'ye gelen mültecilerin sayısı arttı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

VİZE İÇİN BİZİ DUALIYORLAR

Şişli'de düzenlenen konferansta Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

Ecdadımızdan aldığımız mirası koruyoruz
Kızılderuli Polonya'nın 2017-2018'de göçmenleri karşılamak için hazırladığı bir raporun, "Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

DEDE EFENDİ İLE KARŞILAMA
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Polonya Cumhurbaşkanı Duda tarafından karşılanarak, bir saatlik konuşma yaptı.

Ziyarete Polonezköy muhtan da geldi

ERDOĞAN: "Biz Polonya'ya gelen mültecilerin Polonya'ya gelmelerini istemiyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

Birlikte fotoğraf çektiler.

Türkiye sözünü yerine getiriyor

POLONYA Cumhurbaşkanı Duda, "Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

BEŞ ANLAŞMA İMZALANDI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti kapsamında iki ülke arasında sosyal güvenlik, bilim, eğitim ve kültür alanlarında anlaşmaların imza atıldı.

TÜRKİYE Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Polonya Cumhurbaşkanı Duda arasında sosyal güvenlik, bilim, eğitim ve kültür alanlarında anlaşmaların imza atıldı. Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Polonya Cumhurbaşkanı Duda arasında sosyal güvenlik, bilim, eğitim ve kültür alanlarında anlaşmaların imza atıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Polonya Cumhurbaşkanı Duda, beş anlaşmanın imzalarını yaptı.

10 milyar dolar ticaret hacmine ulaşmalıyız

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, Polonya'da yaptığı basın toplantısında konuştu. Erdoğan, "Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz. Bizim şu anda AB'ye verdiği paraları biz kullanıyoruz."

Avrupa'nın sınır uçlarına önemli temaslar...

GARSON

Bir günün her gün biraz daha geçen Avrupa'nın sınırlarında Türkiye'de, "kayıp plakalar" ile Ukrayna ve Polonya'da...

Değerli okuyucularımız, Avrupa'nın sınırlarında Türkiye'de, "kayıp plakalar" ile Ukrayna ve Polonya'da...

Avrupa'nın sınır uçlarına önemli temaslar... Garson'un yazdığı bu yazı, Avrupa'nın sınırlarında Türkiye'de, "kayıp plakalar" ile Ukrayna ve Polonya'da...

NUH ALBAYRAK
nuh@albayrak.com.tr

Polonya 2023 portmörürü

Türkiye için net Polonya'nın önemli politik hedefleri 2023 seçimlerinde, Türkiye merkezli Avrupa stratejisinin Ortadoğu stratejisi ile Avrupa ve Polonya okunmaktadır.

Matematiksel Cumhuriyetçiler Erdoğdu'ya güveniyor. Erdoğdu'nun politikaları, Türkiye için önemli bir strateji olarak görülüyor. Ancak Erdoğdu'nun politikaları, Türkiye için önemli bir strateji olarak görülüyor.

Serbian Türkiye'ye keşfetti

Serbian Türkiye'ye keşfetti. Serbian Türkiye'ye keşfetti. Serbian Türkiye'ye keşfetti.

O çarpışma güncel güncel

O çarpışma güncel güncel. O çarpışma güncel güncel. O çarpışma güncel güncel.

İRAN'DAN İHRACATÇININ YÜZÜNÜ GÜLDÜRECEK KARAR

İRAN, geçen yıldan bu yana Türk ihracatçısına uyguladığı ve dış ticareti olumsuz etkileyen 'konsolosluk onayı' şartını kaldırdı. İran, geçen yıl Türkiye'den ithalat için İran konsolosluklarından tasdiki şart kosan bir karar almıştı. Bu karar, konsolosluktaki bürokratik işlemler nedeniyle zaman kaybına, belge ücretleri nedeniyle de maliyet sıkayetlerine yol açmıştı.

SORUNUN ÇÖZÜMÜ SEVİNDİRİCİ

İran, geçen yıldan bu yana Türk ihracatçısına uyguladığı, dış ticareti olumsuz etkileyen konsolosluk onayı şartını geçen hafta itibarıyla

kaldırdı. İran'ın söz konusu yaptırım ve uygulamalarını yakından takip eden ve benzer bir uygulamayı eylül ayında yürürlüğe koyan Ekonomi Bakanlığının da bu kararın ardından konsolosluk onayı şartını kaldırması bekleniyor. Bu yılın 8 aylık döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre TTA kapsamındaki ürünlerde ithalat yüzde 66 artışla 37.8 milyon dolara çıktı, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-İran İş Konseyi Başkanı Bilgin Aygül "Bu sorunun çözülmesi çok sevindirici. Artık ihracatçılar sadece buldukları yerdeki ticaret odalarına mense belgesini onaylatacaklar" dedi.

Polonya ile yeni hedef 10 milyar dolar ticaret

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Polonya ziyaretinde iki ülke arasında 5 yıl içinde ticaretin 10 milyar dolara çıkarılması için mutabakata varıldı. Erdoğan görüşmede "Mesafeleri kısaltalım, yatırımları karşılıklı artıralım" çağrısında bulundu.

5 ANLASMAYA İMZA

Basın toplantısı öncesi Erdoğan ve Duda'nın huzurunda Türkiye ve Polonya arasında 5 anlaşma imzalandı. Dışişleri bakanlıkları arasında 'Diplomatik Arşivler Alanında İşbirliği Mutabakatı', Savunma Bakanlıkları arasında niyet beyanı, Sosyal Güvenlik Anlaşması, Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Yönelik İdari Anlaşma ile Bilim, Eğitim ve Kültür İşbirliği Anlaşması'nın Uygulama Programı imzalandı.

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın 700'ün üzerinde işadamıyla çıkarma yaptığı Polonya ile ticaret 5 yılda 10 milyar dolara çıkarılacak. Polonya'da heyetler arası görüşmenin ardından Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda ile ortak basın toplantısı düzenleyen, ardından da Türkiye-Polonya İş Forumu'nda işadamlarına seslenen Erdoğan "mesafeyi kısaltalım, yatırımları karşılıklı artıralım" çağrısı yaptı. Erdoğan, "Şu anda aramızdaki ticaret hacmine baktığımız zaman 6 milyar dolar gibi bir seviyedeyiz ama bu iki güçlü ülke için bu rakam çok düşük bir rakam. Bunu önümüzdeki beş yıl içerisinde temennim odur ki 10 milyar dolara çıkarılmalıdır. Bu ticaret hacmi tabii ki 'kazan kazan' esasına dayalı olarak devam edecektir, şu anda nitekim böyle devam ediyor ve bunları aramızda görüşme fırsatını bulduk. Birçok sektörde bu münasebetleri geliştirmemiz mümkün. Yani savunma sanayiinden tutmuş tüm alanlara varıncaya kadar bu adımları atabiliriz" dedi.

Erdoğan, turizm alanında da güzel gelişmelerin yaşandığına değinerek, bu yılın ilk 8 ayında Polonya'dan Türkiye'ye 205 bin turist geldiğini

aktardı. Polonyalıların, Türkiye'ye olan ilgisini bildiğini vurgulayan Erdoğan, "Fakat bu 'Schengen' denilen şey ortadan kalkarsa o zaman tabii Türkiye'den Polonya'ya, Polonya'dan Türkiye'ye de artacaktır çünkü bu ayrı bir beta. Ama kalkarsa o zaman Türkiye de rahat rahat buraya gelecektir. İnşallah ki Polonyalı da Türkiye'ye gelecektir" dedi. THY'nin, Polonya'ya haftada beş seferinin bulunduğunu,

talebin de çok olduğunu belirten Erdoğan "Cevap veremiyoruz, bunun için izne ihtiyacımız var. Yani bu beş seferin Varşova'da 7 ya da 10'a çıkarılması mümkün. Eğer Varşova'da artırılmıyorsa Krakow'da belli sayılara çıkarılması talebimizdir. Hafta sonu İstanbul'dan bir heyetimiz buraya gelecektir. Eğer burada bu münasele verilirse inşallah ki karşılıklı halklarımızın gidiş gelişleri de

çok daha rahat olacaktır" dedi. Erdoğan, Polonya'da dostluk anıtları kurulmasını teklifini ilettiklerini aktararak, bu konularla ilgili eiden gelen her türlü desteği TİKA ile Polonya'da gerçekleştirileceğini kaydetti.

Türkiye-Polonya İş Forumu'nda da konuşan Erdoğan "Üçüncü ülke pazarlarına erişim bakımından da Polonya ve Türkiye özel sektör temsilcilerinin stratejik ortaklık kurma çalışmalarını desteklemeliyiz. Bu noktada özel sektör kuruluşlarımız arasında ortak iletişim ağı kurulmasını çalışmalarını hızlandırmalı" dedi.

Polonezköy'ü duymak yetmez mutlaka görün

ERDOĞAN İstanbul'da, Polonya'nın, İstanbul'daki Polonezköy'den dolayı iyi tanındığını belirterek, İstanbul, büyükşehir olduğu için Polonezköy'ün köy sıfatını çıkartıp, mahalle olduğunu söyledi. Polonezköy mahallesinin de bu seyahatte bulunduğunu belirten Erdoğan "Sayın Cumhurbaşkanı'na Türkiye'ye geliştirmede beraberce araya gidelim. Orayı yerinde görmeyi isterim" dedi. Kendisi de İstanbul, güzelim" dedi. Duymak yetmez, ben diyorum ki 'görülürseniz zaman çok daha mutlu olacaksınız' dedi.

Duda: Uçuş sayısını artıralım

EKONOMİ alanındaki iş birliğini de ele aldıkları söyleyen Duda ise konuşmasında ticareti 5 sene içerisinde 10 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini ifade etti. Turizm trafiğinin daha yoğunlaşması gerektiğini söyleyen Duda, iki ülke arasındaki uçuş sayılarının da artacağını umduğunu belirtti. Duda, ayrıca enerji alanındaki iş birliği konularını da ele aldıklarını dile getirdi.

İHRACAT TIRLARI ARTIK SINIRDA BEKLEMİYECİK İRAN "KONSOLOSLUK ONAY" ŞARTINI KALDIRDI

TÜRKİYE
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 18.10.2017
Sayfa: 8
Tiraj: 129537
StxCm: 35

1/1

İHRACAT TIRLARI ARTIK SINIRDA BEKLEMİYECİK

İran "konsolosluk onay" şartını kaldırdı

DEİK Türkiye-İran İş Konseyi Başkanı Aygöl, kararlarla birlikte 30 milyar dolarlık ticaretin önündeki engelin kalktığını söyledi

İran'ın, geçen yıldan bu yana uyguladığı Türkiye'den ithalat için "konsolosluk onay" şartını kaldırması Türk ihracatçısını sevindirdi. Kararı değerlendiren **Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** Türkiye-İran İş Konseyi Başkanı Bilgin Aygöl "İran, Türkiye'den ithal edilen bazı ürünlerde menşe belgelerinin konsoloslukta onaylanmasını

istiyordu. Bu hem yükü bir rakam tutuyordu hem de ciddi bir zaman alıyordu. Bu problemin çözülmesi çok sevindirici. Artık ihracatçılar sadece buldukları yerdeki ticaret odalarına menşe belgesini onaylatıracaklar" dedi. Aygöl, söz konusu kararla birlikte iki ülke dış ticaretinde 30 milyar dolarlık hedefin önündeki engellerden birinin kalktığını söyledi.

İran geçen yıl keyfi olarak konsolosluk onayı şartı getirmişti. Buna karşılık Türkiye de mütakabiliyet ilkesi uyarınca aynı şekilde cevap vermişti. Uygulama sonrası bazı Türk ihracatçıların malları 10-15 gün antrepo veya tırlarda beklemek zorunda kalırken, onay şartının kaldırılmasıyla birlikte maliyet ve zaman kaybının önüne geçilmiş oldu.

Dede Efendi sürprizi

■ Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Duda resmi törende konukları selamlarken, askeri bando Dede Efendi'nin "Ey büt-i nev eda" eserini çaldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'ye karşı ikiyüzlü davranan AB'ye bu kez Polonya'dan seslendi: Almayacaksınız açıklayın şu işi, bilelim. Ne biz sizi meşgul edelim ne de siz bizi meşgul edin. İş bağlayalım. 'Minderden kaçan biz olmayacağız' diyoruz. Onların kararını bekliyoruz.

AB bizi meşgul etmesin

AB ÜZERİNE DÜŞENİ YAPMALI

- Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda da, Türkiye'ye destek verdi. Mülteci krizinin çözümüne verdiği katkı nedeniyle Türkiye'ye teşekkür eden Erdoğan, "Türk devleti kendi yükümlülüklerini yerine getiriyor. AB'nin de Türkiye'ye karşı bu konudaki yükümlülükleri yerine getireceğini umuyorum" dedi. 15

Polonezköy'e davet etti

- Cumhurbaşkanı Erdoğan, Andrzej Duda'yı Türkiye'ye davet ederken, "Beraber Polonezköy'e gidelim. Orayı yerinde görmenizi isterim" dedi.

TURKEY, POLAND TO INCREASE TRADE VOLUME TO \$10B

DAILY SABAH
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 18.10.2017
Sayfa: 1
Tiraj: 8376
StxCm: 266

1/2

Turkey, Poland vow to raise bilateral trade to \$10B

President Erdoğan's visit to Poland two days ahead of the European leaders meeting highlighted the joint intention to boost mutual investments and raise the current trade volume in the upcoming years

President Recep Tayyip Erdoğan (L) and Polish President Andrzej Duda applaud during a press conference as they vow to increase economic ties.

IN A BID to discuss strengthening bilateral trade ties and boost mutual investment, President Recep Tayyip Erdoğan paid an official visit to Poland yesterday with an entourage of 200 businesspeople and representatives from the Foreign Economic Relations Board (DİİİK). Both countries have expressed a strong intention to increase the current trade volume to \$10 billion while supporting the expansion of mutual investments.

Before joining the Turkey-Poland Business Forum, Erdoğan and Polish President Andrzej Duda held a joint press conference in which the two leaders elaborated on political, cultural and economic ties.

Both leaders pointed out the mutual potential to increase the current \$6 billion bilateral trade volume. Erdoğan emphasized that the total population of Turkey and Poland is around 118.5 million and referenced the joint intention to raise the trade volume between Turkey and Poland to \$10 billion within the next five years. He also stressed that the increase must be based on a win-win principle that benefits both countries.

Erdoğan also said that the two parties discussed energy matters. Citing Turkey's position as an energy transit country, he said: "We are not an energy producer, but we are a significant distri-

bution hub." Erdoğan further referred to vast coal production in Poland and the existence of thermal power plants and stated that Turkey also has an immense potential in coal-based energy generation. The country is the EU's largest coal producer, having produced 12.2 million tons of metallurgical coal in 2014. Moreover, in 2009, Poland was the world's ninth-largest hard coal producer.

Poland produced an estimated 134.5 million tons in 2016, which is expected to increase to 136.7 million tons this year. Positive growth is forecasted until 2021, by which stage coal production should be 142.8 million tons, according to Mining Weekly. In a bid to reduce dependency on Russian natural gas, Poland imported liquefied natural gas (LNG) from the U.S. in early June. The gas came from an export terminal in Louisiana that was first out of the gate to exploit the U.S. shale boom to supply the global market.

Turkey is working to renovate its lignite coal-fired power plants with cutting-edge technology to comply with the highest environmental standards.

According to statistics published by the Energy and Natural Resources Ministry, by the end of 2015, Turkey pos-

sessed 126.9 million tons of equivalent petrol (MTEP), with the share of coal in total primary energy consumption standing at 27.3 percent compared to its share worldwide of 40 percent.

The Energy and Natural Resources Ministry statistics also show that as of the end of 2016, the installed capacity of coal power plants in Turkey was 17,316 megawatts (MW), equal to 22.1 percent of total installed capacity. The installed capacity of domestic coal-fired power plants was 9,437 MW, corresponding to 12.1 percent, while imported coal-powered capacity was 7,879 MW, or 10 percent of total installed capacity.

"Tourism also sees good developments," Erdoğan said. "During the first eight months of this year 205,000 tourists from Poland visited Turkey with a significant increase from the previous years." However, he said that when the Schengen visa problem is resolved, more tourist exchanges will occur between the two countries.

Erdoğan also announced that a delegation from Turkish Airlines (THY), which currently has five regular flights to Poland, will visit the country to discuss raising the number of weekly flights.

Later, addressing Turkish and Polish

businesspeople at the Turkey-Poland Business Forum, Erdoğan emphasized Turkey's economic growth over the past 15 years, particularly the economic recovery after the July 15 coup attempt and the 5.1 percent growth in the first half of the year. He also explained that mega projects such as the Osmangazi Bridge, Yavuz Sultan Selim Bridge, Eurasian Tunnel and the 1915 Çanakkale Bridge all serve to facilitate trade.

"I expect both Turkish and Polish businesspeople to capitalize on the investment potentials and take concrete steps," Erdoğan said, and emphasized the increasing investment attractiveness of Poland with its growth average above European countries. "I would like to encourage Turkish businesspeople to invest in Poland."

Erdoğan also said that Turkey will be very accommodating and welcoming to Polish businesspeople. He concluded his speech by expressing his expectation for holding a Turkey-Poland Economy Consultation Meeting.

Commercial relations between Turkey and Poland first followed a Trade Agreement dated April 23, 1974, before the Free Trade Agreement dated Oct. 4, 1999. Poland joined the EU in 2004 and trade ties have since been based on Customs Union practices.

Poland's \$400 billion in foreign trade last year included about \$6 billion in trade was carried out with Turkey. Trade volume between the two countries doubled compared to 2006.

Bilateral trade volume between Turkey and Poland was \$5,895 billion in 2016 and Turkey's exports to Poland amounted to \$2.6 billion, with an increase of 13.8 percent compared to the previous year. Imports, on the other hand, rose by almost 9 percent to reach \$3.2 billion.

The main items Turkey exported to Poland were textiles and apparel, motor vehicles, machinery and equipment, fresh fruits and vegetables, jewelry, tobacco and white goods.

Motor vehicles, hard coal, machinery, chemicals, cosmetics, furniture, chocolate, and confectionery, on the other hand, led Turkey's imports from Poland. **ISTANBUL / DAILY SABAH**

10 MİLYAR \$ HEDEFİYLE 5 ANLAŞMA

SABAH
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 18.10.2017
Sayfa: 15
Tiraj: 301252
StxCm: 48

1/1

10 MİLYAR \$ HEDEFİYLE 5 ANLAŞMA

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, dün Polonya'ya gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında Türkiye-Polonya İş Forumu'nda iki ülkenin işadamlarına da hitap etti. İki ülke arasında 5 işbirliği anlaşması imzalandı. Erdoğan, iki ülke işadamlarına yatırım çağrısı yaparak "Tüm olumsuzluklara rağmen ekonomimiz 2017'nin ilk yarısında yüzde 5'in üzerinde bir büyüme oranına ulaştı. Bu rakamlarla ülkemiz Çin ve Hindistan'dan sonra dünyada üçüncü sıraya yükseldi. İnşallah bu yıl yüzde 5'in çok üzerinde bir büyüme oranıyla tamamlayacağız. Şu anda aramızdaki ticaret hacmi 6 milyar dolar seviyesinde. Ama bu iki güçlü ülke için bu rakam çok düşük. Bunu önümüzdeki 5 yıl içerisinde temennim odur ki 10 milyar dolara çıkarmalıyız. Bu ticaret hacmi tabii ki kazan-kazan esasına dayalı olarak devam edecektir" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Polonya Cumhurbaşkanı Duda tarafından onuruna verilen akşam yemeğine katıldı.

+

TURKEY-PORTUGAL ECONOMIC DIALOGUE GAINS MOMENTUM

DAILY SABAH
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 18.10.2017
Sayfa: 4
Tiraj: 8376
StxCm: 55

1/1

Turkey-Portugal economic dialogue gains momentum

» **PORTUGAL'S** Foreign Minister Augusto Santos Silva assessed Turkey's relations with both the EU and Portugal, according to a statement released by the Foreign Economic Relations Board (DEREK). Silva, who made the assessment after a Turkey-Portugal round table meeting hosted by the DEREK Turkey-Portugal Business Council, said that as trade relations increase, the two countries are forging closer ties.

He said that this also has a positive effect on various other fields and dialogue between Turkey and Portugal is gradually improving. The Portuguese foreign minister said that relations between the two countries were improving with each passing day and they were pleased with the recent visits by Turkey's Minister of EU Affairs Ömer Çelik and Foreign Minister Mevlüt Çavuşoğlu. Silva stated that very different, but complementary countries come together within the EU. He stressed that for Turkey, Portugal is an advantageous destination in terms of exports and investments. "Turkey is regarded through the eyes of Europe as 'Europe's front-facing Asia.' We, as Portugal, also want to develop lasting friendships with Asian business circles," Silva said.

"Europe alone is not the center of the world. For the continuity of Europe's security and economic development, the security of Russia, China, Africa and the Middle East must also be taken into account," he added.

On the same note, DEREK Turkey-Portugal Business Council President Berna İler said they were pleased with the participation of managers from large Turkish companies who have already invested in Portugal and are doing business in the country. İler noted that representatives from Turkey's private sector, who are doing business in the country, will convey their problems and suggestions. She added that they hope that new investment opportunities will also be discussed within the scope of the meeting. Meanwhile, she pointed out that the bilateral trade volume of \$1.3 billion achieved in 2016 was below its potential. She added that social, political and cultural relations between the two countries are at an advanced level.

DEREK's statement also includes trade volume and other data between the two countries, according to 2016 figures from Turkey's Economy Ministry. Accordingly, exports to Portugal from Turkey stood at \$630 million, while major export items included motor vehicles, cotton yarn, motor vehicles for goods transport, iron-steel and fish. Turkey's imports from Portugal on the other hand reached \$638 million.

Major items of import were listed as non-plasticized paper and cardboard, non-perforated punch-cards and punch-stripped paper of all sizes, carbonate soda or sulfate wood pulp, radio broadcast receivers, parts and accessories for road vehicles and ethylene polymers.

ISTANBUL / DAILY SABAH

Duda'dan Türkiye'ye AB desteği

Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda, Türkiye AB'ye yönelik desteğini yeniden vurguladı. Erdoğan'ın Polonya ziyaretini değerlendirirken, Duda, Schengen AB'ye tam üyelik için destek olduğunu belirtti.

Meçhul Asker Anıtı'na çelenk koydu

Dün Polonya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Duda tarafından resmi bir törenle karşılandı. Daha sonra Meçhul Asker Anıtı'na çelenk koydu.

Erdoğan'dan AB'ye Schengen tepkisi!

200 insanları ve 7 bakanla Polonya'ya giden Cumhurbaşkanı Erdoğan, bela olarak nitelendirdiği Schengen vizesinin kaldırılmasını istedi.

Polonya Cumhurbaşkanı Duda ise "Biriikte adım atmamız sonucunda Türkiye'nin AB'ye tam katılımı olacaktır. Tam üye olacaktır" dedi.

THY SEFERLERİ COĞALTILACAK

Türk Hava Yolları, Polonya'ya haftada üç seferi artıracaktır. Türkiye de çok sıkı bir şekilde İstanbul'a geliyor. Bu şekilde her hafta iki kez İstanbul'a geliyor. Her hafta iki kez İstanbul'a geliyor.

5 anlaşma imzalandı

Erdoğan Polonya Cumhurbaşkanı Duda ile birlikte 5 anlaşma imzaladı. Anlaşmaların imzalandığı anı gösteren fotoğraflar.

İşadamlarına yatırım çağrısı

Dünya'nın en hızlı büyüyen ekonomisi olan Türkiye'ye yatırım yapın. Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomisi olan Türkiye'ye yatırım yapın.

İŞYERİNE DÖNÜŞ

İşyerlerine dönüşün. Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomisi olan Türkiye'ye yatırım yapın.

Ticaret hedefi 10 milyar dolar

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Polonya Cumhurbaşkanı Duda ile görüşürken, Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomisi olan Türkiye'ye yatırım yapın.

Desteğe meyiliniz!

Erdoğan, Duda'ya Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomisi olan Türkiye'ye yatırım yapın.

DEV ZİRVE İSTANBUL'DA TOPLANIYOR

Türkiye ikinci defa D-8 başkanlığını üstlenecek

Türkiye'nin önderliğinde kurulan D-8 Ekonomik İşbirliği Örgütü 9. zirvesini İstanbul'da gerçekleştirecek. Bugün gerçekleştirilecek zirveyle birlikte Türkiye D-8'in ikinci defa başkanlığını da üstlenmiş olacak. "İş Birliğiyle Fırsatları Çoğaltmak" temasıyla düzenlenecek zirveye İran Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı İshak Cihançeri, Endonezya Devlet Başkan Yardımcısı Yusuf Kalla, Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi, Malezya Başbakan Yardımcısı Zahid Hamidi, Bangladeş Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Muhammed Şehriyar Alem, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Halil İbrahim Akça, İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Yusuf bin Ahmed el-Useymin ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Genel Sekreter Birinci Yardımcısı Tahsin Burcuoğlu'nun katılımı bekleniyor. D-8 Zirvesi kapsamında ayrıca TÜBİTAK Teknoloji Sergisi, Türkiye İş Kurumu İstihdam Toplantısı,

TOBB/DEİK İş Forumu düzenlenecek.

Eski başbakanlardan Necmettin Erbakan öncülüğünde D-8'in kurulmasına yönelik ilk adım, Türkiye'nin daveti üzerine İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya tarafından 22 Ekim 1996'da İstanbul'da düzenlenen "Kalkınmada İşbirliği Konferansı"nda atıldı. Konferansın ardından yapılan hazırlık çalışmalarının mahiyetindeki üç komisyon ve iki dışişleri bakanları konseyi toplantısının ardından, 15 Haziran 1997'de İstanbul'da yapılan Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi ile D-8 resmen kuruldu. Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da düzenlenen 6. D-8 zirvesinde, D-8 Daimi Sekreteriyasının İstanbul'da olmasına karar verildi ve bu karar 20 Şubat 2009'da imzalanan ev sahibi ülke anlaşmasıyla resmîyet kazandı. D-8 örgütü, kuruluş amaçları doğrultusunda bugüne kadar 8 zirve, 37 komisyon toplantısı ve 16 konsey toplantısı gerçekleştirdi.

Derin Sorosturma

İşadamı Osman Kavala, George Soros'un sahibi olduğu Açık Toplum Vakfı'nın üyeleri arasındaydı... Adı Gezi'de karşımıza çıktı... HDP'nin "Seni başkan yaptırmayacağız" sloganının ona ait olduğu vurgulandı.

Dün ise Gaziantep'te Alman Goethe Enstitüsü ile birlikte gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin toplantısından döndüğü sırada gözaltına alındı... Avrupa ayaklandı. İlk sırada ise Türkiye karşıtı Kati Piri vardı

OSMAN KAVALA

'Bahar'ın para babası

24.2 milyar dolarlık serveti bulunan Soros, dünyanın birçok ülkesinde "Bahar" olarak bilinen sokak hareketlerini organize etti.

Paris doğumlu Robert mezunu

1957 Paris doğumlu olan Kavala, İstanbul'daki Robert Koleji'ni bitirdikten sonra Manchester Üniversitesi Ekonomi bölümünden mezun oldu. 1982'de Kavala Grubu'nda yönetici olarak çalışmaya başladı. Türk-Polonya İş Konseyi, Türk-Yunan İş Konseyi, Center for Democracy in Southeast Europe (Güneydoğu Avrupa'da Demokrasi Merkezi) gibi çeşitli iş ve toplumsal kuruluşların Yönetim Kurulu üyelerinde bulundu.

İletişim yayıncıların kuruluşlarından olan Kavala, TESEV yönetim kurulu üyeliği, Açık Toplum Enstitüsü'nde danışma kurulu üyeliği ile Helsinki Yurttaşlar Derneği üyeliği yaptı.

Nişanyan'dan terör çağrısı

CEZAEVİNDEN firar ederek Yunanistan'a kaçan yazar Sevan Nişanyan, Kavala'nın gözaltına alınmasını ardından sosyal medyadan terör çağrısı yaptı. Nişanyan, "Silahlı mücadeleden başka hiçbir çaresi yok bu işin" dedi.

AP Raportörü'nden

ACIL TEKLİF

TÜRKİYE'DE dün son derece önemli bir operasyon yapıldı. Anadolu Kültür Yönetim Kurulu Başkanı, İletişim Yayıncılar'ın sahibi işadamı Osman Kavala, İstanbul Atatürk Havalimanı'nda gözaltına alındı.

15 TEMMUZ LA İLGİLİ

Kavala'nın Gaziantep'te Alman Goethe Enstitüsü ile birlikte gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin toplantısından döndüğü sırada gözaltına alındığı açıklandı. Kavala'nın eşi Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Ayşe Bağrı ve avukatlarının emniyete geçtikleri vurgulandı. Polis, işadamların gözaltına alınma gerekçesi konusunda "gizli bir soruşturma" ifadesi dışında bilgi açıklamadı. Kavala'nın "kasıtlılık kararı olan bir savcılık soruşturması" gerekçesiyle

gözaltına alındığı vurgulandı. İçişleri Bakanlığı kaynakları da "15 Temmuz öncesindeki bazı toplantılar konusunda Kavala'nın bilgisine başvurulacağını" anlattı. Pekki Osman Kavala isminin perde arkasında ne vardı. Kavala, Macar asıllı ABD'li işadamı George Soros'a ait olan Açık Toplum Vakfı'nın üyeleri arasındaydı. Helsinki Yurttaşlar Derneği üyeliği yaptı.

RESTORANDA BULUŞMA

Kavala'nın HDP ile de dikkat çeken ilişkileri vardı. İddiaya göre Kavala, 7 Haziran seçimlerinin ardından, HDP eş Başkanı Selahattin Demirtaş'ın sahibi olduğu Cezayir Restoranı'nda oturdu. Demirtaş'ın seçim öncesi kullandığı "Seni başkan yaptırmayacağız" sloganının "işin babasıydı" Sam Süreyya Önder'den Öcalan'a selam gönderen de Kavala'dan başkası çıkmadı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın Gezi Parkı eylemlerinin devam ettiği günlerde, 15 Haziran 2013'te İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne gönderdiği yazıda da Kavala'nın adı vardı.

FINANSÖR, ORGANİZATÖR

Yazda Açık Toplum Enstitüsü Danışma Kurulu Üyesi olan Osman Kavala'nın, Gezi Parkı olaylarında organizatör ve finansör olduğu vurgulanmıştı. Kavala, HDP'yle sıkı ilişkilerinin yanı sıra MHP'de "lider değişimi" formülü üzerinden çıkan koalisyonu destek sağladı. Bunun kanıtı ise CNN Türk ekranlarında yayıldı. Meral Akşener katıldığı programda "Ayşe Bağrı'nın kitaplarını gençlere öneriyorum" diye bir cümle kurdu. Ayşe Bağrı ise Osman Kavala'nın eşiydi.

AVRUPA Parlamento'su Türkiye Raportörü Kati Piri, Kavala'nın gözaltına alınmasının ardından yine sahneye çıktı. Türkiye'yi hedef aldı. Sosyal paylaşım sitesi Twitter'daki hesabından provokatif bir tweet paylaştı. Piri yayınladığı mesajda "Osman Kavala'nın İstanbul'da gözaltına alınması çok rahatsız edici. Avrupa Parlamentosu'nda serbest bırakılması için acil çağrı başlatılmaması teklif edeceğiz" ifadelerini kullandı.

GÜNEY AFRİKA TÜRK YATIRIMCILARI BEKLİYOR

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 20.10.2017

Sayfa: 17

Tiraj: 26055

StxCm: 32

1/1

İŞ FORUMU DÜZENLENDİ

Güney Afrika Türk yatırımcıları bekliyor

DEİK/Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi ev sahipliğinde düzenlenen Türkiye-Güney Afrika **İş Forumu**, **DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri** Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın, Güney Afrika Ankara Büyükelçisi Pule I. Malefane, Güney Afrika Ticaret ve Yatırım Ajansı KwaZulu-Natal Bölgesi Hedef Pazarlar Müdürü Claude Pretorius'un katılımları ile dün İstanbul'da gerçekleştirildi.

DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın, Güney Afrika'nın finans hizmetlerindeki gücüne dikkat çekti ve Türk firmaları ile Güney Afrika firmaları arasında madencilik sektöründe ortak proje geliştirilebileceğini belirtti. Taşkın, Güney Afrika'nın Türkiye'deki tarım, tarımsal işleme teknolojileri, otomotiv ve bileşenleri konusundaki tecrübelerinden yararlanabileceğine de dikkat çekti. Güney Afrika Ankara Büyükelçisi Pule I. Malefane de iki ülkenin sinerjisinin çok iyi olduğunu kaydetti.

10 sektörde yatırım fırsatı
Güney Afrika Ticaret ve Yatırım Ajansı KwaZulu-Natal Bölgesi Hedef Pazarlar Müdürü Claude Pretorius de Türk firmaları için KwaZulu-Natal bölgesinde denizcilik, otelcilik, sanayileşme, otomotiv ve yedek parça, gıda, madencilik, plastik, kimyasal, petrol gibi sektörlerde yatırım fırsatlarının var olduğunu söyledi.

İSTANBUL-DÜNYA

ULUSAL PARA BİRİMİ İLE TİCARET BÖLGE EKONOMİSİNİ HAREKETLENDİRECEK

TL İLE TİCARET BU YIL 30 MİLYAR \$'I AŞACAK

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın fikir ve girişimiyle başlayan yerel para cinsinden uluslararası ticaret; başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerindeki ekonomik gidişata olumlu yansıyor. TİM Başkanı Büyükeksi, uygulamanın çok sayıda faydasının bulunduğunu belirlerken, TL ile dış ticaret hacminin bu yıl toplam 30 milyar doları bulacağına işaret etti

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükeksi, İran ile Türkiye arasında ulusal para birimi ile ticaret yapılması kararına ilişkin, "Merkez bankaları arasında imzalanan anlaşmanın ticari bankalar üzerinden uygulama sürecine bir an önce geçmesi, İran'a ihracatımızda çok ciddi bir artış beraberinde getirecektir" dedi.

Büyükeksi, İran ile Türkiye arasında ulusal para birimi ile ticaret yapılması kararına ilişkin dış ticarete Türk Lirası kullanımının, son yıllarda hükümetin en çok önem verdiği konulardan biri olduğunu anımsatarak, avro ve dolar yerine Türk Lirası üzerinden dış ticaret ve ödeme işlemleri gerçekleştirilmesinin birçok faydası bulunduğunu söyledi.

TİCARETİN YEREL PARALARLA YAPILMASI

Ticaretin yerel paralarla yapılmasının, Türkiye'nin döviz talebini azaltarak kurlarda yaşanan dalgalanmaların ihracatçılara zarar vermesinin önüne geçtiğine işaret eden Büyükeksi, şunları kaydetti:

"Cari açık veren bir ülke olarak açığın finansmanında kolaylık sağlıyor. Ayrıca Türk Lirası'nın küresel ticarete daha fazla konu olması, ulusal paramızın itibarını da güçlendiriyor. Hükümetimizin de bu konudaki çalışmaları sayesinde, son dönemde bu alanda çok ciddi gelişmeler yaşandı. 2016 yılında dış ticaretimizin yüzde 5,5'i Türk Lirası ile yapılırken, bu yılın ilk 8 ayında bu oran yüzde 10'a çıktı. Aynı şekilde bu yıl ithalatımızın da yüzde 8,1'ini Türk Lirası ile gerçekleştirdik. Trendin bu şekilde devam etmesiyle, yıl sonunda TL ile yaptığımız ticaretin 30 milyar doları aşacağını öngörüyoruz."

'İRAN HER ZAMAN ÖNCELİKLİ'

Yerel paralarla ticarete öncelik verilen ülkelerden birinin de İran olduğunu dile getiren Büyükeksi, "Hem komşumuz olması, hem de karşılıklı ticaretimizin yüksek seyretmesi, İran ile bu konuda çalışmaların başlaması ihtiyacını beraberinde getirdi. Başbakanımız ile İran Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı İshak Çiğdemir'in dün gerçekleştirdikleri görüşmede bu konunun da ele alınması son derece önemli buluyoruz" şeklinde konuştu.

Mehmet Büyükeksi, merkez bankaları ara-

TİM Başkanı Mehmet Büyükeksi, yerel paralarla Türkiye ile İran arasındaki ticaretin, ticari bankalar üzerinden de yapılabilir olmasının iki ülke arasındaki hacmi hızlı yükselteceğine işaret etti.

sında imzalanan anlaşmanın ticari bankalar üzerinden uygulama sürecine bir an önce geçmesinin, İran'a ihracatta çok ciddi bir artış da beraberinde getireceğini söyledi.

İLK HEDEF 10 MİLYAR DOLAR

İran'ın, eğitim araştırmalarında her zaman öncelikli hedef ülkeler arasında yer aldığını bildiren Büyükeksi, şu değerlendirmeyi yaptı: "Kimyevi maddeler, otomotiv, tekstil hammaddeleri ve mobilya ürünlerinde güçlü olduğumuz bir pazar. Yerel paralarla ticaretin gelişmesi sayesinde, 2016'da 5 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşen İran'a ihracatımızı öncelikle 2012'deki değer olan 10 milyar doların üzerine çıkaracağız. Sonrasında ise Sayın Cumhurbaşkanımızın işaret ettiği 30 milyar dolarlık ticaret hacmine kolaylıkla ulaşacağız."

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-İran İş Konseyi Başkanı Bilgin Aygül, kararın iki ülke arasındaki ticareti artıracığını söyledi ve kararın desteklenmesi ve bankaları arasındaki sistemin sağlıklı şekilde kurulması halinde Türkiye ile İran arasındaki dış ticaretin çok daha yüksek seviyelere geleceğini aktardı. Aygül, uygulamanın özellikle sınır bölgelerinde yoğun ilgiyle karşılanacağını belirterek, "Uygulama, iki ülkenin dış ticaretini önemli ölçüde artırır. Şu an iki ülkenin de yetkilileri ihracatımızın 30 milyar dolar seviyesine gelmesinde hemfikirler. Bu rakamın çok rahatlıkla aşılacağı inancındayız. Bu yıl iki ülke arasındaki ticaretin artacağını, 2017 sonu itibarıyla 15-16 milyar doları bulacağını, üç dört yıl içinde de 30 milyar doları yakalayacağımızı düşünüyorum" diye konuştu.

PAKİSTAN BAŞBAKANI İŞ DÜNYASIYLA BULUŞTU

Ekonomik SINIRLARI kaldıralım

İŞADAMLARINI YATIRIMA ÇAĞIRDI

■ D-8 Zirvesi için İstanbul'da bulunan Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi, Türk işadamlarıyla bir araya geldi. İş dünyası temsilcilerini Pakistan'da yatırıma davet eden Abbasi, serbest ticaret anlaşmasına destek istedi. Toplantıya Lahor ve Rawalpindi'de atık yönetimi ve metrobüs işletmesini yapan Albayrak Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Albayrak da katıldı. 06

TÜRKİYE-PAKİSTAN İKİLİ TİCARETİNİ ARTTIRACAK ÖNEMLİ ÇAĞRI

Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi'nin toplantısına Albayrak Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Albayrak, DEİK Türkiye-Pakistan İş Konseyi Başkanı Atilla Yerlikaya, Zorlu Holding Enerji Grubu Genel Müdürü İbrahim Sınan AK, Eczacıbaşı Grubu Başkan Danışmanı Devrim Cubukcu, ORA Mühendislik Başkanı Yardımcısı Gökhan Kurtuluş, Arçelik/ Dawlance Genel Müdürü Salih Arslantaş ve Siyah Kalem Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Cengiz Özdemir katıldı.

Ekonomik sınırları kaldıralım

Başbakan Abbasi bugün ATAK'ı TEST EDECEK

Pakistan bir süredir ATAK helikopterleriyle ilgileniyor. Pakistan'a davet edilen ATAK, bir dizi teste tabii tutuldu ve bunlardan başarıyla geçti. D-8 Ekonomik İşbirliği Örgütü 9. Zirvesi kapsamında İstanbul'da bulunan Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi'nin de bugün T129 ATAK Yarın ve Taktik Kesif Helikopterlerin tanıtımı amacıyla düzenlenen özel bir etkinliğe katılacak. İstanbul'daki etkinlikte Abbasi'ye helikopterin özellikleri anlatılacak, ayrıca bir demo gösterisi sunulacak. Etkinlikte, Abbasi'nin helikopterle uçuş yapması da planlanıyor. ATAK'ın ihracı için başta Pakistan olmak üzere çeşitli ülkelerle görüşmeler yürütülüyor.

D-8 Zirvesi için İstanbul'a gelen Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi, Türk iş dünyası ile buluştu.

Abbasi, Pakistan'da tüketim ürünleri, altyapı, enerji, ilaç, sanayi, ve konut sektörlerinde Türk yatırımcılar için fırsat olduğunu söyledi. Türkiye-Pakistan İş Konseyi Başkanı Atilla Yerlikaya, iki ülke arasında serbest ticaret anlaşması imzalanmasıyla ticaret hacminin 600 milyon dolardan 1 milyar dolara ulaşacağını söyledi.

EKONOMİ SERVİSİ-İSTANBUL
Pakistan Başbakanı Şahid Hakan Abbasi, Türk iş adamlarıyla İstanbul'da yuvarlak masa toplantısında buluştu. Toplantıya, Türkiye-Pakistan İş Konseyi üyeleri, Pakistan'da yatırım bulunan ve ticaret yapmakta olan iş dünyası temsilcileri katıldı. İstanbul'daki buluşmaya Albayrak Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Albayrak ve Albayrak İnşaat Genel Müdürü Şafak Kaçar da katıldı. Pakistan Başbakanı

Şahid Khaqan Abbasi, tüketim ürünleri, altyapı, enerji, yenilenebilir enerji, ilaç, sanayi, konut ve makine endüstrisi sektörlerinde Pakistan'da yatırım fırsatları bulunduğunu söyledi. Türk iş dünyası temsilcilerini Pakistan'da yatırım yapmaları için davet eden Abbasi, serbest ticaret anlaşması üzerindeki müzakere sürecinin tamamlanması için Türkiye'nin desteğini istedi.

SINIRLARI KALDIRALIM

Türkiye-Pakistan İş Konseyi Başkanı Atilla Yerlikaya ise, Türkiye ile Pakistan arasındaki ekonomik sınırların kaldırılması çağrısında bulundu. Yerlikaya, Türkiye ile Pakistan arasındaki potansiyelin keşfedilmesi için serbest ticaret anlaşmasının tamamlanmasının yanı sıra yatırımlar ve hizmetleri de içeren kapsayıcı bir anlaşmanın iki dost ülkenin potansiyelini kullanabilmesi için şart olduğunu söyledi. Çin-Pakistan Ekonomik

Koridoru'na ortak olunması gerektiğini vurgulayan Yerlikaya, iki ülke arasında 610 milyon dolar olan ticaret hacminin kolaylıkla 1 milyar dolara üzerine çıkarılacağını belirtti. Enerji, sağlık, inşaat ve müteahhlik ve otelcilik gibi sektörlerde fırsatların iyi araştırılması gerektiğini kaydeden Yerlikaya, kendini ispat etmiş Türk müteahhlik sektörünün de Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru'nda değer yaratan bir ortak olabileceğini vurguladı.

METROBUS VE ATIK YÖNETİMİ ALBAYRAK'TA

Yerlikaya, Pakistan'ın Lahor ve Rawalpindi kentlerinde atık yönetimi işini yürüten Albayrak Grubu'nun metrobüs işletmesini de istendiğine dikkat çekti. Yerlikaya, Pakistan'da Albayrak Grubu'nun yanı sıra Koç Grubu, Anadolu Grubu ve Zorlu Grubu'nun da Pakistan'ın önde gelen ekonomik aktörleri haline geldiklerini ifade etti.

20. yılında Türkiye'nin Afrika açılımı

ASİNDİNE BASAN DANIŞ - THE WORLD RESEARCH CENTER

Türk dış politikası geçtiğimiz 20 yıl içinde Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve ardından Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte değişiklik gösterdi. Ankara, 1927'ye kurulan yeni cumhuriyetle birlikte ilişkilerin kesildiği eski Osmanlı hakimiyeti ülkelerle bağta olmak üzere doğu ülkeleriyle olan ilişkilerinde 'çok taraflı ve kapsamlı bir dış politikası' uygulanmaya başladı. Bu bölgenin başta Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar ve Afrika gelmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye'nin 1990 sonrası dönemi başlangıçta dış politikası açılımının öncülük edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Afrika'ya ve Orta Doğu'ya iyi birilen ve bu coğrafyalarda kültürel ilişkileri olan Afrika'ya genç bir akademisyen olarak Türkiye'nin Afrika açılımının hem Türkiye hem de Afrika için faydalı ve etkili olduğunu düşünüyorum.

500 yıl boyunca iç istikrarı sürdüren Osmanlı İmparatorluğu, Afrika'da da uzun süre hakimiyet kurdu. Türkiye ve Orta Doğu'dan ziyade İspanya ve Batı Avrupa'ya yakın olan Kuzey Afrika, Osmanlı Devleti'nin hakimiyetindedir. Bu bölgeler Osmanlı tarafından İspanyol sömürsüne karşı korundu. Kuzey Afrika'nın aksine Sahra Altı Afrika'da ise Osmanlı etkisi azdır. Türkiye Cumhuriyeti 1927'ye kurulduğunda, gerek iç, gerekse dış politikada siyasal sistemini ve ideolojisini "Kemalizm" olarak tanımlayan "Batılılaşma" ve "Laiklik" üzerine kurdu. Kemalizm'in temel prensipleri ise modernleşme üzerine kurulmuştur. Yeni Türkiye potansiyel Batı'ya dönüştü, eski Osmanlı hakimiyeti ülkelerinde ve topraklarında işbirliği kısımları, sadece iç politikaya odaklanarak ve gırtlak odaklı bir siyaset anlayışı benimsenmiştir. Mustafa Kemal'in "Yurtta Barış, Dünyada Barış" sloganı cumhuriyetin kuruluşu zamanında her Türk Dış Politikası'nın temel prensibiydi. Bu nedenle Türkiye'nin Afrika ile olan ilişkileri zayıfladı, Afrika Türk hakimiyetinde sızarak ve sonunda bir bölge olarak görüldü. Ancak Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla birlikte Türkiye dış politikada açılımı gerçekleştirdi. Bu açılıma birlikte Sahra Altı Afrika'ya bağta olmak üzere Afrika ülkeleriyle yakın ilişkiler kurulmasına başlandı.

AFRIKA AÇILIMININ ARKA PLANI

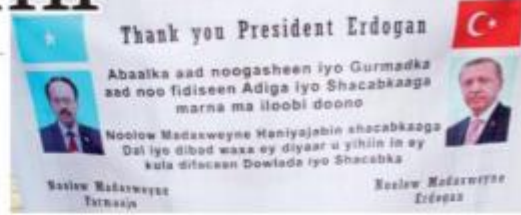
2017 yılı sonu itibarıyla Türkiye Afrika açılımında 20. yılını geride bırakıyor olacak. 1998 yılında ilan edilen 'Afrika Açılımı Politikası' ve 2002 yılında iktidara gelen AK Parti'nin 2005 yılında Afrika'ya aktif olarak ilanı etmesiyle birlikte Türkiye Afrika'da aktif politikası yürütmeye başladı. Arın ül Afrika Birliği'nin Türkiye'yi gündemine almak kabul etmesi, 2008'de Türkiye-Afrika Ekonomik Zirvesi'nin İstanbul'da gerçekleştirilmesi ve 50'ye yakın Afrika ülkesinin temsilcilerinin bu toplantıya katılımı olarak Türkiye-Afrika ilişkilerine yeni bir ivme kazandı. Dönemin Dışişleri Bakanı Ali Babacan yaptığı açıklamada Afrika'nın Türk Dış Politikası'nda önemli bir yere sahip olduğunu ve bu nedenle Afrika'ya 15 yeni ekliki açarak Afrika kıtasındaki Türk diplomatik misyonlarını artıracağını belirtti. Bu tarihten itibaren Türkiye'nin Afrika ülkeleriyle ilişkisi önemli oranda arttı ve Türkiye'nin Afrika'daki varlığı hissedilmeye başladı. 2011'de Afrika Kal-

Türkiye'nin Afrika'ya olan ilgisi hem Türkiye hem de Afrika için kazanımları olan bir süreç. Bir taraftan, Türkiye'nin Somali'deki faaliyetleri ülkenin adeta küllelerinden yeniden doğması yolunda büyük bir katkı sağlıyor. Öte yandan, Cumhurbaşkanı Erdoğan "Somali, Afrika'daki kardeşlerimizle kurmak istediğimiz ilişkilerin simgesi haline geldi" ifadesi ise Afrika'nın Türkiye için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Diğer taraftan Afrika'nın, doğal kaynakları, genç ve dinamik nüfusu ve girişimci ruhu kıtanın makus talihini değiştirme potansiyeline sahip.

kıta Bankası, UNDP ve Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Komisyonu (UNECA) tarafından ortaklaşa hazırlanan Afrika Ekonomik Gözetimi (AEG), Türkiye'yi Afrika'nın en önemli ortaklarından biri olarak tanımladı.

AKTİF DİŞ POLİTİKANIN STRATEJİSİ

İkili ilişkilerdeki bu başarıya gün öncesinde aldığımızda Türkiye'nin Afrika'ya olan ilgisi 4 temel noktaya odaklanıyor söyleyebiliriz. Bunlardan ilki Türkiye'nin Afrika ile 15. ve 16. yüzyıllara dayanan tarihi bağları. Bu yüzyıllarda Kuzey Afrika Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. Diğer yandan Türkiye Cumhuriyeti, sömürsüne hakimiyetinin sonlandırılmasıyla 20. yüzyılda Sahra Altı Afrika ile ilişkiler kurmaya başladı. İkinci önemli faktör ise Türkiye'nin ekonomik ve siyasi bağlantılarından güçlendirerek koca ülkeleriyle iyi ilişkiler kurmaya çalışması. Afrika-Türkiye ekonomik ilişkilerinde bir dönüm noktası olarak karşımıza çıkan önemli bir proje de, 2005 yılında "Afrika ile Ekonomik İlişkiler Stratejisinin Geliştirilmesi" projesinin başlatılmasıydı. Bu stratejiyi takip eden Türkiye, Afrika ülkeleri ile olan bağlarını arttırmak için çok sayıda ve tutarlı bir dış politikası izledi. Ankara, Afrika'da 39 büyükelçilikle temsil ediliyor. Afrika açılım politikasının bir parçası olarak, Erdoğan, başbakanlığı ve cumhurbaşkanlığı dönemlerinde Afrika'ya 39 seyahat gerçekleştirdi ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde 23 Afrika ülkesini ziyaret eden ilk lider oldu. Ekonomik perspektiften bakıldığında ise Türkiye'nin parlayan yıldızı Türk Hava Yolları (THY) Afrika'daki destinasyonlarını çoğalttı. 2009 yılında Afrika'da 13 destinasyona sahip olan THY kıtadaki uçakları ile sayısını 31'e, destinasyon sayısını ise 51'e çıkardı. Bu özelliğiyle THY, Afrika'daki en büyük hava yolu firması oldu. Ekonomik ilişkilerdeki ilerlemenin bir başka somut örneği de Türkiye'nin Afrika ülkeleriyle artan

ticari ilişkileri 2015 yılı itibarıyla 19,5 milyar dolara ulaştı. Bu rakam Türkiye-Afrika ticari ilişkilerinin 2003 yılına göre %258, 2008 yılına göre ise %45 artışıyla gösteriyor. Türkiye'nin Afrika ticaret hacmindeki payı 2014 yılında %2,3'e yükseldi. Afrika ülkesinin 2015 yılında Türkiye'nin ticaret hacmindeki payı ise %8,7 olarak gerçekleşti. Oysa 2003 yılında Türkiye'nin Afrika ticaret hacmindeki payı %9'du. Afrika'nın Türkiye'nin ticaret hacmindeki payı ise %4,5'tir. Diğer yandan 2003 yılında sadece 100 milyon dolar olan Türkiye'nin Afrika'daki dışardan yatırımın 2015 yılında geldiğinde 6 milyar doları geçmiştir. Son 10 yılda Türkiye 'Dünya Ekonomik İşbirliği Kurumu (OECD)', 19'ü Sahra altı Afrika ülkesi olarak üyeye toplandı. 31 Afrika ülkesiyle ekonomik kurulları oluşturdu. Buna ek olarak, Ankara, 26 ülkede 26 ticari temsilcilik kurdu ve ekonomik ilişkilerin etkin bir şekilde ilerleyebilmesi için 38 Afrika ülkesiyle de ticari ve ekonomik anlaşmalar imzaladı. Ayrıca, Türk müteahhirlere Afrika inşaat sektöründe ihracatı arttırmak amacıyla en büyük inşaat firmaları oluşturdu. 1970 yılından bu yana, Türk müteahhirlere Afrika'nın farklı bölgelerinde toplam 55 milyar dolar değerinde 1.250'den fazla proje gerçekleştirildi.

İNSANI YARDIM SEFERBERLİĞİ

Türkiye'nin Afrika kıtasındaki kültürel faaliyetleri Afrika açılımında üçüncü önemli nokta olarak karşımıza çıkıyor. Bu ilişkilerde olan tarihi ve kültürel yakınlık ve Afrika genelindeki dini ve kültürel faaliyetleri Türkiye-Afrika ilişkilerinin mihnet taşı olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte Türkiye'nin Afrika ile her ne kadar Osmanlı, sanatsal ve Türkiye'yi temsil eden kurulumları olan Yunus Emre Enstitüsü'nün faaliyetleri geliyor. Dördüncü olarak, Türkiye'nin Afrika kıtasındaki insani yardımları dikkat çekiyor. Türkiye, Afrika'da gerçekleştirdiği kalkınma ve insani yardımlar vasıtasıyla kıtadaki etkinliği giderek artırıyor. Türkiye geçtiğimiz on yıl içinde Afrika'ya yönelik insani yardım miktarını arttırdı ve bu alanda yeni metodlar geliştirdi. Türkiye'nin insani yardım diplomasisi, gelişmekte olan ülkelere bağlı bir devlet olarak çok sayıda kalbi ve zihni kazanıma için yumaşık bir güç aracı olarak karşımıza çıkıyor.

2017'de yayımlanan Küresel İnsani Yardım Raporu, Türkiye'nin gayri safi milli geliriine göre dünyanın en cömert ülkesi olduğunu açıkladı. Ankara bunu gerçekleştirmek için, gayri safi milli gelirin (%GSMİ) %0,25'ini ayırdı ve bir önceki yılda dünya genelinde gerçekleştirilen toplam 22,3 milyar dolarlık insani yardım başta birinden fazlasını tek başına karşıladı. Sahra Altı Afrika'da Türkiye'nin bu cömertliğinden en çok istifade eden ülkelerden biri de kalkınmaz savaşa yatkın Afrika

başkanı Recep Tayyip Erdoğan, kalbine öylece, alkoleli, insani yardım örgütleri ve ticaret temsilcileri ile birlikte açılı ve halkın sıkıntılarını hafifletmeye yardımcı olmak amacıyla Somali'nin Mogadishu'ya ziyareti etti. Erdoğan, son 20 yılda Somali'yi ziyaret eden ilk devlet başkanıydı. O zamandan bugüne kadar Türkiye Somali'ye ne kadar her konuda yardım elini uzadı ve devletin yeniden inşa sürecine katkıda bulundu. Ankara, en büyük büyükelçi binası Somali'de açtı. Askeri alanda ise Türkiye'nin yardımlarındaki ikinci askeri misyonu Mogadishu'ya itiraz edildi. Halihazırda faal olan bu tesisin sonraki açılımları yakın zamanda Erdoğan tarafından yapılması bekleniyor. Somali Ordusu'nun eğitim veren askeri üs, Somali güçlerinin ülkeye girenliliği sağlanmasına yardımcı oluyor ve aynı zamanda birleşmiş milletlere ve uluslararası kuruluşlara katkıda bulunuyor.

STRATEJİK ORTAK VE ÖNEMLİ AKTÖR

Türkiye'nin Afrika'ya olan ilgisi hem Türkiye hem de Afrika için kazanımları olan bir süreç. Bir taraftan, Türkiye'nin Somali'deki faaliyetleri ülkenin adeta küllelerinden yeniden doğması yolunda büyük bir katkı sağlıyor. Öte yandan, Cumhurbaşkanı Erdoğan "Somali, Afrika'daki kardeşlerimizle kurmak istediğimiz ilişkilerin simgesi haline geldi" ifadesi ise Afrika'nın Türkiye için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Diğer taraftan Afrika'nın, doğal kaynakları, genç ve dinamik nüfusu ve girişimci ruhu kıtanın makus talihini değiştirme potansiyeline sahip.

Türkiye, Afrika ile her ne kadar Osmanlı döneminden kalan tarihsel ve kültürel ilişkileri sahip olsa da bugünkü gelişmelerin temeli 1990'lı yıllarda atıldı ve AK Parti'nin Türkiye'de iktidara gelmesiyle 2000'dü yıllarda başlatılan istikrarlı büyük bir ivme kazanmaya başladı. Bu nedenle Türkiye, Afrika Birliği'ne stratejik ortak ve önemli bir aktör olarak gözetimi statüsüne kazandı. Türkiye, Afrika Kalkınma Bankası'na bölge dışından bir üye olmaya kararlı üye oldu ve ayrıca Türkiye-Afrika iş ve ekonomik zirvesi düzenlendi. İlk olarak, 2008 yılında İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Afrika Ekonomik Zirvesi, ikinci olarak, 2014'te Malabo'da (Ekvator Ginesi) düzenlenen Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi ve üçüncü olarak, 2017 yılında Antalya'da yapılan 1. Türkiye-Afrika Ticaret Bakanlar Toplantısı ve Tansimlik Forumu.

Özetle, Ankara ile Afrika ülkeleri arasında ikili anlaşmaların ve askeri işbirliklerinin Afrika-Türkiye ilişkilerine katkı sağladığı, Türkiye'nin Afrika açılım politikasının etkili ve verimli olduğu, Afrika ile Türkiye arasındaki ikili ilişkilerin yeni dönemini yoluma açtığı söylenebilir.

• Twitter'da Afidone'nin takip edilebilir: @A_dobir

İŞ dünyasında 'eş başkanlık' formülü

İşadamı derneklerinin başkanları artan iş temposu nedeniyle 'eş başkanlık' yöntemini geliştirdi. Başkanlar, katılmadıkları etkinliklere yardımcılarını, hatta profesyonelleri gönderiyor

Türkiye'nin artan yurtiçi ve yurtdışı ekonomik ilişkilerine stil toplu örgütlerinin başkanları yetiştirmeyince ortaya adı konulmamış bir 'eş başkanlık' sistemi çıktı. İşadamı dernekleri ve çatı örgütleri gibi en hareketli birimlerin yöneticileri aynı anda birkaç yerde olamayacağı için toplantılara kendileriyle aynı yetkiyle donattıkları üyelerini göndermeye başladı.

Bu durum demoklerde başkan yardımcılarını tarafından çözülsün de yarı kamu statüsüne olan yerlerdeki başkanlar, kendilerine yetki olarak denk yeni statülerin getirilmesi gerektiğini söylüyor. Yurtdışında bir ayda 4 ayrı toplantı yapılırken buraya gitmesi gereken başkanların, hem fiziki olarak hem de beden bu durumu kaldırmaya zor görünüyor. İşadamı örgütlerinin

İBRAHİM ACAR

başkanları da sorunu çözmek için yönetim kurulu üyelerini, başkan yardımcılarını ya da profesyonelleri bile gönderdiklerini belirtiyorlar. **Diğer Ekonomik İlişkiler Kurulu**'nun

YENİ BAŞKAN **Nail Olpak**'ın da benzer sisteme geçmeye hazırlandığı öğrenildi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mehmet Büyükekçi, bu tempunun en çok ihracatçı birliklerinde yaşandığını ve bu nedenle bu tür önlemlerin sık sık alındığını söyledi. Büyükekçi, "Hatta bazı zamanlar, profesyoneller devreye giriyor" dedi.

MÜSİAD Başkanı Abdurrahman Kaan ise bu çözümün yarı kamu statüsündeki kurumlarda uygulanmadığını söyledi. Kaan, MÜSİAD'ın da bu yöntemi uyguladığını belirtti.

BAŞKANLAR ŞİRKETLERİ UNUTTU

HAZIRGIYIM ve Konfederasyon İhracatçıları Birliği (KİİBİ) Başkanı Hikmet Tanrıverdi, artan tempo nedeniyle başkan olan kişinin kendi şirketiyle ilgilenmesinin olanaksız olduğunu bu nedenle, katılmanın gerekli olduğu yerlere başkan yardımcılarını ya da yönetim kurulu üyelerini göndermeye başladıklarını söyledi. Tanrıverdi, "Bir araştırma yapılırsa, sivil toplum örgütlerinin başkanlarının kendi şirketlerinde sıkıntı yaşadıkları görülür. Başkanlar, şirketleriyle ilgilenemediği için tempo ister istemez düşüyor" dedi.

Türkiye Sermayelik Federasyonu Başkanı Erdem Cenesiz de, "Bir ayda 4 fuar olabiliyor. Bunlara başkanların gitmesi zor. Bu nedenle aynı yetkiyle donanmış yardımcılar gönderiyor" diye konuştu.

İŞ DÜNYASININ BREZİLYA SEFERİ

PARA
HAFTALIK
DERGİ
ULUSAL

Tarih: 22.10.2017
Sayfa: 6
Tiraj: 18887
StxCm: 55

1/1

İŞ DÜNYASININ BREZİLYA SEFERİ

Türk iş dünyası, ihracat yapmadığı ülke bırakmadı. Az ya da çok bütün ülkelere ihracat gerçekleştiriyoruz. Malum, sınır bölgelerimiz hareketli. Haliyle ihracatçılar, Türk işadamları yeni pazar arayışında. Brezilya da bu pazarlardan biri.

Son dönemlerde Brezilyalı şirketlerin Türkiye'deki yatırımları malum. Anadolu Grubu, Brezilyalı Cutrale ve Özgörkey Holding'in ortak olduğu Anadolu Etap

Türkiye'nin önde gelen meyve suyu ve taze meyve firmalarından birisi. Cutrale Ailesi 350 milyon dolarlık bu yatırımın Brezilyalı ortağı konumunda. Ayrıca yakın geçmişte Brezilya merkezli BBRF ve Qatar Investment Authority ile birlikte Barvit'i 915 milyon TL bedel ile satın alarak Türkiye pazarına girdiler. Yine Brezilya merkezli Votorantim Cimentos Sivas'taki yeni çimento fabrikasına 140 milyon euro yatırım gerçekleştirdi. Brezilyalı yatırımcılar Türkiye'de yatırım yaparken Türk işadamları durur mu...

DEİK (Değer Ekonomik İşgiler Kurulu) bünyesinde yer alan Türkiye-Brezilya İş Konseyi de Türk firmaları Brezilya'ya götürmeye karar vermiş. Brezilya'daki iç sorunlar nedeniyle birçok kamu yatırımı yanım kalmış.

Demir Şarman

Bu projeleri Çinli firmalar tamamlamaya başlamış. Bu noktada Türk müteahhit firmalarına büyük fırsatlar olduğunu gören Türkiye-Brezilya İş Konseyi kasım ayı başında bir işadamları heyetini Brezilya'ya götürüyormuş. Burada Sao Paulo Eyaleti Sanayiciler Federasyonu ve Brezilya-Türkiye İş Konseyi ortak toplantısı gerçekleştirilecekti.

Toplantıda ülkenin önde gelen kamu ve özel kurum ve kuruluş temsilcileri, nitelikli şirketlerin patronları olacakmış.

Konsey Başkanı Demir Şarman heyete başkanlık ediyor. Şarman'ın verdiği bilgiye göre, Brezilya'da özellikle turizm, inşaat ve yapı malzemeleri, elektrik, elektronik, otomotiv, mobilya, beyaz eşya, tekstil, tarım kozmetik, gıda, dizi ve film sektörlerinde ciddi fırsatlar varmış. Brezilya'da halihazırda altyapı ve inşaat sektöründe 200

milyar dolarlık fırsat olduğu söylentileri var. Türk müteahhitlerin dünyadaki başarısı ortada. Hep yakın coğrafyada iş yapacak değiller ya. Neden Brezilya'da olmasın...

ZIRAAT SET TO ACQUIRE UZBEKS' UTBANK

HÜRRİYET DAILY NEWS Tarih: 25.10.2017

HAFTADA 6 GÜN Sayfa: 11

GAZETE Tiraj: 6087

ULUSAL StxCm: 56

1/1

Ziraat set to acquire Uzbeks' UTBANK

ANKARA - Anadolu Agency

Turkish state lender Ziraat Bank, a partner in Uzbekistan's first foreign bank, UTBANK, aims to grow its investments in the country by purchasing the remaining shares and rebranding the bank, Ziraat Bank said on Oct. 24.

Half of UTBANK's shares belong to the Ziraat Finance Group and the other 50 percent belongs to Agrobank, which serves the agricultural sector in Uzbekistan. İker Met, the head of Ziraat Bank's Enterprise Architecture Group, told Anadolu Agency. Since its establishment, UTBANK has contributed to the development of foreign trade and production between the two countries, he said.

A preliminary agreement was signed for Ziraat Bank to buy UTBANK's shares now held by Agrobank, Met said.

"After the agreement, we are working to complete the share transfer in a short order and plan to get into Uzbekistan in 2018 under the brand 'Ziraat Bank-Uzbekistan,'" he added.

"Factors such as Uzbekistan's membership in the Shanghai Cooperation Organization, the ease of exports among the Commonwealth of Independent States, the incentives to producers in the country, and the rich agricultural and underground resources show the importance of Uzbekistan, which is already a significant part of the Silk Road," he said.

Direct investments in Uzbekistan from Turkey have reached nearly \$1 billion, Met noted.

Economic relations between Uzbekistan and Turkey will be at a level that meet expec-

A branch of Uzbekistan's UTBANK is seen in this file photo.

tations with the efforts of both countries, said Hayri Kartopu, the Turkish co-chair of the Foreign Economic Relations Board (DEREK) Turkey-Uzbekistan Business Council. Kartopu said the existing bilateral trade volume falls short of the potential between the two countries.

"In order to increase bilateral trade and investment with respect to mutual interests, it is important to facilitate the issuing of visas and work permits, boost the number of flights, tackle road transport problems, develop banking legislation, and make free and preferential trade agreements," he said.

ÖN MUTABAKAT SAĞLANDI

Ziraat Bankası, Özbekistanlı UTBANK'ın tamamını alacak

Ziraat Bankası, ortağı olduğu, Özbekistan'ın ilkyabancı sermayeli bankası UTBANK'ın hisselerinin tamamını alarak ülkedeki yatırımlarını büyütmeyi hedefliyor.

Ziraat Bankası Kurumsal Mimarî Grup Başkanı İlker Met, "UTBANK'ın Agrobank'a ait yüzde 50 hissenin de Ziraat Bankası tarafından satın alınması ve böylece Özbekistan'da yüzde 100 Ziraat Bankası sermayesiyle hizmet vermesine yönelik bir süreç yürütülen görüşmelerde ön mutabakat sağlandı" diyerek bilgi verdi. Met, "Söz konusu mutabakat sonrası hisse devirlerinin kısa sürede tamamlanması için süratli bir şekilde çalışıyor ve 2018 yılına Özbekistan'a, 'Ziraat Bank-Özbekistan' markasıyla girmeyi planlıyoruz" dedi. Met, bankanın Özbekistan'daki varlığıyla Orta Asya'da faaliyet gösteren bankalarıyla arasındaki sinerjiyi de kuvvetlendirmeyi hedeflediklerini vurguladı.

ZİRAAT'E STEVIE'DEN 5 ÖDÜL

Bu yıl 14.'ü düzenlenen iş ödülleri programı olan Stevie Awards'da Ziraat Bankası "Yılın Kurumsal İletişim Departmanı" kategorisinde gümüş, Ziraat Türkiye Kupası sponsorluğu ile "Yılın Sponsorluk Kampanyası", 153. yıl televizyon reklam filmi ile "Halkla İlişkiler-Video", 2016 yılı faaliyet raporu ile "En İyi Faaliyet Raporu" ve kurum içi vizyon toplantıları ile "En İyi İş Motivasyon Etkinliği" kategorilerinde birer bronz ödülün sahibi oldu. Ödül törenine Ziraat Bankası'nı temsilen katılan Bankacılık Operasyonları ve İle-

tişim Genel Müdür Yardımcısı Ali Kırbay "Ziraat gibi bir markayı konumlandırmak öznel ve öngörülü projeler gerektiriyor. 15. asrı aşan geçmişe sahip bir bankanın sektörün hemen her alanında lider olarak sürdürdüğü başarıları, bu tür uluslararası saygın değerlendirmelerle de taçlanıyor. Dünyanın 95 noktasında faaliyet gösteren Ziraat Bankası artık global bir marka. Böyle

global nitelikli bir organizasyondan beş ödüle birlikte dönmek bu nedenle hepimiz için ayrıca gurur verici. Ziraat Bankası olarak her zaman müşteri merkezli çözümler üretmeye ve müşterilerimize daha fazlasını sunmaya devam edeceğiz" dedi.

Ümit verici adımlar atılıyor

Özbekistan ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin, her iki ülkenin gayretleriyle, beklentileri karşılayacak düzeye geleceğini öngördüklerini söyleyen, **Day Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** Türkiye-Özbekistan İş Konseyi Başkanı Hayri Kartopu da "İkili görüşmelerimizde

banka yetkilileri, firmalarımızın Türkiye'deki kredi limitlerini Özbekistan'da kullanacaklarını belirtti. Bu durum firmalarımızın ve özellikle müteahhitemizimizin teminat mektubu konusundaki ihtiyaçlarını hızlı bir şekilde çözme avantajı sağlayacaktır. Yakın zamanda Özbekistan hükümeti tarafından eko-

nomik alanda yapılan icraatlar arasında döviz piyasasının serbest bırakılması, tarım, hayvancılık ve gıda üretimi alanında vergi indirimleri, ihracat ve ithalat sisteminde sadeleştirme- lere gidilmesi gibi atılmış önemli adımlar gelecek açıdan ümit vericidir" değerlendirmesinde bulundu.

STATE LENDER ZIRAAT PLANS TO BUY UZBEK UTBANK

DAILY SABAH
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 25.10.2017
Sayfa: 4
Tiraj: 8376
StxCm: 48

1/1

State lender Ziraat plans to buy Uzbek UTBANK

» ZIRAAT Bank is aiming to grow its investments in Uzbekistan by acquiring the full share of UTBANK, the country's first foreign bank. UTBANK was established with the highest banking license and it began operating in the first days of Uzbekistan's independence.

Ilker Met, the head of the Enterprise Architecture Group at Ziraat Bank, said that 50 percent of UTBANK's shares belong to the Ziraat Finance Group and the remaining 50 percent are with Uzbekistan's agricultural service provider Agrobank.

"A preliminary agreement has been reached in detailed talks held regarding the purchase of Agrobank's 50 percent stake in UTBANK by Ziraat Bank; thus providing service in Uzbekistan with 100 percent Ziraat Bank capital," Met said. "Following the agreement, we are working on completing the transfer of shares in a short period of time and will enter Uzbekistan in 2018 under the brand 'Ziraat Bank-Uzbekistan.'"

He also noted that UTBANK has contributed to the development of foreign trade and production between the two countries since its establishment. He pointed out that Turkey's foreign direct investment (FDI) in Uzbekistan stands at about \$1 billion and they expect these investments to increase further in the future.

Met said that they want to strengthen the synergy between Ziraat Bank and its banks operating in Central Asia, and its presence in Uzbekistan. He added that the bank aims to facilitate bilateral trade between countries by acting according to the philosophy of Ziraat Finance Group.

Meanwhile, Hayri Kartopu, the president of the Foreign Economic Relations Board's (DEREK) Turkey-Uzbekistan Business Council, stated that Ziraat Bank's 100-percent stake in UTBANK will be a great convenience in terms of the banking transactions made by firms that operate or are planning to operate in Uzbekistan.

Kartopu said that during bilateral talks, bank officials stated that Turkish firms will use credit limits in Turkey in Uzbekistan. This will provide the advantage of solving the needs of Turkish firms quickly, especially the needs of contractors regarding the guarantee letter. He added that recent steps taken by the Uzbek government regarding economic territory, including the liberalization of the foreign exchange market, tax reductions in agriculture, livestock and food production, and simplifications in the export and import system, are promising for the future. **ANKARA / AA**

20 yıl sonra 26 anlaşmalı ziyaret

ÜZBEKİSTAN Cumhurbaşkanı Şerkat Mirziyoyev, 20 yıl önce aynı Türkiye'yi Cumhurbaşkanı sevdiğinde ziyaret eden ilk Özbek lider oldu. Baş başa ve beylerler anası girişimlerin arasında iki ülke arasında ticaret, ulaştırma, yatırım ve eğitim alanlarında 22 anlaşma imzalandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, ortak basın toplantısında iki ülke arasında 2016'da 1.2 milyar dolar civarında olduğu anlaşmaların, "Hindistan bu yılın ilk 6 ayında 900 milyar doları aşık. İspanya bu rakamları kasım ayında yukarıya çıkerecektir. Bu noktada Türkiye de iyileşmelerinde de katkıları girişimci, kapasitelerinde büyümüşler" dedi. İnan kayıtları ortak bilgilere göre 2017 yılında 100 milyar doları aşık. İspanya bu rakamları kasım ayında yukarıya çıkerecektir. Bu noktada Türkiye de iyileşmelerinde de katkıları girişimci, kapasitelerinde büyümüşler" dedi.

Emine Erdoğan Mirziyoyev'in emine Erdoğan, Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in emine Erdoğan ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde bir araya geldi. Başbakanın ardından Twitter hesabından bir fotoğrafla paylaştı Emine Erdoğan, "Halkımızın Külliye ile ayrılmaz bir parçasıdır" dedi.

EMİNE ERDOĞAN MİRZİYOYEV'İN ESİYLE KÜLLİYE'DE GÖRÜŞTÜ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın emine Erdoğan, Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in emine Erdoğan ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde bir araya geldi. Başbakanın ardından Twitter hesabından bir fotoğrafla paylaştı Emine Erdoğan, "Halkımızın Külliye ile ayrılmaz bir parçasıdır" dedi.

ERDOĞAN İBADI'YI KABUL ETTİ

PKK'YA KARŞI ORTAK MÜCADELE

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Türkiye olarak Irak'ın toprak bütünlüğünden yanayız. Ortamı fırsat bilip bölgede yapılanmaya giren terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Irak Başbakanı Haydar İbadi'yi Külliye'de kabul etti. Yürümüş anası baş başa girişimlerin arasında iki ülke arasında ticaret, ulaştırma, yatırım ve eğitim alanlarında 22 anlaşma imzalandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, ortak basın toplantısında iki ülke arasında 2016'da 1.2 milyar dolar civarında olduğu anlaşmaların, "Hindistan bu yılın ilk 6 ayında 900 milyar doları aşık. İspanya bu rakamları kasım ayında yukarıya çıkerecektir. Bu noktada Türkiye de iyileşmelerinde de katkıları girişimci, kapasitelerinde büyümüşler" dedi. İnan kayıtları ortak bilgilere göre 2017 yılında 100 milyar doları aşık. İspanya bu rakamları kasım ayında yukarıya çıkerecektir. Bu noktada Türkiye de iyileşmelerinde de katkıları girişimci, kapasitelerinde büyümüşler" dedi.

ERAK Başbakanı Haydar İbadi, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Ankara'da kabul etti. İki lider, bir araya gelerek PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız. Erdoğan, İbadi'ye Irak'taki terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız. Erdoğan, İbadi'ye Irak'taki terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız. Erdoğan, İbadi'ye Irak'taki terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız.

Projemiz bölgede istikrarın sağlanması

ERAK Başbakanı Haydar İbadi, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Ankara'da kabul etti. İki lider, bir araya gelerek PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız. Erdoğan, İbadi'ye Irak'taki terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız. Erdoğan, İbadi'ye Irak'taki terör örgütü PKK'nın Irak'taki varlığına karşı ortak mücadeleye varız.

■ Irak Merkezi Yürütme Konseyi Başkanı...
■ Irak Merkezi Yürütme Konseyi Başkanı...

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2016 yılında Cumhurbaşkanı İsmail İnönü ile Ankara'da görüşüyor. Erdoğan, İnönü ile 20 yıl sonra Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nde görüşüyor. Erdoğan, İnönü ile görüşme sırasında İnönü'ye 'Bizler her türlü dayanışma içerisinde ortak mücadeleyi sürdürebilmeye Türkiye olarak varız' dedi. İnönü de 'İşbirliğini önemsiyoruz' karşılığını verdi

Özbekistan'la 20 yıl sonra 22 anlaşma

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, dün Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Özbekistan Cumhurbaşkanı Savkat Mirziyoyev'i Ankara'da karşıladı. Baş başa ve heyetler arası görüşmelerin ardından iki ülke arasında havacılık, ulaştırma, yatırım alanı geliştirilmesi, diplomasi, eğitim, sağlık, kültür, ticaret, bankacılık 22 anlaşma imzalandı. İkili ortak açıklamalarında Erdoğan, Mirziyoyev'in ziyaretinin 20 yıl sonra Cumhurbaşkanı düzeyinde ilk ziyaret olduğunu belirtirken, "Bizim için son derece önemli ve önemlidir" dedi.

Vize müjdesi
İki ülke arasındaki ticaret hacminin 2016 yılında 1,2 milyar dolar civarında olduğunu hatırlatan Erdoğan, "Ham-dolsun artık. İnanılır bu rakamları yukarılara çekeceğiz. Bu noktada bizlerde de işbirliğimizi ila kararlılığı görüyoruz" dedi. Erdoğan, "İram (Baqin) ile İstanbul'da 4 anlaşma imzalanarak ticarette 26 anlaşmaya çok çok önemli bir katkı sağlanmıştır" dedi. Erdoğan'ın Özbekistan'daki daveti eden Mirziyoyev ise, "20 yıllık arada bizlerimizi ne kadar özdeşleştirmiş görüşmelerden anlaşılıyor" dedi. Mirziyoyev, başta Türk-Özbek İş Forumu'nda 3,5 milyar dolarlık 35 projenin gerçekleştirilmesi için anlaşmaların imzalanacağına açıkladı. Kardeş ülkeler arasında vize konularının olmaması gerektiğini vur-

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, Mirziyoyev'i ve Özbekistan Başbakanı ve bir heyetle birlikte, Tayyip Erdoğan'ın konuşması ile fotoğrafları paylaşan Emine Erdoğan "Türkiye'yi temsil eden Özbekistan Cumhurbaşkanı Savkat Mirziyoyev'in eşi senin Zinat Mirziyoyeva'yı Külliye'de karşıladık senin duyulan" (Tayyip'in kızı) dedi. Erdoğan, "Türkiye'yi temsil eden Özbekistan Cumhurbaşkanı Savkat Mirziyoyev, Türk vatandaşlarına çok geniş vizelerin 3 gün içinde verileceğini açıkladı. Mirziyoyev, iki ülke ticaretine katkı yapması amacıyla iki ülkeden tanınmış yapacak Türk ve Özbek gazetecilere (Gazeteler) ziyaret anında sağlanmasını kabul etti. Mirziyoyev ve Erdoğan'ın ziyareti ile Türkiye Özbekistan Hayatının yöneticileri, bu konuda çalışma yapacaklarını ve gazetecileri ücretsiz göndereceklerini söyledi. Mirziyoyev, "Biz Türkiye Cumhuriyeti'ni uluslararası platformlarda yüksek itibara sahip ülke olarak kabul ediyoruz" dedi.

ERDOĞAN VE İBADİ KUZEY IRAK VE PKK'YI KONUŞTU

Dayanışma içinde mücadelele teklifi

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2 saat 5 dakika süren kabulü sırasında Irak Başbakanı İbadi'ye "Bizler her türlü dayanışma içerisinde ortak mücadeleyi sürdürebilmeye Türkiye olarak varız" dedi. İbadi de "İşbirliğini önemsiyoruz" karşılığını verdi

'Ortak çıkarlar için ilişkileri güçlendirmeliyiz'

İbadi ise görüşmelerin Irak'ın terörle mücadelede (savaşı) sağlanacak ve her iki örgütüne karşı mücadele etmek olduğunu belirterek, "Maalesef Irak toplumunun diğer bölgelerden farklı olarak Irak'ta referandum yapıldı ve buna karşı da mücadelemizi yürüttük. Maalesef bizim de referandumda topraklarımızı parçalamak ve işgal edilerek bu parçalanması gerçekleştirilmek isteniyor" dedi. Bölgede istikrarın sağlanması konusunda büyük sorumlulukların olduğunu belirten İbadi, "Az önce de konuştuğumuz bir projemiz var. Bu proje bölgede istikrarı sağlayacak adımların alınması. Tabii ortak çıkarlar bağlamında değil ilişkileri güçlü bir şekilde devam ettirmeniz önemsiyoruz. Her bir ülkenin iç sorunları şahsi çıkarlar bağlamında mücadele edilmesi değil kabul ettiriyoruz" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, dün Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Irak Başbakanı Haydar İbadi ile bir araya geldi. Görüşmede Kuveyt Irak'ta yapılan ve Barzani yönetiminin önceki akşam sonuçlarını aktırdığı görüşmeler ve terörel mücadele konuları ele alındı. Erdoğan, dün Türkiye'ye gelen Irak Başbakanı İbadi'yi kabul etti. İkili bir saat baş başa ve heyetler arası görüşmeler yaklaşık 2,5 saat sürdü. Heyetler arası görüşmeye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Kalkınma Bakanı Nihat Zeynep Erdoğdu ve Tarihî Kaynaklar Bakanı İsmail Altınışık, Çimen ve Sağlık Bakanı Vural Ermiş, MİT Müdürü Hakan Fidan, Cumhurbaşkanlığı Sıcağına İbrahim Kalın katıldı. Ortak açıklamada Erdoğan, günün aydınlatıcıları şöyle konuştu:

TAYYİPİZ DEĞİŞİMDE: Bölgenindeki hassasiyetler hepimizin malumudur. Heyetler arası görüşmelerimiz sırasında ele aldık. Gerçek siyasi noktasında, gerçek askeri noktasında, ekonomik, ticari, kültürel noktasında bundan sonraki süreçte ne gibi adımlar atabiliriz bunları değerlendirirdik. Özellikle son dönemde Irak Kürdistan Bölgesel Yürütme'nin alınması özgürlüğüne meşru referandum kararına yönelik tahmini sonuçları konusunda da görüşmelerimizde ortak kararlar aldık. Her şey bir mutabakat içinde yürüyecektir. Merkezi yönetim emredebilir olarak bu adımlar atılacaktır.

PETROL BÖLGE HATTININ ÇALIŞMASINA DESTEK: Petrol bono hatlarının da çalıştırılması noktasında her türlü desteği vermeye hazırız. Kara noktasındaki kapıları ilgili olarak da görüşmelerimizde ortak kararlar aldık. Her şey bir mutabakat içinde yürüyecektir. Merkezi yönetim emredebilir olarak bu adımlar atılacaktır.

Tatar liderler için Erdoğan'a teşekkür

Ünvanına Devlet Başkanı Petrol Potansiyeli, Kırmızı Lütfü'nün olan iki Tatar lideri Türkiye'ye gönderilmesinde katkılarından dolayı Cumhurbaşkanı Erdoğan'a teşekkür etti. Kırmızı Milli Meclis Başkanı Yandırcıdan Akhen Çiygöz ve Hızo Umurov, dün sabah Akmerkez'de bulunan Rusya'nın Anapa şehrine gönderildi. Çiygöz ve Umurov daha sonra Ankara'ya gönderildi. Ukrayna Devlet Başkanı'ndan yapılan açıklamada "Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katırcımanlarımızın devlet başkanına katkılarını dolayı teşekkür ederim" ifadeleri kullanıldı.

ANKARA Milliyet

Özbekistan ile 22 imza

CUMHURBAŞKANI Tayyip Erdoğan ile 20 yıl aradan sonra Türkiye'yi Cumhurbaşkanı düzeyinde ilk ziyareti gerçekleştiren Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirzoyoyev arasındaki görüşmede iki ülke arasında 22 anlaşma imzalandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, basın toplantısındaki konuşmasında "Özbekistan, dünyanın en büyük yedinci doğalgaz, dördüncü uranyum, altıncı pamuk üreticisi ve ikinci büyük pamuk ihracatçısı konumundadır. Buna rağmen ekonomik ve ticari ilişkilerimizin arzu ettiğimiz seviyede olmadığını görüyoruz. İkili ticaret hacmimiz 2016'da 1.2 milyar dolar civarındaydı. Bu yılın ilk 8 ayında 900 milyon doları aştık. İnşallah bu rakamları kısa zamanda yukarılara

çekeceğiz. Kayak turizmine yönelik olarak dev bir projeyi bir Türk müteahhitle hayata geçireceğiz. THY, inşallah 16 Mart'tan itibaren İstanbul'dan Semerkant'a tarifeli seferlerini başlatacak" dedi.

Mirziyoyev ise bugün İstanbul'da düzenlenecek Türk-Özbek **İŞ Forumu**'nda 3.5 milyar dolarlık 35 projenin gerçekleştirilmesine ilişkin anlaşmaların imzalanacağını açıkladı. Kardeş ve dost ülkeler arasında vize konularının olmaması gerektiğini vurgulayan Mirziyoyev, Türk işadamlarına çok girişli vizele-
rin 3 gün içinde verileceğini kaydetti. ■ Erdinç ÇELİKKAN / ANKARA

MANİSALI TİRSAN AVRUPA DA PARÇA FABRİKASI KURUYOR

YENİ AKİT
GÜNLÜK
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 27.10.2017
Sayfa: 6
Tiraj: 51299
StxCm: 23

1/1

Otomotiv yan sanayisinde kritik parçalar arasında gösterilen kardan milinde 1 milyon araçlık parça kapasitesiyle faaliyet gösteren Tirsan, Avrupa'da fabrika kurmaya hazırlanıyor.

Kütahya'nın Simav ilçesinde tamircilik yapan İsmail Tiryaki tarafından 1957 yılında kurulan, yedek parça ticareti sonrası 1970'lerde İzmir'de şaft üretimine başlayan Tiryakiler Grubu, yeni nesil hafif ticari araç parçaları için Avrupa'da yatırım planlıyor.

Arkadan itişli araçlarda vites kutusundan aldığı hareketi diferansiyelle ileten ve şaft olarak da bilinen kardan milinde önde gelen markalar için halen Manisa OSB'deki 2 fabrikada üretim yapan Tiryakiler Grubu'na bağlı Tirsan firması, aynı bölgede bulunduğu üçüncü tesisini de gelecek yıl devreye alacak.

'KAMAZ İLE ŞAFT ÜRETİMİ'

Tiryakiler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Melih Tiryaki, Avrupa'da otomotiv sektöründeki hareketliliğe bağlı olarak Türkiye'deki yan sanayi firmalarının kapasite, yatırım ve istihdam rakamlarını artırmaya devam ettiğini söyledi.

Yaptıkları yatırımlarla global otomotiv pazarında kardan mili konusunda önemli oyuncuları arasına girmeyi başardıklarını anlatan Tiryaki, 2012 yılında Tataristan'da üretime başlayan Tirsan Rusya'nın bu pazardaki payını hızla artırdığını, son olarak İzmir'de düzenlenen Türk-Rus İş Forumu'nda Rus kamyon üreticisi Kamaz ile ortaklık yapmak üzere iyi niyet anlaşması imzaladıklarını belirtti ve "Şimdi Kamaz ile ortak şaft üretimi için yıl sonuna kadar ortaklık anlaşmasını imzalayacağız" dedi.

Tiryaki, Manisa'daki üçüncü tesisi de gelecek yıl devreye alacaklarını, hemen ardından Avrupa'da da üretim için tesis kuracaklarını ifade etti.

ÖZBEKİSTAN'DAN YATIRIM DAVETİ

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 27.10.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26055

StxCm: 196

1/2

ORTA ASYA'DA YATIRIMA EN ELVERİŞLİ ÜLKE

Özbekistan'dan yatırım daveti

Türkiye ve Özbekistan heyetleri, yeni işbirlikleri için 21 anlaşmaya imza attı. **DEİK** tarafından düzenlenen Türkiye-Özbekistan **İş Forumu**'nda konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybek-

ci, Özbekistan'ın Orta Asya'da yatırım açısından en elverişli ülke olduğunu belirterek, iş dünyasına "Gelin, Özbekistan'ı yeniden inşa edelim" çağrısı yaptı. Özbekistan Başbakan Yardım-

cısı Cemşid Kuçkarov da "Türk işadamlarını öncelikle, tekstil, inşaat malzemeleri ve tarım ürünleri işleme sanayisinde görmek istiyoruz" açıklamasında bulundu. **İMAM GÜNEŞ/17**

'Gelin Özbekistan'ı yeniden inşa edelim'

Son 1.5 ayda üçüncü kez biraraya gelen Türkiye ve Özbekistan heyeti, imzalanan 21 anlaşma ile işbirliği ve yatırım planlarının temelini attı. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Özbekistan'ın Orta Asya'da yatırım açısından en elverişli ülke olduğunu belirterek, iş dünyasına "Gelin, Özbekistan'ı yeniden inşa edelim" çağrısını yaptı.

İMAMGÖNEŞ-İSTANBUL

Türkiye ve Özbekistan, yatırım ve işbirliği konusunda adanlarını hızlandırdı. İki ülkenin heyeti, son 1.5 ayda 3. kez biraraya gelerek karşılıklı ticaretle ilgili gelecek dönem planlarını iş forumlarında paylaştı. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Özbekistan'ın Türkiye gibi kalkınabileceğini belirterek, "Gelin, Özbekistan'ı yeniden inşa edelim" dedi.

Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK) düzenlediği Türkiye-Özbekistan İş Forumu'nun açılışında konuşan Zeybekci, Özbekistan ile Türkiye'nin ilişkilerinin üzerine titrediklerini söyledi. İki

İLK GELENE DAHA FAZLA TEŞVİK VERİLECEK

Türkiye'yi rol model aldıklarını aktaran Özbekistan Başbakan Yardımcısı Cemşid Kuçkarov, "Türkiye bizim için iyi bir örnek teşkil ediyor. İş yapma konusunda Türkiye'den pek çok tecrübe edinebileceğimize inanıyoruz" dedi.

Kuçkarov, önceki gün, vize sisteminin basitleştirilmesini konuştuğuna belirterek, şu sözleri sarfetti: "Artık 3 günde verilecek bu vizeler. Bu sadece bir başlangıç, daha da iyi gelmelerin yapılacaktır. İlk gelen paketler daha fazla devlet

desteği alacak. Bu bir kuraldır. Ben sizi ilk olarak davet ediyorum. Türk iş adamlarını öncelikle, tekstil, inşaat malzemeleri ve tarım ürünleri işleme sanayisinde görmek istiyoruz. İş birliği yapılacak diğer bazı alanlar da half sanayi ve elektrikli ev aletleri üretimi" diye konuştu.

'2019 sonunda Türkiye'den 500 bin turist bekliyoruz'

Özbekistan Hava Yolları'nın 31 Ekim'de Semekant-İstanbul seferlerine başlayacağı

aktaran Kuçkarov, THY'nin de gelecek yıl bu sevelere başlayacağını anımsattı. Kuçkarov, haftada iki sefer yapmayı düşündüklerini ancak THY yetkililerin kendilerine bu sayıya üçe çıkarılmasını rica ettilerini kaydederken, hemen kabul ettiklerini dile getirdi. Kuçkarov, "2019 sonunda iki ülke arasında haftada en az 100 seferin gerçekleştirileceğine inanıyoruz. Çünkü Türkiye'den yıllık 500 bin turist gelmesini öngörüyoruz" şeklinde konuştu.

teklifi edeceğim" diye konuştu.

Tercihli ticaret başlayacak

Özbekistan'ın konvertibiliteyi kabul ettiğini anımsatan Bakan Zeybekci, Özbek parasının serbest bırakıldığını, şimdi daha liberal ekonomiye doğru gideceklerini bildiklerini kaydetti. Zeybekci, önceki gün Ankara'da 21 anlaşmanın imzalandığını hatırlatarak, sözlerine şöyle devam etti: "Tercihli ticaret anlaşmaları görüşmelerine hızlı bir şekilde devam ediyoruz. Bunun

çerçevesinde anlaşmaların imzalandık. Ziraat Bankası, şu ana kadar yüzde 50 hissesine sahip olduğu Özbekistan'daki bankanın diğer hisselerini de satın alarak tam anlamıyla bütün bankacılık faaliyetlerini yapabilecek hale geldi. Eximbank'ı şimdi Özbekistan'da da harekete geçiriyoruz. Bununla ilgili anlaşmayı imzaladık. Özbekistan ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerde önemli rol üstlenecek." Zeybekci, Özbekistan'da vizelerle ilgili inanılmaz bir rahatlamanın başladığını be-

lirtirerek, "Özbekistan Cumhurbaşkanı dün vizelerle ilgili 'Bu görüşün sonu tamamen serbestiyettir' dedi. Benim onlara en hararetli önerim buydu" ifadesini kullandı.

'Siz şampiyonunuz lütfen bizi de ikinci yapın'

Özbekistan Başbakan Yardımcısı Cemşid Kuçkarov da, Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev'in 20 yıl aradan sonra Özbekistan'dan Türkiye'ye cumhurbaşkanı düzeyinde yapılan ilk ziyareti gerçekleştirmesinin yeni iş birliklerinin ilk adımı olacağını söyledi. Kuçkarov, Türk iş adamlarına Özbekistan'a yatırım çağrısında bulunarak, "Türk iş adamlarını öncelikle, tekstil, inşaat malzemeleri ve tarım ürünleri işleme sanayisinde görmek istiyoruz" ifadelerini kullandı. Kuçkarov, Türk iş adamlarının Özbekistan'daki yapı-ilet-devret projelerine de katkıda bulunacağına inandığını belirterek, "Türkiye'nin kamu özel iş birliği (PPP) projelerinde şampiyon olduğunu biliyorum. Biz de ikinci yapın lütfen. Bize destek verirsiniz neler olacağını göreceksiniz" şeklinde konuştu.

ALMANYA, İTALYA VE POLONYA'DA YER ARIYOR

Manisa'da tornacıydı Avrupa'da tesis açacak

Manisa'da faaliyet gösteren kardan mili üreticisi Tirsan, Rusya'nın ardından Avrupa'da da üretim tesisi kurmak üzere çalışma başlattı. Tiryakiler Grubu'na bağlı Tirsan firması, arkadan itişli araçlarda vites kutusundan aldığı hareketi diferansiyele ileten ve şaft olarak da bilinen kardan milinde önde gelen markalar için hâlen Manisa OSB'deki 2 fabrikada üretim yapıyor. Tiryakiler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Tiryaki, Manisa'daki üçüncü tesisi de gelecek yıl devreye alacaklarını, hemen ardından Avrupa'da da üretim için tesis kuracaklarını söyledi. Tiryaki, Avrupa'da otomotiv sektöründeki hareketliliğe bağlı olarak Türkiye'deki yan sanayi firmalarının kapasite, yatırım ve istihdam rakamlarını artırmaya devam ettiğini ifade etti. Tiryaki, 2012 yılında Tataristan'da üretime başlayan Tirsan Rusya'nın bu pazardaki payını hızla artırdığını, son olarak İzmir'de düzenlenen Türk-Rus İş Forumu'nda Rus kamyon üreticisi Kamaz ile ortaklık yapmak üzere iyi niyet anlaşması imzaladıklarını belirtti. Avru-

pa'daki yatırımın Rusya'da olduğu gibi kendilerine önemli açılım sağlayacağını kaydeden Tiryaki "Müşterilerimizden gelen talep üzerine İtalya'nın kuzeyinde, Almanya veya Polonya'da bir üretim tesisi oluşturmayı planlıyoruz. Yer için karar verme aşamasındayız. İnşallah 2018'in ikinci yarısında devreye alacağız" diye konuştu.

YILSONU YÜZDE 6'YI GEÇER

Büyümede dünya birincisi olacağız

Ekonomi Bakanı Zeybekci, "Türkiye büyümede bu sene 3. çeyrekte dünyada; G20 ve OECD üyesi ülkeler içinde bir numara olacak" dedi.

Türkiye - Özbekistan İş Forumunda konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Türkiye'nin büyümede 3'üncü çeyrek itibarıyla G20 ve OECD ülkeleri içinde bir numara olacağını söyledi. Türkiye-Özbekistan İş Forumunda konuşan Zeybekci şunları kaydetti: "Türkiye bu sene 3'üncü çeyrekte dünyada; G-20 ve OECD üyesi ülkeler de içinde bir numara olacak büyümede. Türkiye yüzde 6'ıran çok daha üzerinde yıl sonu itibarıyla büyümeyi tamamlayacak. Türkiye yüzde 11-12 aralığında bir ihracatını artırma başarısı elde edecek. Soruyoruz, dünyada 17'inci büyük ekonomi olan nominal, satın alma gücüne göre 13'üncü büyük ekonomi olan devasa bir ekonominin bu performansı her türlü takdirin üzerindedir."

Türk Eximbank'ın yapılan anlaşmalar kapsamında Özbekistan'da da harekete geçeceğini aktaran Zeybekci, "Özbekistan ve Türkiye, Türk-İslam coğrafyasındaki iki büyük devlettir. Bu iki büyük devletin bir araya gelmesiyle oluşturulan enerji, oluşturulan potansiyel de küçümsenemeyecek kadar önemli. Hükümet olarak Eximbank'ın sermayesini 3 milyar 700 milyon liradan 10 milyar liraya çıkardık. Bu sene sonu itibarıyla toplam ihracatımızın yüzde 25'inden daha fazlasını doğrudan finanse eder hale getirdik Eximbank'ı. Şuan itibarıyla belki dünyada 2'inci sıradayız toplam ihracatı finanse edebileme yüzdesi ve kabiliyeti olarak. Bir numara Güney Kore, hedefimiz şu; 2018 yılında inşallah Türk Eximbank'ı, Güney Kore Eximbank'ın önüne geçirecek yüzde 27-28 hedefimiz yüzde 30. Yani ihracatımızın yüzde 30'unu dış kaynaklarıyla finanse etmek" şeklinde konuştu.

THY DİREKT UÇUSLARA BAŞLAYACAK

■ Zeybekci, imzalanan anlaşmaların ardından THY'nin de Özbekistan'a direkt sefer uygulamasını başlatacağını açıkladı. Zeybekci, "THY (Türk Hava Yolları) ile ilgili de önemli anlaşmalar imzalandı. Semerkant'a ve diğer şehirlere doğrudan seferler önümüzdeki Mart'tan itibaren başlayacak" diye konuştu. Bakan Nihat Zeybekci, **Değ Ekonomik İhtiyaçlar Kararlarının** organize ettiği Türkiye-Özbekistan İş Forumuna katıldı. Forumuna Bakan Zeybekci'nin yanı sıra Özbekistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Cemşid Kuçkarov, **ÖZİK** Başkanı Yardımcısı Mithat Yenigün, **ÖZİK** Türkiye-Özbekistan İş Komisyonu Başkanı Hayri Kartopru ve Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Yatırım Komitesi Başkanı Azım Ahmethacayev katıldı.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "Spekülatif hareketlere karşı yatırımcıların dikkat etmeleri gerektiğini söylüyoruz" dedi.

Türkiye bu yaptırımlarla dize gelecek ülke değil

Ticaret Bakanı Tüfenkci, ekonomik yaptırımlarla Türkiye'nin dize getirilmeye çalışıldığını ama başlanamayacağını söyledi. Ekonomi Bakanı Zeybekci ise Alman devlet bankalarının finansmanı kısacağı iddialarının asılsız olduğunu belirtti.

Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, Türkiye ile ABD ilişkilerin kırılgan bir zemine yerleştiğine değindi.

Son dönemde Almanya ve ABD ile ilişkilerin gerilmesi ile Türkiye, huzur ekonomik yaptırımlarla karşı karşıya kaldı. Konuya dair açıklamalarında bulunan Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, ABD Ticaret Okulu Heyeti'nin, vize krizinin ardından Türkiye'de yaptırımların getirilmesi ile Almanya'nın, Türkiye'ye yönelik finansman kaynaklarının kısıtlanması yönünde baskı yaptığını iddialarına ilişkin sorulara yanıtlaştı. İktisadi ilişkileri iyileştirmek adına ticaret çevrelerinin temasını önemsel olduğunu dile getiren Tüfenkci, "Türkiye-ABD ilişkileri kırılgan bir zemine yürüyor. Dolayısıyla özellikle iş dünyasının, odaların bu noktadaki gayret ve inisiyatifleri önemli" dedi. Vize yasaklarının ticareti sınırlandırdığını, aynı ticareti kolaylaştırarak adamlara ihtiyaç olduğunu ifade eden Tüfenkci, "İş dünyasının, karşılıklı anlayış temelinde, ya-

pacı bir tutumla vize engelinin kaldırılması gerektiği noktasında bir görüşü var. ABD Ticaret Okulu heyeti de bu noktada görüşlerinde bulunacaklarını ifade ettiler" diye konuştu. Tüfenkci, Türkiye'nin, ABD için ticari açıdan kolay kolay vazgeçilebilecek bir ülke olmadığını belirttiğini, ticari anlamda Türkiye ile iş birliğinin iki ülkeye de kazanç sağlayacağını vurguladı. AB ve Almanya'nın ikircikli ve Türkiye'ye hasmane tutum içinde bulunmasını da Türk iş dünyasını üzdüğünü dile getiren Tüfenkci, şu değerlendirmelerde bulundu: "Siyasal anlamda yapmış olduklarımız ekonomik yönden dize getirecek bir sanayi aracına dönüştürmekten ahlakosüzdür. AB'de mali yardımların kısıtlanması dair kararlar alınmaya çalışılıyor. AB öncelikle bugüne kadar Türkiye'ye yaptırımların getirmeye çalıştığına dikkat etmeliyiz. Daha

mürekkebi kurmak, güc anlaşmalarında üzerlerine düşen taahhütleri veremeyen bir Avrupa bugün mali yardımları kense ne olur, kesmeseyse ne olur? Yapılanlar ticarete, ahlaka, devlet hukukuna uymuyor." AB'nin ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik olumsuzluklarına işaret eden Tüfenkci, sorunları kaydetti: "Bu değerleri umutarak ağızda bir tavır sergilemesi, ticarete yönelik birtakım engeller koyması AB'nin güvenilirliğini yitirmesine neden oldu. Bu kısıtlamalar, baskılar arttıkça iş dünyamızda da sorgulanmalarına neden olacak. Adil bir rekabet istiyorlarsa ekonomik şartları boyunmamaları gerekir. Bizim de karşı tedbirlerimiz her zaman var. Uluslararası hukukta mütekabilleri şartları var. Türkiye bu tür yaptırımlarla dize gelecek bir ülke olmaz, olmayacak. Rahatsız eden AB'nin iki yüzü olduğu."

ALMAN BANKALARI FINANSMANI KISMAYACAK

Diğer Ekonomik İşlemler Kurulu (DEK) tarafından düzenlenen Türkiye-Cezayir ve Almanya konulu Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin gündeminde de Alman devlet bankalarının finansmanı kısıcağı iddiaları vardı. Zeybekci, "Bankaların tamamen zıtlık habere olduğunu açıklıyorlar. Dolayısıyla bazı hareketler zaman zaman dikkatle hep söylediklerimiz spekülasyonları bunu kullanmak için yaptıkları pahit oluyoruz. Biz son 3-4 yılda bu tarz spekülatif hareketlere karşı yatırımcıları, Türkiye'deki iş çevrelerinin dikkat etmeleri gerektiğini söylüyoruz" dedi. Türkiye'nin gerek özel sektör gerek kamu anlamında kısa vadeli müdahaleleri yerine getirmede hiçbir zaman problemi olmadığını dile getiren Zeybekci, dış ticaret kurlarında yaşanan yükselişin spekülatif ve geçici olduğunu söyledi. Zeybekci: "Taki gelecekte de böyle bir problem oluşmayacaktır. Diğer taraftan gerek AB gerek OECD gerekse G20 ülkeleri kiminle konuşulmasını kolaylayan kamu borçlarının milli gelire oranına baktığımızda da bunun ne kadar iyi bir seviyede olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla Türkiye'nin spekülasyonlara bedel ödemesini kabul edilebilir buluyoruz. Orun için de bankanın hepini spekülasyonların çıkarıldığı geçici etkiler olarak görüyoruz" ifadelerini kullandı.

İDDİALAR BİTMEK BİLMİYOR

■ **Savunma sanayisi:** Almanya'nın Türkiye ile yeni savunma projelerinin gözden geçirileceği ve dondurulacağı ya da "Yeni silah ihracatına izin verilmeyeceği" iddiası edildi. Ancak bu bilgi Alman hükümeti tarafından doğrulanmadı.

■ **Yarım azalır:** AB tarafından 2020 yılına kadar verilmesi öngörülen 4,45 milyar euro'luk yardım durdurulması konuşuluyor. Bu paranın

1,5 milyarlık kısmının hukuk sisteminin AB normlarına uyarlanması gerekiyor. Aİİ, ilk etapta 50 milyon euro'luk yardım kesiyor. İnsan hakları alanında bir ilerleme sağlanmazsa 30 milyon euro daha kesilecek.

■ **Otomotiv sektörü:** Otomobil yan sanayinin Alman devletlerinin kademeli olarak diğer pazarlara kayacağı konuşuluyor. Fakat Tür-

kiye'de sektör temsilcileri ise böyle bir durumun yaşanmayacağı görüşünde.

■ **Bankacılık sektörü:** ABD'nin 6 Türk bankasına yönelik tutarında ceza kesme hazırlığında olduğunu öne sürdü. ABD'nin İran'a uygulanan ticari ambargoyu ihlal etmeleri gerekçesiyle verilmesi iddia edilen ceza miktarının her banka için 5 milyar dolar olacağı ifade edildi.

Tarih: 27.10.2017

Sayfa: 7

Tiraj: 130016

StxCm: 171

KUR OYUNLARI!

Siğ hacimli kur oyunları ve sıcak para hareketi TL'deki kaybı artırdı. Bir ay önce 3.30'ları hedef gösteren yabancı yatırım bankaları şimdilerde riskleri işaret etmeye başladı

Zeynep Akca

Piyasalar kapalıyken öncelikli olarak yaşanan bir haber akışı kunda sert fiyat hareketlerini beraberinde getirdi. Dolar, euro ve sterlinde yüzde 1'e varan yükselişler oldu.

Dolar, TL öncesi akşam piyasasında 3.80 seviyesinde işlem görürken euro/TL 4.50 seviyesinde işlem gördü. İngiliz sterlini ise 5 TL'yi aştı.

Yılbaşından Eylül ayına kadar geçen süreçte Türkiye'ye yabancılar tarafından yapılan 10 milyar dolarlık giriş, piyasaları rahatlattı. Enlekin 110 binlere çıkmasında, dolar/TL'nin ise 3.38'lere getirmesine olanak sağladı. Sonra bir anda yükseliş başladı. TL'nin diğer gelişmekte olan para birimlerine göre daha fazla olumsuz ayrılarak dolar karşısında hızla değer kaybettiğinde haber aktılan otokili oldu.

Haber akışı etkiledi

Dün ise dolar/TL gün içinde en yüksek 3.7810, en düşük 3.7640 seviyesini gördü. Dolar kurunda yaşanan sert yükseliş sonrası Merkez Bankası'ndan sıkı konuşuldu. Sıkı konuşuldu. Geceyle başlayan 3.78'lere hareketi yavaşlatmaya da kunda tekrar 3.76'lara doğru gerileme yaşandı.

Dolar kurunun hareketi üzerinde bütün faula faktör etkili. Ancak TL diğer gelişmekte olan ülkelere göre daha fazla negatif ayrılıyor. Haber akışında normalleşme sürecinin yaşanması halinde kurun sül olması gereken seviyeler olan 3.65 - 3.60 bandına gerilemesi beklenebilir. Ancak tarihteki yükselişin sürmesi kısa vadede yükselen trendin devamını getirecek. Kritik direnç 3.81 seviyesinde bulunuyor. Dolar/TL'de 3.75'in aşağı kırılman halinde güçlü destek 3.70'lere.

Nihat Zeybekci

Zeybekci: Tamamen asılsız haberler

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Alman bankalarının Türkiye'ye yönelik finansmanını kısıtlama iddialarına ilişkin, "Bunların tamamen asılsız haber olduğunu yine aynı şekilde ilgili kurumlar, gerek EBRD gerek ilgili kurumlar, böyle bir kararların ve uygulamaların olmadığını kendi açıklamalarıyla açıklıyorlar" dedi.

Zeybekci, Türkiye'nin spekülasyona bedel ödemesini kabul edilebilir bulmadığını, o nedenle bunların hepsini de spekülasyonların çıkarıldığı geçici şeyler olarak gördüklerini ifade etti. **BRN**'in Türkiye - Özbekistan İşbirliği'nde soruları yanıtlayan Zeybekci, Türkiye'nin gerek dışı sektör gerek kamu tarafında kısa vadede mükelleflerini yarıya getirmeye hazır zaman problemi olmadığını ve yakın gelecekte de böyle bir problemin olmayacağını vurguladı.

Türbülansta yol belirlemek

Piyasaların dalgalanmanın yaşandığı bir ortamda yol belirlemek zor. Sıkı dalgalan dengeleri karşısında ölle getirilen senaryolarda da gelişmelerle birlikte değişime uğrayabilmekte. Ancak genel trendlerin takip edilmesi için kayıplar önleyecektir. Bu çerçevede bakıldığında olumlu kısa vadede yükselen trendini koruduğu ve trend desteğinin aşağı kırılması halinde gerileyebileceği, borsada ise BIST 100 endeksinin 70 bini aşmaması halinde sürüleceği dalgalı seyri koruyacağı anlaşıyor. Açılan bilançolarla hisse senetlerinde seçicilik artacaktır. Borsada hisseler NABİ güçlü.

FED'E ŞAHİN GELİR Mİ?

ARD Başkanı Donald Trump'ın 3 Kasım'daki Ayaş gezisi öncesinde yeni Fed Başkanı'nı açıklanması bekleniyor. John Taylor'ın başkanlık yarışında öne geçtiği beklentileri hakim. İktisatçı olan Taylor, George W. Bush döneminde Hazine Bakanı Yardımcısı olarak da görev yaptı.

"Şahin" yaklaşımı ile bilinen Taylor'ın modelinin uygulanması durumunda Fed faizlerinin önümüzdeki senelerde yüzde 3'ün üzerine yükseltileceği endişesi doları yükseltecektir. Doların güçlenmesi kısa vadede gelişmekte olan varlıklarda satış baskısını artırabilir. Fakat küresel ölçekte büyümenin güçlendiği bir ortam, gelişmekte olan piyasaların

Donald Trump

olumlu etkilenmeye devam edebilir.

Gelişmeler siyasi

Gelişmelerle bağlantılı olarak dolar/TL kurundaki negatif ayrımanın son noktası tamamen sıyrıldı. Büyümede yakalanan ivme, 2018'in ilk yarısında

enflasyonda beklenen gerileme finansse edilebilir bir çacı açık, "ve carry trade" imkânı sunan TL, yabancılar için cazip yatırım alanı yaratmaya devam ediyor. Ancak ARD ile vize gerildiği, Almanya finans kurumlarının krediyi kısıtlama iddiaları mesajları borsada.

HÜRRİYET DAILY NEWS Tarih: 28.10.2017
HAFTADA 6 GÜN Sayfa: 1
GAZETE Tiraj: 6064
ULUSAL StxCm: 101

The Ejder Yalçın 4x4 has a unique design, with the highest level of protection in its class, according to the company manufacturing the vehicle.

Turkish, Uzbek firms to make armored vehicles

ANKARA

A Turkish armored-vehicle maker has signed a deal for the joint production of 1,000 four-wheel drive armored vehicles with an Uzbek firm in the Central Asian country.

Nurol Makina signed the memorandum of understanding with Uzbek firm UzAuto, said a statement from the company on Oct. 27, adding that the deal was signed alongside Uzbek President Shavkat Mirziyoyev's visit to Turkey earlier this week.

Under the deal, 1,000 Ejder Yalçın 4x4 tactical armored ve-

hicles—called "Dragon" in English—will be co-produced in Uzbekistan. The deal also includes the vehicles' sales to third countries.

The Ejder Yalçın 4x4 has a unique design, with the highest level of protection in its class, allowing the vehicle to negotiate all kinds of terrain, including off-road, said the company.

According to Nurol Makina's website, the vehicle has a crew capacity of 11 and can reach maximum speeds of 120 kilometers per hour.

The vehicle's engine has a horsepower of 375.

VEHICLE, continued on page 11

HÜRRİYET DAILY NEWS Tarih: 28.10.2017
HAFTADA 6 GÜN Sayfa: 1
GAZETE Tiraj: 6064
ULUSAL StxCm: 101

Turkish, Uzbek firms sign defense accord

VEHICLE, continued from page 1

The vehicle is a "dynamic, agile, modular, versatile, easy-care and low-maintenance combat vehicle," it added.

Various weapon systems and a high payload capacity can also be integrated into the Ejder Yalcin 4x4.

Optional weapon systems include a 7.62-millimeter machine gun, a 12.7-mm machine gun, a 25-mm anti-aircraft gun, or a 40-mm automatic grenade launcher, which can be added to the vehicle, according to the website.

It also boasts various configurations such as armored combat, command control, ambulance, armored personnel carrier, border surveillance and security, air defense and mine/handmade explosive detection and destruction vehicles.

Meanwhile, the Turkey-Uzbekistan Business Forum, for a third time this year, brought together business figures and officials from both countries

to discuss mutual investment opportunities, the easing of regulations and more cooperation.

Speaking at the forum in Istanbul on Oct. 26, Mithat Yenigün, vice president of Turkey's Foreign Economic Relations Board (DEİK) and head of the Turkish Contractors' Association (TCA), said Turkish business people were ready to work with their Uzbek counterparts to

promote economic activities and contribute to Uzbekistan's prosperity.

"Turkish contractors have notable practice in manufacturing, agreement and project management, along with international standards," Yenigün said.

Remarking on Turkish contractors' successful performance in public private partnership (PPP) projects both in domestic and overseas markets, Yenigün noted that Turkish business people would like to be involved in more projects in Uzbekistan.

Turkish PM Yildirim (L) and Uzbek President Mirziyoyev pose for a photo.

AA photo

BAŞLARKEN

İhracatçılıktan Doğrudan Yabancı Yatırımcı Olmaya

● TTM'ler ile doğrudan yabancı yatırım kapsamında değerlendirilmesi gereken yepyeni bir dış yatırım teşvik modeli hayata geçmiş oluyor

● Çağatay Yılmaz

1980'lerde başlayan ihracat hamlemiz, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) verilerine göre 2016 yılı itibarı ile yıllık 140 milyar dolar hacme ulaşmış durumda. İhracatın bize kattığı artı değer, sadece burada belirtilen işlem hacmi ile sınırlı değil şüphesiz. İhracatımızın artması ile birlikte dünya piyasalarını öğrendik, know-how sahibi olduk, vizyonumuzu geliştirdik ve sermaye yapımızı güçlendirdik.

20 yıldan uzun süredir yoğun olarak dış ticaret ve özellikle doğrudan yabancı yatırım konularında orta ölçekli firma ve markalara danışmanlık hizmeti verme imkanı bulmuş bir hukukçu olarak dış ticaretimizin ihracattan, doğrudan yabancı yatırıma yöneldiğini söyleyebiliriz. Dış ticaretimiz (bir kısım gelişmiş ekonomilerin bizden önce geçtiği) önemli bir eşliğe gelmiş durumda. Bu fırsatı iyi değerlendirirken dış yatırım sürecimizi de doğru yönetmeliyiz. Burada "doğrudan yabancı yatırım" kavramını, uluslararası ticaret hukukunda genel kabul görmüş "ülke sınırları dışına yapılan, reel, üretime yönelik yatırımlar" anlamında kullanıyoruz. Yani bir Türk yatırımcının Türkiye dışında bir ülkede şirket kurması, orada var olan bir şirket ya da işletmeye ortak olması ya da o şirketi satın alması, yurt dışında üretim tesis kurması anlamına geliyor.

Dış ticaretimizin ihracatçılıktan, doğrudan yabancı yatırımcı olmaya yöneldiğini hem rakamlar hem de değişen mevzuatla

gösterebiliriz.

Önce rakamlardan biraz bahsedecek olursak, Türkiye'nin 40 milyar dolar olan toplam doğrudan dış yatırımının 25 milyar dolarlık kısmı son 12 yılda gerçekleşmiş durumda. 2023 yılı için beklentinin 100 milyar dolar olduğu geçtiğimiz yıl **DEİK** tarafından açıklandı. Dış yatırımlarımızla ilgili son dönemdeki veriler çok çarpıcı ve ilgi çekici. İlk defa 2016 yılında **DEİK**'in önderliğinde yayınlanan Türkiye Yurtdışı Yatırım Endeksine göre (ki Cumhuriyet tarihimizde ilk defa bu kapsamda bir yurt dışı yatırım endeksi çalışmasına ihtiyaç duyulması dahi, ihracatçıdan öte ve ihracatla birlikte yatırımcı ülke olma yolunda olduğumuzun bir işareti olarak değerlendirilebilir) 2015 ve 2016 yılı dış yatırım verileri kıyaslandığında ortaya çıkan tablo çok çarpıcı. Amerika kıtasına yapılan dış yatırım 630 milyon dolardan 1 milyar 186 milyon dolara, Afrika kıtasına yapılan yatırımlarımız 150 milyon dolardan 1 milyar 439 milyon dolara, Avrasya 640 milyon dolardan 1 milyar 100 milyon dolara, Orta Doğu ise 20 milyon dolardan 60 milyon dolara çıkmış durumda. Bu trendin ivmeli bir şekilde artması bekleniyor zira endekste değerlendirmeye alınan şirketlerin yüzde 56'sı önümüzdeki dönemde yurt dışına yatırım yapmayı veya var olan yatırımlarını büyütmeyi düşündüklerini belirtmiş.

Buradaki dikkat çekici nokta sadece uluslararası arenada uzun yıllardır oyuncu olan, pek çoğu ülkemizin gururu, hepimizin bildiği ve isimlerini sıklıkla duyduğumuz büyük firmalar değil, orta ölçekli olarak nitelendirilebilecek çarpıcı sayıda firmanın da yurt dışında yatırım için fırsatlar arıyor olması. Sadece son iki yıl içinde bizzat bir inşaat firmasının İngiltere'de şirket kurup Londra'da ihalelere girerek, şantiyeler kurarak Türkiye'de ürettiği ürünleri orada kullanarak faaliyete geçişi, eğitim sektöründe faaliyet gösteren bir müvekkilimizin yine İngiltere'de kendi şirketini kurarak projeler geliştirmesi, enerji sektöründe faaliyet gösteren bir firmanın Bulgaristan'da yüzlerce kişiye istihdam sağlayacak bir üretim tesisi kurması süreçlerinde aktif rol aldıkları. An itibarıyla ekonomik olarak toparlanma sürecinde

bulunan İtalya'daki tedarikçileri ile ortaklık yapmak isteyen, İtalyan bir moda markası satın almak isteyen Türk perakendecilerle, Bulgaristan ve İtalya'da turizm yatırımı, Afrika'da üretim tesisi kurmak için yatırım arayışlarını sürdüren firmalarla çalışıyoruz. Bu yatırımcıların hepsi, yüzde 100 Türk sermayesi ile kurulan orta ölçekli firmalar.

Mevzuatla ilgili olarak ise yine 1980'li yıllardan beridir dış ticaretimizin geliştirilebilmesi için ihracat yapan kuruluşlara sunulan çeşitli vergi avantajlarından sektörel dış ticaret şirketlerine kadar pek çok model denendi ve denenmeye devam ediliyor. Kendini uluslararası ticaret ve rekabetin hızına ve yeniliklerine adapte etme zorunluluğundan olsa gerek, teşvik mevzuatı belki de hukukun en dinamik alanlarından birisi. Doğrudan yabancı yatırımın teşviki olarak değerlendirilebileceğimiz önemli bir adım, 2010/6 Sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de yer alan ve yurt dışında "birim" açmaya verilen teşviklerde gördük. Benzer şekilde doğrudan yabancı yatırımla ilgili olarak 2011/1 Sayılı Pazar Araştırması ve Pazar Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile Türk yatırımcıların yurt dışında şirket satın almalarında da bir kısım teşviklerden yararlanmaları mümkün kılındı. Dikkat çekici bir başka yapı taşı da geçtiğimiz aylarda TİM'in girişimleri ve işletmeciliği sayesinde New York'ta Türk Ticaret Merkezi'nin (TTM) açılışı ile çokça gündeme gelen TTM'ler. TTM'ler ile de doğrudan yabancı yatırım kapsamında değerlendirilmesi gereken yepyeni bir dış yatırım teşvik modeli hayata geçmiş oluyor. Mevzuat bazında baktığımızda TTM'ler aslında sadece ihracatı destekler gibi görünse de satın aralarından ve New York ile daha önce faaliyete geçmiş olan Dubai ve Tahran TTM'lerinin işleyişlerinden, pratikte TTM'lerin dış ticaretimiz için bir tür "kuluçka merkezi" olarak tasarlandığını görüyoruz. TTM içinde yer alan kuruluşun öncelikle hiçbir doğrudan yabancı yatırım kulfet ve zahmetine girmeksizin, adeta TTM'nin kanatları altında, ilgili ülkede ürünlerini tanıtmak ve pazar payını büyütmesi için tüm imkanların seferber edilerek, doğru zamanda yuvadan uçarak ilgili ülkede kendi şirketini kurup kendi ayakları üzerinde faaliyet göstermesinin hedeflendiğini söyleyebiliriz.

Dolayısıyla hedefin sadece ihracat değil doğrudan yabancı yatırım da olduğu, bu anlamda Türk dış ticaretinin özellikle orta ölçekli şirketler kapsamında önemli bir aşamaya geldiğini kabul etmek için elimizde somut pek çok veri bulunuyor.

Ancak doğrudan yabancı yatırımda dikkat edilmesi gereken pek çok önemli konu bulunuyor. Zira doğrudan yatırım sadece pazar araştırması, üretim/maliyet incelemeleri ve ticari analizlerle geliştirilmesi mümkün olmayan ve artık usta-laştığımız ihracata kıyasla biraz daha farklı düşünmeyi gerektirebilecek bir süreç.

Uzun yıllardır dünyanın pek çok ülkesinde gerek uluslararası alanda faaliyet gösteren avukatlara gerekse doğrudan yatırımcılara pek çok farklı platformda "doğrudan yabancı yatırım sürecinin yönetimi" ve "doğrudan yabancı yatırımlarda taraf avukatlarının rolü" başlıkları altında sunular yapma, yurt dışındaki üniversitelerde öğrencilere derslere verme imkanı bulmuş birisi olarak dış ticaretimizin ihracattan doğrudan yabancı yatırıma dönüştüğünü belirtirken bazı konuların altını çizmek gerektiğini düşünüyorum:

1. Uzun soluklu düşünün: Doğrudan yabancı yatırım uzun soluklu düşünmeyi gerektirir. İlgili ülkede ister bir üretim tesisi ister ticaret hacminizi büyütme için satış odaklı bir ticaret şirketi kuruyor olun, her halükarda yatırım yaptığınız ülkenin

piyasasında kalıcı bir oyuncu olmak için hareket ediyorsunuz, dolayısıyla iş planınızı uzun vadeli düşünerek yapmakta büyük fayda var. Uzun vadeli düşünceniz sadece Türkiye'yi değil yatırım yaptığınız ülkeyi de kapsamak durumunda.

2. Doğru zamanda doğru ekibi kurun: Doğrudan yabancı yatırım kararınız henüz şekillenmeye başlarken, ama daha ilk adımı atmadan önce hemen doğru ekibi kurmak gerekir. Ekibinizin hem Türkiye'de hem de yatırım yapacağınız ülkede yer alan avukatlar, mali müşavirler ve faaliyet konunuzla ilgili uzmanlardan oluşmalı. Yerel avukatınızın yurt dışı yatırımlar konusunda deneyimi bulunmuyorsa mutlaka çok iyi yabancı dil bilen, yabancı yatırım konusunda deneyimi olan ve mümkünse yatırım yapacağınız ülke ile bağlantısı olan bir avukatın ekibinizde yer almasına özen göstermelisiniz.

3. Ekibin içi ve ülkeler arası koordinasyon için hemen bir düzen kurun: Yukarıdaki ekibin daha ilk günden birbiri ile verimli ve koordinasyon içinde çalışmasını sağlayacak bir düzen kurmalısınız. Yatırıma yönelik hiçbir adım atmadan böylesine bir ekip kurmanın zaten sınırlı olan bütçenizi daha baştan zorlayacağını düşünebilirsiniz, ama doğru ekibi kurup yönetmeyi başarabilirsiniz inanın bu ekip, size maliyetinin çok ötesinde kazanımlar sağlayacaktır. Bütçenizi ve zamanınızı en verimli şekilde kullanabilmek için ekip üyelerinin hangi aşamada birbirleri ile iletişime geçecekleri, kimin, kime soru soracağı ve nihai yorumların yatırım yapan şirket yönetimi kuruluna ne zaman, kim tarafından, nasıl sunulacağını baştan planlamak size tahmin edebileceğinizden çok daha fazla zaman ve maliyet tasarrufu sağlayacaktır. Bu kurduğumuz ekip içi ve Türkiye ile yatırım yapacağınız ülke arası iletişim ve koordinasyon düzeni, şirketleriniz var olduğu sürece devam edecek hayati bir organizasyonun yapı taşı olacaktır. An itibarıyla Cezayir'den Moskova'ya, Nairobi'den New York'a kadar yerli firmaların küçük ve orta ölçekli yatırım operasyonlarında ekip lideri olarak yer aldığımızdan hareketle en doğrusu bu ekiple (mümkünse Türkiye ayağında) orta ölçekli işletmelerin doğrudan yabancı yatırımlarında deneyim sahibi, iyi yabancı dil konuşan kendi alt ekibi de bulunan danışman, avukat ya da mali müşaviri ekip lideri olarak belirlemenin çok verimli sonuçlar doğuracağını söyleyebiliriz.

4. İş planı yapın: Ekibi kurup kendinize uygun bir ekip içi koordinasyon ve iletişim yöntemini yürürlüğe koyar koymaz hemen bu ekibin de desteği ile bir iş planı yapın. Bu ilk iş planını bir tür "beyin fırtınası" olarak da görebilirsiniz. Bu nedenle çok mükemmel ve ayrıntılı olmasından ziyade fikirlerin tüm ekip üyeleri arasında serbestçe paylaşılabilirdiği özgürlüklü bir süreç olmasına özen gösterin. Ama en sonunda yapılacakların, beklentilerin, süreçlerin ve her bir ekip üyesinin ev ödevinin net olarak ortaya konduğu açık bir tablo çıkarın.

5. Mevzuatı dikkatle inceleyin: Mevzuatı çift yönlü incelemeniz gerekecektir. Yani hem Türkiye'nin hem de yatırım yapacağınız ülkenin mevzuatını, yatırımınız çerçevesinde çok iyi analiz etmelisiniz. Bu kapsamda yatırım yapacağınız ülkede varsa teşvik mevzuatını mutlaka öncelikli olarak değerlendirin. Bununla birlikte yukarıda çok kısaca bahsetmeye çalıştığımız bizim yabancı yatırıma yönelik teşvik mevzuatımızla uyum içinde bir yapı kurmaya çalışın.

Yatırımları ile dünyanın dört bir yanına know-how ihraç eden, farklı coğrafyalarda kendi sermayesi ile katma değer yaratan, yurt dışında isim olmuş markaları, işletmeleri kendi bünyesine katan nice Türk yatırımcılar görmek dileği ile... ●

Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip Erdoğan

İran Cumhurbaşkanı
Hasan Ruhani

İran'la ticarete TL ve riyal kullanılması için ilk adım atıldı. Bunun yatırımları ve ihracatı artırması bekleniyor. Türk iş dünyası, bankacılık sistemi çalışır ve gümrük vergileri düşürülürse İran'da atak yapılabileceğine inanıyor...

RAHİME BAŞ UCAR /
rahime.bas@paradergi.com.tr

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan, önceki hafta İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'nin davetlisi olarak İran'a, üç kritik dosya ile gitti. Kuzey Irak referandumu ve Astana'da mutabakata varılan Suriye'deki geçiş süreci ile birlikte Türkiye ile İran arasındaki ticaret hacmini 30 milyar dolara çıkarmak için atılacak adımlar, bu dosyaların ana konularını oluşturuyordu. Bu görüşmeler sonunda, ekonomi açısından iki konuda varılan mutabakat, iş dünyasını heyecanlandırdı. Bunlardan biri; iki ülke arasındaki ticarete İran Riyali ve Türk Lirası'nın kullanılacak olması, diğeri ise sınır kapılarının 24 saat açık tutulması idi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,

İran'la ticarete yeni dönem

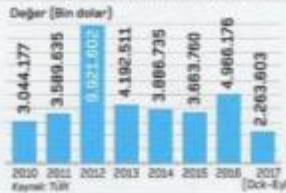
İran ziyaretinde "Merkez Bankalarımızın riyasetinde bankacılık sektörünü canlandırma ve yerli para ile alışveriş sürecini hayata geçirme kararı aldık. Merkez Bankalarımız önümüzdeki hafta bir araya gelecek ve bu konudaki anlaşmayı imzalayacak" demişti. Zaten geçen hafta da İran ve Türkiye merkez bankaları başkanları, ikili ticarete İran Riyali ile Türk Lirası'nın kullanılmasını öngören mutabakat zaptına onay verdiler. İmzalanan anlaşma, İran Riyali ve Türk Lirası'nın birbirlerine kolaylıkla dönüştürülmesine imkan verecek ve iki ülke

arasında para transferlerinin maliyetinin düşürülmesine fayda sağlayacak.

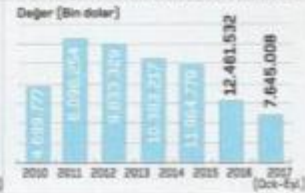
HEDEF, 30 MİLYAR DOLAR

Evet tüm bu çabaların nihai hedefi, iki ülke ticaretinin 30 milyar dolara çıkarılması. Türkiye alsında İran kapılarını ambargosun kalkmasından önce araladı. Kasım 2014'te İran ile yapılan Tercihli Ticaret Anlaşması, 1 Ocak 2015'te yürürlüğe girdi. Bu anlaşmayla Türk tarafından 140, İran tarafından 125 olmak üzere toplamda 265 ürtünde gümrük vergileri yüksek oranlarda

Türkiye'nin İran'a ihracatı

Türkiye'nin İran'dan ithalatı

Mustafa ÇIKRIKÇIOĞLU / TIM Başkanvekili

"Tümen ile ticaret ihracatı artırır"

İran ile karşılıklı para birimlerinin ticarete kullanılması yolundaki anlaşma bizi memnun etti. Aslında daha önce de bu anlaşma vardı ama işlerlik kazanmamıştı. Şimdi hızla işlerlik kazanmasını bekliyoruz. İran'da dolarla alışveriş yapma imkanı çok zayıf. Hiçbir işlemi dolarla yapmıyorlar. Bu anlaşmayla ambargo dışında olan malları almak da mümkün olacak. İran Riyali ile ticaret Türk ihracatçısına kolaylık sağlayacak. Transferler kolay olacak. Bu iki ülke ticaretini daha da hızlandıracaktır. İki tarafın Merkez Bankaları'na ve bankalarına da iç düğüyor. İhracatçı sattığı malın parasını bir ay sonra aldığına riyalin ne olacağını düşünmemeli. Riyalin hedge edilebileceği sistem de olmak. Hedge işlemleri olursa çok rahatlarız. İran ile ihracatımızın gelişmesi için Tahran'da

temmuz ayında bir ticaret merkezi açtık. Türk Ticaret Merkezleri projesi fikri 15 yıldır vardı ama hayatiyet kazanamamıştı. Ben aynı zamanda Türk Ticaret Merkezleri'nin yönetim kurulu başkanıyım. İlk etapta 10 merkez açacağız. İkinci İran'da açmamız bu pazara verdiğimiz önemi gösteriyor. İran'ın ardından Dubai, Amerika'da da Şikago ve New York'u açtık. Londra, Almanya sırada... İran'daki merkezimizde Türk tekstilcileri, mobilyacılar ve züccacıye sektörü ağırlıkta. Gelen talepler doğrultusunda merkezlerimizi geliştirmeye çalışıyoruz.

*İran'ın resmi para birimi Bakanlar Kurulu tarafından alınan kararla Riyal yüzde Tümen olarak değiştirildi. Bir Tümen 10 riyale eşit şekilde ayarlandı.

düşürüldü ya da sıfırlandı. Tekstilden hazır giyime, elektronikten otomotiv yan sanayiye kadar birçok sektörün ürünlerinde yüzde 30-40 oranında gümrük indirimi oldu. Henüz vergi indirimi, 265 ürünle sınırlı ama asıl hedefin İran ile bir 'serbest ticaret anlaşması' yapılması olduğunu da belirtelim.

14 Temmuz 2015 tarihinde Batı'nın İran'a uyguladığı 36 yıllık ambargo kalkarken, Amerika ile İran'ın ilişkileri halen düzelmiş değil. Uluslararası bankalar İran'a ambargo uyguluyor ve dolarla işlem yapmıyorlar. Bu da İran ile ticaretin normalleşmesini engelliyor. Türkiye bu konuda İran Riyali ile ticaretin önünü açarak kendisi bir çözüm bulmaya çalışıyor.

DİŞ TİCARETİMİZ DENGELİ

Nüfusu 80 milyonu bulan İran'da birçok sektör açısından büyük potansiyel var. Teknolojisi eski ve modernizasyona ihtiyacı olan İran'da ulaşımdan enerjiye, otomotivden perakendeye kadar birçok sektörde büyük fırsatlar var. İran ihracatımızın da yeni kuduraç ülkelerinden biri olabilir. Bu potansiyeli gören Türk iş dünyası ve STK'ları ambargonun kalkmasından sonra İran ile ilişkilerin gelişmesi için yoğun çaba harcıyorlar. Bu çabaların da sonunda İran'a yaptığımız ihracat, 2015 yılında 3 milyar 663 milyon 760 bin dolar olurken, 2016'da 4 milyar 996 milyon 176 bin dolar çıktı. Bu rakamla da İran, en çok ihracat yaptığımız dokuzuncu ülke olarak yerini sağlamlaştırdı. TIM verilerine göre ise 2016'nın Ocak-Eylül döneminde 2 milyar 720 milyon 156 bin dolar olan ihracatımız, bu yılın aynı döneminde yüzde 16,78 azalarak, 2 milyar 263 milyon 603 bin dolara geriledi. Bu gerilemede İran'a yüksek vergiler nedeniyle bazı sektörlerin bulunduğu alternatif yolların ve

buval ticaretinin etkisi var. İran'a gerçekleştirdiğimiz 7-8 milyar doları bulduğu tahmin ediliyor. Bu nedenle İran'a ihracatımız görevli olarak azalsa da istikrarlı bir şekilde artmaya devam ediyor.

İran, en çok ithalattığımız 11'inci ülke konumunda. 2011'de 12 milyar 461 milyon dolara ulaşan ithalattımız -cari açığımızı düzeltme politikası gereği- 2016'da 4 milyar 699 bin 777 dolara kadar düştü. Bu rakamın büyük bölümü doğalgaz ve petrokimya ürünleri alımından oluşuyor. Bu ithalat rakamıyla İran, dengeli dış ticaret yaptığımız en az ülkelerden biri konu-

muna geldi. İran'a uygulanan ambargonun fiilen sona ermesi ve sağlıklı ve işleyen bir finans sisteminin kurulmasıyla birçok sektör İran'a ihracatını artırabilir.

KOLAY BİR PAZAR DEĞİL

Ancak bunu belirtmek gerekir ki, İran öyle kolay bir pazar değil. Yüksek vergi duvarlarıyla kendi üreticisini korumaya çalışırken diğer yandan yabancı yatırımcıları yatırım yapmaya teşvik ediyorlar. Bu baskıyı özellikle kimya sektörü hissediyor. Aslında İran, ham madde ve yarı mamul olarak Türkiye'ye bağımlı. Bu yılın ilk dokuz ayında İran'a kimya ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,64 azalarak 378 milyon 651 bin dolar oldu. Ağırlıklı ihrac ettiğimiz ürünler; kozmetik ürünler, plastik ambalaj malzemeleri, inorganik ve anorganik kimyasallar...

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Murat Akyüz, "İran tarafı aslında ticareti engelleyici gayret içinde. Kozmetik ve ilaç ihracatını Sağlık Bakanlığı'na bağlıdır. Bakanlık da ithalat izni vermiyor. Firmaların zor-

PARA HABER

Bilgin AYGÜL / DEİK (Çevre Ekonomik Etkiler Kurulu)
Türkiye-İran İş Konseyi Başkanı

"Birbirimizi tamamlayan iki ülkeyiz"

Uluslararası para transfer sisteminde yer almaması ve teknik engellerin devam etmesi İran'da dolarla yapılan ticareti olumsuz etkiliyor. Özellikle Batılı bankaların sendikasyon kredilerinde firmalara "İran ile iş yapmama" şartı koyduğunu biliyoruz. Türk parasıyla dış ticaretin yapılması ve bankaların da buna aracılık etmesi ihracatımız artıracaktır. İran'la 2012'de yaklaşık 22 milyar dolarlık bir dış ticaret hacminiz vardı fakat son yıllarda düştü. Geçen yıl yaklaşık 10 milyar dolar seviyesindeydi. Bu dış ticaret hacminizin ilk etapta 15 milyar doları yakalaması daha sonra da o rakamları aşması çok mümkün. Çünkü biz birbirini tamamlayan ülkeleriz. Eğer bu konuda özellikle kredi finansman sorunu da çözümlerse bu yeni yapılan anlaşmalarla birlikte ben bu yıl 15 milyar doları zorlayacağımız, önümüzdeki yıllarda da hedeflenen 30-35 milyar dolarlık rakamlara ulaşacağımızı düşünüyoruz. Türkiye ve İran arasında lojistik sorunlar da var. İki ülke arasında üç saat kapısı var. Bu kapılarda var olan problemlerin giderilip 24 saat senkronize bir şekilde çalışır hale getirilmesi önemli. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın önceki hafta yaptığı gezi çok önemliydi. Türkiye ile İran arasındaki ekonomik ilişkiler yoğunlaşmak üzereydi, bu vesileyle taçlandırılmış oldu. Umuyoruz bunlar iki ülkenin ekonomik ve ticari verilerine yansır ve bölgenin refahını artırıcı bir sonuç alırız.

huyorlar. İran bence ticaretin gelişmesi için yeterince samimi değil" diyor. İran'ın Türk firmaları yatırımına zorlayıcı bir tavır içinde olduğunu belirten Akyüz, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Türk yatırımcılar henüz İran'a yatırım yapmak istemiyorlar. Ortaklıklarda yaşanan sıkıntılardan çekiniliyor. Buna karşın İran'a ihracat yapma isteğimiz oldukça yüksek seviyede. Sağlık Bakanlığı'nın iznine bağlanan bazı ürünleri İran'a sokamıyoruz. Ayrıca İran'a yapılan ihracatta navlun sıkıntısı da var. Navlunda tır başına ciddi bedeller ödüyoruz. Buradan Amerika'ya yaptığımız ihracattaki navlunun iki katını ödüyoruz. İran'ın bu zorlayıcı tavır olmasa kimyada ihracatımız kısa sürede 1 milyar dolara çıkar. Riyal ile ihracatın yapılabilecek olması önemli bir adım. Ancak riyale giden önemli. Riyala karşı Eximbank'ın koruma yöntemi devreye girerse iyi olur. Bankaların hedge limit ve masraflarını da büyük tutmasını bekliyoruz."

SORUNLAR DURDURMADI

İran'a son yıllarda ihracatını en çok artıran sektörlerden biri de otomotiv. 2016'nın ilk dokuz ayında 222 milyon 289 bin dolar olan otomotiv ihracatımız, 2017'nin aynı döneminde yüzde 44,65 artarak 321 milyon 546 bin dolara çıktı. Uludağ Otomotiv Endüstri-

sé İhracatçıları Birliği Başkanı Orhan Sabuncu İran'ın iyi bir pazar olduğunu belirterek sözüne başlıyor. Bir milyona yakın yıllık otomotiv üretimi olduğunu söyleyen Sabuncu, şimdilik otomobilden çok otomotiv yedek parçası ihraç ettiğimizi söylüyor. Pazarla para transferiyle ilgili yaşanan sıkıntılara rağmen ihracatlarının arttığına dikkat çeken Sabuncu, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Aslında daha fazla yedek parça satma olanaklarımız var. Para transferi sorunu çözülemedi. Türk Lirası'nın ticarete doların yerini almasından memnun oluruz. Hukuki ve teknik altyapı hazırlandı bir an önce TL ve riyal ile ticaretin başlamasını bekliyoruz."

"YAKIN TAKİPTEYİZ"

İran'a elektrik, elektronik ve hizmet sektöründeki ihracatımız Ocak-Eylül döneminde 2016'nın aynı dönemine göre yüzde 10,76 artarak 147 milyon 758 bin dolar oldu. Enerji üretimi, üretim hatları ve elektrik dağıtım konusunda hizmet veren Emta Group'un da radarında İran var. Anahtar teslimi enerji santralleri de kuran Emta Group'un Genel Müdürü Orkan Özgencil, İran'da birçok modernizasyon projelerinin ve yeni enerji projelerinin olduğunu belirtiyor. Türk müteahhillerinin ve teknoloji sağlayıcılarının bu projeleri yakın takibe olduğunu söyleyen Özgencil, "Lokal para ile ticaret yapmaması önemli buluyoruz. Amerikan ambargosu devam ettiği için sorunlara devletlerarası çözümler bulunması gerekiyor. Bankacılık sistemi ile ilgili sorunların çözülmesi gerekli. Biz İran'a ürettiğimiz ürünleri ve müteahhütlik know-how'umuzu götürüyoruz. İran'da gazla ve fosil yakıtlarla çalışan teknolojiler revaçta. Ülke geniş, nüfusu fazla. Çevre ülkelere enerji ihracatı yapabilirler. Tüm bunlar pazarın gelecek vaat ettiğini gösteriyor" diye konuşuyor.

"LOKOMOTİF OLABİLİRİZ"

Yapı malzemeleri açısından da İran'da büyük potansiyel var. İran'a yapı malzemeleri ihracatımız 2008 yılında 487 milyon dolar iken 2011 yılında 752 milyon dolara çıkmıştı. Ancak daha sonra kademeli olarak inişe geçerek 2016 yılında 430 milyon dolara geriledi. 2017 Ocak-Ağustos verilerine bakıldığında ise, bir önceki yılın aynı dönemine göre İran'a yapı malzemeleri ihracatımız yüzde 12 artarak 300 milyon dolara yükseldi.

İMMİB (İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri) Yapı Komitesi Başkanı ve İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Urfalıoğlu, İran'a yapı malzemeleri ihracatımızın artış trendini sürdürdüğünü belirtiyor. 2016 yılında İran'a en fazla ihraç ettiğimiz ürün grupları içinde 118 milyon dolar ile çeşitli ağız lif ve levhalarının geldiğini söyleyen Urfalıoğlu, sırasıyla elektrik devresi teçhizatları, plastikten levhalar, alüminyum ve demir-çelik çubuk ve profilin de en

Sami ASLANHAN / Kontrolmatik Enerji Yönetim Sistemleri Genel Müdürü

"Bankacılık sistemi çalışırsa iş hacmi artar"

İran pazarıyla ambargo kalkmadan önce ilgilenmeye başladık. Yaklaşık üç yıldır pazarla ilgiliyiz. Bir yıl önce İran'da da bir şirket kurup, ofisimizi açtık. 12 sabit çalışanımız var. Taahhüt işlerimizde çalışan sayımız artıyor. İran ile çift taraflı ticaret yapıyoruz. İran'da enerji, petrokimya ve altyapı projelerine mühendislik hizmetleri verip, teknolojik ürünler sağlıyoruz. İran'dan ise Türkiye'ye petrokimya ürünleri ve maden ürünleri ithal ediyoruz. Bu yıl İran'a ihracat hedefimiz 8 milyon euro. İran'la iş yaparken en büyük sıkıntımız, iki ülke arasındaki bankacılık sisteminin çalışmaması. İki ülke merkez bankaları birbirine borçlanıyor. Oysa bu borca teminat verip diğer

bankaların önünü açarsa, proje finansmanının da önü açılır. Özel bankalar da gelen proje finansmanı taleplerini karşılamış olurlar. Biz Dubai üzerinden finansal sistemi kullanıyoruz. Türkiye'deki kredibilitemizi kullanarak projelere mektup verebilirsek iş hacmimiz 3-4 katına çıkar. Önümüzde çok büyük projeler var. Gümrük tarafındaki problemlerin zaman içinde açılacağına inanıyoruz. 30 milyar dolarlık iş hacmine ulaşabilmek için Tahran-Ankara arasında yük taşımacılığın yapılabileceği bir demiryolu projesinin gerekli olduğunu düşünüyorum.

çok ihrac edilen ürün gruplarından olduğuna sözlerine ekliyor. İran'a ihracat artışıyla 2015 yılında yürürlüğe giren Tercihli Ticaret Anlaşması'nın etkili olduğuna belirten Urfalılar sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Anlaşma kapsamında yer alan ve gümrük vergileri düşürülen alüminyum profiller, inşaat demiri, alüminyum sac/levhalar gibi ürün gruplarında ciddi ihracat artışları kaydedildi. Halihazırda alüminyum profillere yüzde 8, alüminyum sac ve levhalara yüzde 8-15, demir-çelik inşaat demirine yüzde 6, kablolarla yüzde 22 gümrük vergisi uygulanıyor. Bunların oldukça yüksek olduğunu düşünüyoruz. Bu vergi oranları düşürülür, Tercihli Ticaret Anlaşması'nın kapsamını daha fazla yapı malzemelerini kapsayacak şekilde genişletilirse ihracatımızın artmasında lokomotif görevi yapacaktır."

miş Markalar Derneği 2015 yılında yaptığı iş gezisinde İran'a üç yıldır Türk markalarının 500 mağaza açma projesiyi ortaya koymuştu. Şimdilik bu hedefin yarısına ulaşıldığı tahmin ediliyor. LC, Wolköki, Koton, Derimod, Penti, Mavi, Çilek, Yataş gibi markalar, İran'a franchise verdiler ve şimdilerde kendi tabelalarıyla İran'da müşteri alıyorlar. İran'da moda ve marka ürünlerle ilgi yoğun. Ambargonun kalkmasından sonra yüzde 5-6 büyüme hedefi olan pazar, henüz fikri mülkiyet hakları oturmasa da Türk markalarının ilgi alanında. Ancak yüksek vergiler Türk markalarını pazara girişte zorluyor. Bu nedenle hazır giyim ihracatçıları da alternatif giriş yollarından İran'a girerken, önemli oranda da bavul ticareti yapıyor. Gerçekte İran'a hazır giyim ihracatımızın 500 milyon dolara ulaştığı belirtiliyor ama resmi rakamlar bunun çok altında. 2017'nin ilk dokuz ayında İran'a 311 milyon 498 bin dolar tekstil ürünü ihrac eden Türkiye, 89 milyon 161 bin dolar da hazır giyim ürünü ihrac etmiş durumda.

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Hikmet Tanrıverdi, İran'a yerli para ile ihracat yapılabilecek olmasının çok olumlu buluyor. Rusya'ya ruble ile ihracatın da kendilerinin önerisi olduğunu hatırlatan Tanrıverdi, "Yerli para ile satış yapabilmek ihracatımızın geliştirir. İran ile olan rakamlarımıza olumlu yansımaları olur. İran'a ihracatta en büyük sıkıntı yüksek gümrük vergileri. Bazı hazır giyim ürünlerinde vergiler yüzde 70'e kadar çıkıyor. Gümrük vergilerinde de indirim olursa, ciddi bir ihracat fırsatı ortaya çıkar. İranlılar Türk malına ilgi gösteriyor. Ortak üretim için talepleri var. Bu bir süreç meselesi... Markalı mala açlar. Firmalarımızın pazarda hızlı mal satmaları için Tahran'da Türk Ticaret Merkezi'mizin açılması iyi oldu. 20 hazır giyim firması orada yerini aldı."

MARKALARIN İLGI ALANINDA

Türk moda markaları için de İran gelecek vaat ediyor. Birleş-

Timur BAYINDIR / TÜROB [Türkiye Otelleri Birliği] Başkanı

"İranlı turist harcamayı seviyor"

İran turistinün ülkemize ilgisi son yıllarda artmakta. Turizm Bakanlığı verilerine göre, bu yılın Ocak-Ağustos döneminde ülkemize en çok ziyaretçi gönderen dördüncü ülke, Rusya Federasyonu, Almanya ve Gürcistan'ın ardından İran. Yılın ilk sekiz ayında Türkiye'ye 1 milyon 559 bin 345 İranlı turist geldi. İranlı turistin ülkemize büyük bir ilgisi var. Alışveriş konusunda çok istaklılar. Kaliteli markaları tercih ediyorlar. Özellikle İstanbul'a büyük bir ekonomik canlılık kazandırıyorlar. En çok vergi iadesini alanların da İran'dan gelen turistler olduğunu görüyoruz. Demek ki alışveriş oranları da yüksek. Para harcayan, Türkiye'yi seven yakın bir komşumuz. Komşularla ilişkilerimizi geliştirmeliyiz. İranlı komşularımızla paraların konvertibeli olması gayet faydalı olacaktır. Böylece kur oynamalarından çok etkilenmeyiz. Uluslararası bankalarla çalışmakta yaşadığımız zorluğu da aşarız.

SOMALI'DEN YATIRIM ÇAĞRISI

YENİ ŞAFAK

GÜNLÜK

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 29.10.2017

Sayfa: 6

Tiraj: 111618

StxCm: 61

1/1

Somali'den yatırım çağrısı

Somali Başbakanı Hasan Ali Khayre, Türk iş adamlarına yatırım çağrısında bulundu. Khayre, "Ülkemizde enerji, sağlık, altyapı öncelikli olmak üzere hemen her alanda yatırıma ihtiyaç var" dedi.

Somali Başbakanı Hasan Ali Khayre, Somali'nin Türkiye ile uzun vadeli stratejik partner olduğuna belirterek iş adamlarına yatırım çağrısında bulundu. Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB)'yi ziyaret eden Hasan Ali Khayre ve beraberindeki heyet, TMB Başkanı

ve TMB Başkan Yardımcısı Mithat Yenigün ile görüşti.

TMB'den yapılan açıklamada, Müteahhitlik sektöründe kurulabilecek iş birliklerin ve atılabilecek adımların ele alındığı belirtildi.

Ziyarette Somali Başbakanı Hasan Ali Khayre, Türkiye ile Somali'nin

uzun vadeli stratejik partnerler olduğunu vurguladı. Ülkelerinde enerji, sağlık, altyapı öncelikli olmak üzere hemen her alanda yatırım ihtiyacının bulunduğunu aktaran Khayre, "Somali'ye yatırım yapmak için en uygun zaman. Her türlü desteği hükümet olarak vermeye hazırız. Türk firmaların ve iş adamlarını Somali'ye yatırım yapmaya çağırıyorum" ifadelerini kullandı.

Türk iş dünyası, dünyanın 7'nci büyük ekonomisi olan Brezilya ile ihracatı artırmak için kolları sıvadı. **DEİK**'e bağlı heyet, 9 Kasım'da Sao Paulo'ya giderek iş ve ortak yatırım fırsatlarını görüşecek.

TÜRK DİZİLERİ TANITIMDA ETKİLİ OLDU

DEİK'in Brezilya raporuna göre iki ülke arasında basta enerji olmak üzere turizm, altyapı ve inşaat alanında işbirliği fırsatları bulunuyor. Türkiye'nin futbol nedeniyle Brezilya'ya olan sempatisi de iş yapmayı kolaylaştırıyor. Öte yandan Brezilya'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı ise 100 bin dolayında. Bu sayının artırılması için de iki ülke arasında işbirliği fırsatları bulunuyor. Aynı zamanda Brezilya'da gösterilen Türk dizileri de Brezilya'nın Türkiye'yi tanıması ve iş fırsatları oluşturmada önemli bir etken olarak kaydediliyor.

Türk iş dünyasından BREZİLYA SEFERİ

İHRACATTA yeni pazarlara yönelen Türkiye'li iş adamları rotayı Brezilya'ya çevirdi. Türkiye'nin önde gelen girişimcilerinin ve iş dünyası temsilcilerinin oluşturduğu **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** Türkiye-Brezilya İş Konseyi, Brezilya'nın önde gelen kamu ve özel kurum temsilcileri ve iş adamlarıyla yatırım ve işbirliği fırsatlarını görüşmek üzere Sao Paulo'ya gidecek. 9 Kasım'da Brezilya'nın Sao Paulo kentinde gerçekleştirilecek olan konferansa hem Brezilya hem de

Türk iş dünyasından yoğun katılım beklenirken, Türkiye-Brezilya arasındaki iş ve yatırım fırsatları değerlendirilecek. **DEİK** Türkiye-Brezilya İş Konseyi Başkanı Demir Şarman, dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasında 7'inci sırada yer alan Brezilya'da 200 milyar dolarlık yatırım fırsatı olduğuna dikkat çekti.

EN BÜYÜK 7. EKONOMİ

Şarman "Brezilya, aramızda uzak olarak nitelendirilebilecek mesafeye rağmen çok değerli bir iş ortağı olarak Türk ihracatına ye-

ni bir ivme katacak ülkelerden biri. Özellikle turizm, inşaat ve yapı malzemeleri olmak üzere otomotivden gıdaya Türk iş dünyası için fırsatlar var" dedi.

TİCARETİMİZ ARTACAK

Türkiye ile Brezilya arasındaki ticaretin Brezilya lehine seyrettiğini belirten Şarman "Brezilya'nın Türkiye'ye ihracatı 2016 yılında 1,78 milyar dolar iken, Türkiye'nin Brezilya'ya ihracatı 334 milyon dolar olarak gerçekleşmiş. Bu durumu Türkiye lehine de çevirmek istiyoruz" dedi.

Demir Şarman

